

การเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยการแสดงลิเกป่า สำหรับผู้เรียน
อายุ 11-12 ปี

ENHANCEMENT OF UNDERSTANDING TO PREVENT AGEISM IN THE PERFORMING
ARTS LIKAY PHA FOR LEARNERS AGED 11-12 YEARS OLD

ราเชล แยมสุนทร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2566

การเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยการแสดงลิเกป่า สำหรับผู้เรียน
อายุ 11-12 ปี

ปฏิญานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ENHANCEMENT OF UNDERSTANDING TO PREVENT AGEISM IN THE PERFORMING
ARTS LIKAY PHA FOR LEARNERS AGED 11-12 YEARS OLD

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Art Education)

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

ปรินญาณินพนธ์
 เรื่อง
 การเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยวาคติที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยการแสดงลิเกป่า สำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี
 ของ
 ราเชล แยม์สุนทร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
 ปรินญาณการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปรินญาณินพนธ์

<p>..... ที่ปรึกษาหลัก</p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวดี มากพา)</p>	<p>..... ประธาน</p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสเมฉาย บุญญานันต์)</p>
<p>..... ที่ปรึกษาร่วม</p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรวณ แพทยานนท์)</p>	<p>..... กรรมการ</p> <p>(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)</p>

ชื่อเรื่อง	การเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวายาคติที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยการแสดงลิเกป่า สำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี
ผู้วิจัย	ราเชล แยม์สุนทร
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยวดี มากพา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรวัน แพทยานนท์

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อป้องกันวายาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี 2) เพื่อศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อป้องกันวายาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้เรียนที่มีอายุ 11-12 ปี จำนวน 30 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวที่มีการศึกษาผลก่อนและหลัง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการทดลองจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติ t-test ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปว่า 1) ผลการศึกษาและสร้างกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อป้องกันวายาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี โดยใช้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา ซึ่งใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรม 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในแต่ละกิจกรรมมีกระบวนการค้นหา ลงมือทำ ให้ความรู้ และการระดมสมอง ด้วยประเด็นปัญหาผ่านการตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบจากประสบการณ์ชีวิต คิดหาวิธีแก้ไขปัญหา และแสดงเป็นเรื่องราวผ่านการนำเสนอในรูปแบบลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจผู้สูงอายุ 2) พบว่าผลของการทดลองกิจกรรมระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อป้องกันวายาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี มีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองใช้กิจกรรมละครเพิ่มขึ้นกว่าตอนการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อป้องกันวายาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : พัฒนากิจกรรมละคร, ลิเกป่า, วายาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ

Title	ENHANCEMENT OF UNDERSTANDING TO PREVENT AGEISM IN THE PERFORMING ARTS LIKAY PHA FOR LEARNERS AGED 11-12 YEARS OLD
Author	RACHEL YAEMSUNTHORN
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2023
Thesis Advisor	Assistant Professor Piyawadee Makpa , Ph.D.
Co Advisor	Assistant Professor Porawan Pattayanon , Ph.D.

The objectives of this research are as follows: (1) to develop a drama activity in the form of a Likay Pha performance to prevent attitudes towards the elderly. For students aged 11-12 years; (2) to study the results before and after using drama activities in the form of Likay Pha performance to prevent negative attitudes towards the elderly among learners aged 11-12 years were the sample group used in this research, consisting of 30 students, aged 11-12 years. The results of the study are summarized as follows: (1) the results of the study and creation of drama activities in the form of Likay Pha performances to prevent negative attitudes towards the elderly and using the drama process for education. It takes time to carry out the activity 10 times, at 50 minutes for each activity. In each activity there is a process of searching, doing, giving knowledge and brainstorming, with problems, asking questions, and finding answers based on life experiences, and thinking of ways to solve problems. This is shown as a story through presentation in the form of Likay Pha to build understanding of the elderly; (2) it was found that the results of the activity experiment between before and after using the drama activities of Likay Pha performance to prevent ageism demonstrated an increase in mean after the trial of the drama activity, than when using the drama activity, and was statistically significant at a level of .05.

Keyword : Development activities, Likay Pha, Ageism

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เกิดจากความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยวดี มากพา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรวิณ แพทยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ซึ่งได้กรุณามอบคำแนะนำและให้ข้อคิดในการทำงานและสาระประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะการสละเวลาอันมีค่าของท่านในการช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจของท่านอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระวีวรรณ วรณวิไชย ประธานควบคุมปริญญาานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสมฉาย บุญญานันต์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบปริญญาานิพนธ์ ที่ให้แนวคิดและมุมมองเพิ่มเติม เพื่อให้ปริญญาานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผอ. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจเครื่องมือการวิจัยและแก้ไขภาษาทั้ง 6 ท่าน คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตูลย์เมธากการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาทิตย์ โพธิ์ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มุจรินทร์ อธิพิงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา ภัทราวินวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศนียา คัญทะชา และ อาจารย์ ดร. เศรษฐ์สิริ นรินทร์

การก้าวมาเป็นมหาบัณฑิตในวันนี้ได้ ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณผู้มีพระคุณและสำคัญที่สุดในชีวิตคือ

คุณลุงประสารนัยชัย แยมสุนทร และคุณแม่วรรณา แยมสุนทร ผู้กล่อมเกลา เลี้ยงดู และเป็นแบบอย่างที่ดี คอยมอบกำลังใจและมอบทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิต และให้กำลังใจยามท้อแท้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่พร่ำสอนผู้วิจัยตั้งแต่เด็กจนโต และพี่น้องทุกคนที่มีมิตรไมตรีจิตที่ดีต่อกัน เป็นกัลยาณมิตรคอยมอบคำแนะนำและมอบกำลังใจให้กันยามท้อแท้สิ้นหวัง รวมถึงขอบคุณเพื่อนในสาขาศิลปปะการแสดงศึกษาทุกคนที่คอยให้กำลังใจช่วยเหลือและอยู่เคียงข้างกัน

ราเชล แยมสุนทร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในงานวิจัย	6
สมมติฐานในงานวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
1.1 ผู้สูงอายุ	8
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 กิจกรรมละครเพื่อการศึกษา (Theatre in education).....	11

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับব্যাকติ	14
2.3 การแสดงลิเกปา.....	15
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
3.1 วิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ.....	20
3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับละครเพื่อการศึกษา	22
3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับব্যাকติ	24
3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลิเกปา	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	31
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
1.การวิเคราะห์ข้อมูล	36
2.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
1.สมมุติฐานการวิจัย.....	55
2.ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
3.การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
4.การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล	57
5.สรุปผลการวิจัย.....	58
6.อภิปรายผล	63

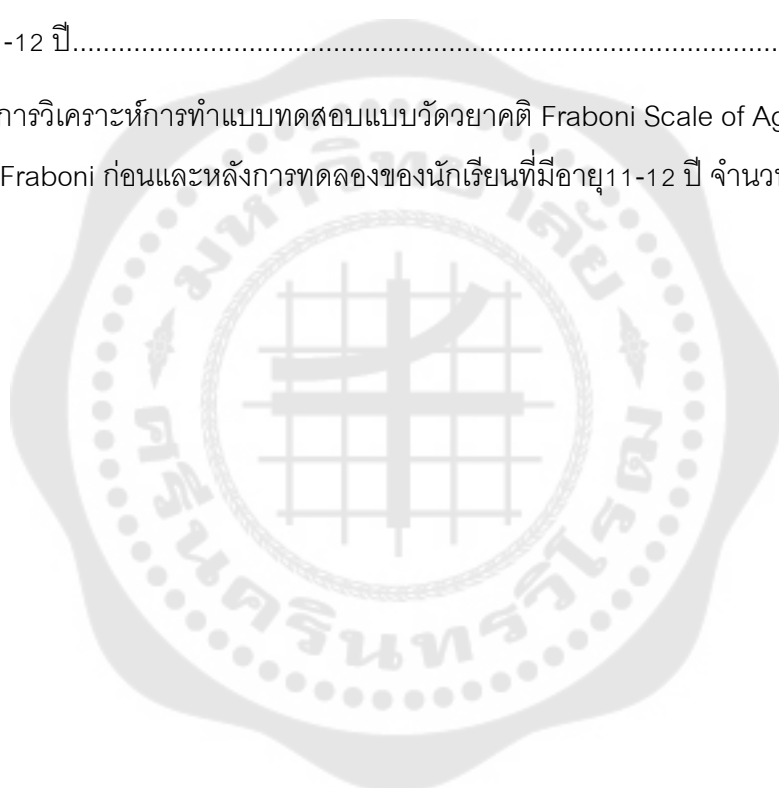
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก.....	95
ประวัติผู้เขียน.....	127

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 โครงสร้างกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อลดวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับ ผู้เรียน 11-12 ปี.....	38
ตาราง 2 ผลการทดสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม ละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับ ผู้เรียน 11-12 ปี.....	41
ตาราง 3 การวิเคราะห์การทำแบบทดสอบแบบวัยาคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนที่มีอายุ 11-12 ปี จำนวน 30 คน.....	53

สารบัญรูปร่างภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 วิชยากรดิเกป้าให้ความรู้	44
ภาพประกอบ 2 การสรุปความรู้ในรูปแบบ My mapping	45
ภาพประกอบ 3 ผู้วิจัยอธิบายข้อมูลให้กับผู้เรียน	46
ภาพประกอบ 4 ผู้เรียนยกมือตอบคำถาม.....	47
ภาพประกอบ 5 เขียนบทละคร	48
ภาพประกอบ 6 การสรุปความรู้ในรูปแบบ My mapping	49
ภาพประกอบ 7 การสรุปความรู้ในรูปแบบ My mapping	50
ภาพประกอบ 8 กิจกรรมละลายพฤติกรรม	51
ภาพประกอบ 9 คู่รับคู่ส่ง	52
ภาพประกอบ 10 การแสดงดิเกป้า.....	53
ภาพประกอบ 11 ค่าคะแนนการทำแบบทดสอบวัดวัยคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni (ด้านการดูหมิ่น ด้านการเลือกปฏิบัติ และ ด้านการหลีกเลี่ยง).....	54

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์” (Complete Aged Society) นั้นหมายความว่า เรากำลังเผชิญกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากร ที่จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นและจำนวนเด็กลดลง ดังเช่นรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ประเทศไทยได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี 2548 กล่าวคือ มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปร้อยละ 10.5 การนิยามความหมายของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนั้นองค์การสหประชาชาติได้ให้นิยามว่าประเทศใดมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศถือว่าประเทศนั้นได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุและจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ เมื่อสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 และอายุ 65 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นร้อยละ 14 และจากการคาดการณ์การประชากรของประเทศไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2543-2573 คาดว่าประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.7 ในปี 2573 (พัชราพรรณ กิจพันธ์, 2561)

เมื่อผู้สูงอายุในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ได้ยินคำว่าสังคมผู้สูงอายุกันอยู่เสมอทั้งจากทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ จุดมุ่งหมายในการนำเสนอของสื่อเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีเจตนาที่ดี คือการสร้างความตระหนักรู้ให้กับคนในสังคม และชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาหลังจากประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อให้คนในสังคมสามารถรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ แต่ในมุมมองของนักสังคมศาสตร์บางกลุ่มกลับมองว่า การนำเสนอข้อมูลด้านลบในเรื่องผู้สูงอายุ เป็นการสร้างทัศนคติที่ไม่ดีให้กับคนในสังคม ซึ่งทำให้เกิดการเหมารวมว่าผู้สูงอายุทั้งหมดนั้นมีลักษณะเป็นคนอ่อนแอ ป่วยไข้ ไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้และเป็นภาระกับลูกหลาน ทำให้ผู้สูงอายุถูกเลือกปฏิบัติจากคนในสังคมหรือที่นักสังคมศาสตร์เรียกว่า “วัยาคติ” (Ageism) โดยธรรมชาติมนุษย์เราจะทำการจัดกลุ่มทางสังคม (Social Categorization) อยู่ตลอดเวลา โดยใช้การอิงคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในสังคม เช่น อายุ เพศ ความคิดทางการเมือง องค์กรที่สังกัด หรืออาชีพ ซึ่งทำให้เกิด ‘กลุ่มใน’ หรือกลุ่มที่เราอยู่ และ ‘กลุ่มนอก’ หรือกลุ่มที่เราไม่ได้อยู่ ซึ่งหากกล่าวถึงการจัดกลุ่มโดยอิงจากอายุ การจัดกลุ่มแบบนี้ทำให้เกิดกลุ่มเจเนอเรชันต่าง ๆ จนเกิดคำว่าช่องว่างระหว่างวัย (Generation Gap) ตามมา หรือในบาง

สถานการณ์ กลุ่มทางสังคมจะถูกจัดแบ่งไปเรื่อย ๆ จนเหลือเพียงกลุ่มสองชั่วตรงข้าม เช่น 'คนรุ่นใหม่' และ 'คนรุ่นเก่า' แน่หนอนว่ากระบวนการความคิดที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ก็มีข้อบกพร่องเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องของอคติ (Bias) จะเห็นได้ว่าเรามักจะมีความรู้สึกดี ๆ ต่อคนในกลุ่มของเรา จนบางครั้งก็เข้าข้างคนในกลุ่มของเราอย่างไม่มีเหตุผล ความคิดเช่น "วิธีการคิดแบบคนกลุ่มฉันนี้ถูก ความคิดแบบกลุ่มวัยเธอนั้นผิด" เป็นอคติที่เกิดได้ง่ายมาก ฉะนั้นความแตกต่างของวัย หรือการจัดกลุ่มแบบสองชั่วจึงสามารถนำไปสู่ความขัดแย้ง ความรู้สึกไม่ชอบใจคนอีกกลุ่ม รวมทั้งการเหยียดอายุที่เกิดขึ้นในสังคมของเราได้อย่างไม่ยากเลย (เจนนิเฟอร์ ชวโนวานิช, 2563)

ปัจจุบันวัยรุ่นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่เกิดในช่วงตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2544 เป็นต้นไป หรือเจนเนอเรชั่น ซี (Generation Z) เป็นกลุ่มที่เกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยีและความทันสมัย โลกของวัยรุ่นจึงมีแต่เทคโนโลยีและการแข่งขัน เมื่อต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุวัยเกษียณที่เป็นคนที่เกิดในช่วงปีพุทธศักราช 2489-2507 เป็นยุคที่การพัฒนาเทคโนโลยียังไม่ทันสมัยมากหรือเบบี้บูม (Baby Boomers) จึงเกิดความแตกต่างของช่วงวัย ส่งผลให้วัยรุ่นไม่เข้าใจประสบการณ์ มุมมอง ความคิด และภาวะร่างกายที่ต่างกัน ทำให้เกิดทัศนคติเชิงลบต่อผู้สูงอายุ เช่น มองว่าผู้สูงอายุ เชื่องช้า โบราณ ไม่ทันสมัยต่อเทคโนโลยี หากกลุ่มวัยรุ่นเปิดใจยอมรับผู้สูงอายุจะสามารถนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีต่อกันมากขึ้น (สุริยเดว ทรีปาตี, 2554) นอกจากนี้การศึกษาทัศนคติต่อผู้สูงอายุของกลุ่มเยาวชนเพื่อเข้าใจความแตกต่างของช่วงวัย ได้เข้าถึงปัญหาอุปสรรคระหว่างวัยและหาแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือต่อกัน โดยการสร้างพลังความร่วมมือระหว่างวัยในการนำเอาพลัง ประสบการณ์ ความเอื้อเฟื้อ การช่วยเหลือมาสู่การสร้างสังคมที่ดีในอนาคต จากแนวคิดดังกล่าวการศึกษาทัศนคติต่อผู้สูงอายุในกลุ่มช่วงวัยรุ่นเหล่านี้ที่จะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ จะมีส่วนสำคัญในสังคมในการทำหน้าที่ให้การช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุทั้งทางตรงและทางอ้อม ทัศนคติของวัยรุ่นจึงมีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมต่อผู้สูงอายุ หากวัยรุ่นมีทัศนคติทางลบก็จะส่งผลต่อการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุในทางลบจากบุตรหลานในครอบครัว และเมื่อวัยรุ่นเหล่านี้เติบโตขึ้นก็จะมีบทบาทในสังคม จึงย่อมมีผลต่อการแสดงออกและการกำหนดทิศทางของสังคมและประเทศเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุอีกด้วย ทั้งนี้จำนวนและสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุก่อให้เกิดความห่วงใย โดยเฉพาะ เรื่องของภาระการดูแลผู้สูงอายุของวัยรุ่น ประชากรกลุ่มนี้จะเป็นประชากรที่ต้องดูแลผู้สูงอายุ หากทัศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อผู้สูงอายุเปลี่ยนไปย่อมส่งผลการดูแลผู้สูงอายุในอนาคต ดังนั้นการรับรู้และการทำความเข้าใจถึงทัศนคติหรือมุมมองของผู้ที่ต้องรับผิดชอบดูแลผู้สูงอายุจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะเป็นข้อมูลพื้นฐานช่วยในการกำหนดแนวทางตลอดจนนโยบายด้านผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและ

อนาคต อันจะส่งผลให้สามารถช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสมและอย่างทั่วถึง ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าต่อไป

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อระดับที่เล็กที่สุดจนถึงระดับที่ใหญ่ที่สุด กล่าวคือ เริ่มจากผู้สูงอายุ ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ตามลำดับ (วโรทัย โกลลพิศิษฐ์กุล, 2550) โดยพบว่าผลกระทบต่อผู้สูงอายุ ได้แก่ สภาพร่างกายและจิตใจมีการเปลี่ยนแปลงต้องมีการปรับตัว ร่างกายย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ จึงเกิดปัญหาด้านสุขภาพตามมา ซึ่งโดยมากสูงอายุเป็นโรคเรื้อรังที่เกิดจากอวัยวะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคเบาหวาน โรคกระดูก โรคสมองเสื่อม เป็นต้น โรคเหล่านี้ย่อมส่งผลให้ผู้สูงอายุมีภาวะทุพพลภาพ (Disability) ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง ผลกระทบต่อครอบครัว ได้แก่ ผลที่สืบเนื่องจากภาวะทุพพลภาพของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือบุคคลในครอบครัวในการใช้ชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันออกไปตามระดับความรุนแรงของภาวะทุพพลภาพผู้สูงอายุ นอกจากนี้ผู้สูงอายุต้องเกษียณจากการทำงานไม่มีรายได้ ต้องอาศัยรายได้จากคนในครอบครัวหรือเงินที่เก็บออมไว้ ถ้าหากไม่มีเงินออมไว้มากพอก็จะส่งผลให้เกิดปัญหาในการดำรงชีพ ครอบครัวก็จะมีภาระด้านค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ผลกระทบต่อสังคม ได้แก่ ทำให้ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจะต้องทำงานมากขึ้นและต้องรับภาระดูแลผู้สูงอายุในจำนวนที่เพิ่มขึ้น บางครั้งอาจทำให้ผู้สูงอายุขาดความอบอุ่นอาจถูกทอดทิ้งได้ และผลกระทบต่อประเทศชาติ ได้แก่ ผลที่สืบเนื่องจากจำนวนวัยทำงานลดลง เมื่อวัยทำงานของประเทศลดลงย่อมส่งผลต่อผลผลิตโดยรวมของประเทศลดลงทำให้รายได้ของประเทศลดลงเกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศตามมา รวมทั้งรัฐบาลจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้เหมาะสมและเพียงพอแก่ผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งผลกระทบดังกล่าวข้างต้นถือเป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนสมควรมีการเตรียมการเพื่อรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต คนที่ต้องดูแลผู้สูงอายุก็คือ วัยรุ่น จากเหตุผลดังกล่าว วัยาคติ เป็นทั้งทัศนคติ การกระทำ การใช้คำพูด ที่มีต่อผู้สูงอายุ พฤติกรรมจะแสดงออกเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นช่วงอายุ 13-20 ปี จึงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างความเข้าใจผู้สูงอายุ การเข้าใจธรรมชาติแห่งการสูงวัย ที่จะช่วยให้เด็กอายุ 11-12 ปี ตระหนักและเข้าใจ สามารถดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม (คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2561)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศิลปะการแสดงท้องถิ่นลิเกป่าในการสร้างกิจกรรมเนื่องจากลิเกป่าเป็นการแสดงที่มีตัวละครถ่ายทอดเป็นเรื่องราว แสดงบทบาทสมมติ สร้างจินตนา

การตามสถานการณ์ และยังสอดแทรกเนื้อหาเพื่อปลูกฝัง สะท้อนปัญหาสังคม และยังช่วยกระตุ้นความคิดและพฤติกรรมได้ดี โดยผ่านกระบวนการของละครเพื่อการศึกษาที่สามารถสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ ค้นหา ลงมือทำ สอดแทรกการให้ความรู้ ช่วยกันแก้ปัญหาและระดมสมอง ด้วยกระบวนการละครเพื่อการศึกษาสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าถึงประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง และแสดงความคิดเห็นออกมาแบบอิสระ (พรรัตน์ ดำรุง, 2547) อธิบายว่า “ละครเพื่อการศึกษา (Theatre in education) เป็นสื่อ เป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนคิดวิเคราะห์ประเด็นการนำเสนอที่นำเสนอเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมละคร TIE สามารถนำเสนอรูปแบบใดก็ได้แต่ TIE ไม่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิง ผลงานละคร TIE มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาความคิดของเยาวชนในโรงเรียน” (พรรัตน์ ดำรุง, 2547 : 8) ที่จะช่วยส่งเสริมทัศนคติเชิงบวก เนื่องจากการมีทัศนคติ การกระทำ การใช้คำพูด ล้วนเป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนในครอบครัว และผู้อื่นในสังคม เด็กอายุ 11-12 ปี (วัยก่อนวัยรุ่น) เป็นวัยที่เลียนแบบ ทำทนายความสามารถของตนเองในการที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ได้ดี จะเห็นว่าคุณค่าของเพื่อนมีความสำคัญมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่ ต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจและยอมรับในการเปลี่ยนแปลงของตนด้วย (เบญจรัตน์ นุชนาฎ & คณะ, 2555) ควรใช้โอกาสนี้ในการสร้างความเข้าใจผู้สูงอายุ ซึ่งเหมาะแก่การใช้กิจกรรมในการช่วยป้องกันการเกิดวาคติที่มีต่อผู้สูงอายุได้ เพราะเป็นกลุ่มประชากรที่ต้องเตรียมรับมือต่อสถานการณ์ของผู้สูงอายุและเป็นกลุ่มที่จะต้องดูแลผู้สูงอายุในอนาคต

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากิจกรรมลิเกป่าช่วยลดวาคติที่มีต่อผู้สูงอายุและเปรียบเทียบวาคติของผู้เรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อศึกษาผลที่ได้จากงานวิจัยชิ้นนี้ อันจะเป็นประโยชน์ให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวัยก่อนเข้าสู่วัยรุ่นสามารถนำไปใช้กำหนดแนวทางหรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุแก่วัยก่อนเข้าสู่วัยรุ่นต่อไปในปัจจุบัน

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี
2. เพื่อศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

ความสำคัญของการวิจัย

พัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่า เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจรวมถึงการตระหนักรู้ ในเรื่องความรู้ ความคิด และพฤติกรรมของผู้เรียนอายุ 11-12 ปี คาดว่าจะสามารถป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุได้ ทั้งสามารถเป็นแนวทางในการใช้กิจกรรมการเพื่อพัฒนาผู้เรียน จึงคาดหวังว่าเมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น ผู้เรียนจะมีความคิด พฤติกรรมที่ดี และมีความเคารพต่อผู้สูงอายุได้ในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร นักเรียนอายุ 11-12 ปี โรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ ตำบลโคกยาง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ จำนวน 42 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

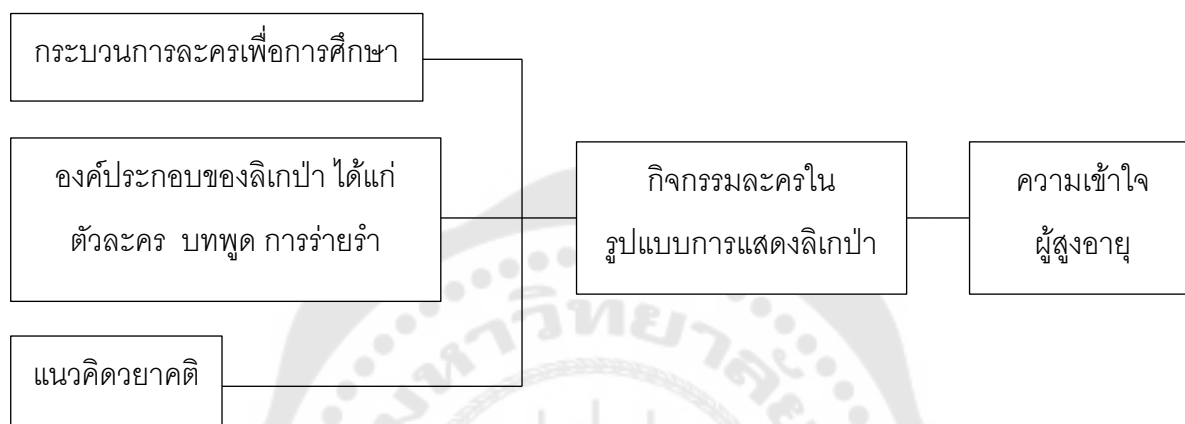
กลุ่มตัวอย่าง นักเรียน อายุ 11-12 ปี โรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลจากแบบทดสอบวัดยาคติ (ยาคติด้านการดูหมิ่น ยาคติด้านการเลือกปฏิบัติ และยาคติด้านการหลีกหนี)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่า หมายถึง การนำกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theatre in education) มีการพัฒนาเป็นกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ และนำเสนอการแสดงในรูปแบบการแสดงลิเกป่า ด้านการร่ายรำ บทร้อง ที่สอดแทรกหลักการปลูกฝัง กระตุ้นความคิด ที่กลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นผู้แสดงด้วยตนเอง
2. ยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ หมายถึง การเหยียดทางอายุ อคติ และการเลือกปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ รวมทั้งความคิดแบบเหมารวมว่าสิ่งเหล่านั้นเหมือนกันหมด โดยงานวิจัยฉบับนี้ต้องการสร้างกิจกรรมเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ จะเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก สร้างความรู้ความ

เข้าใจ และการแสดงพฤติกรรมที่มีต่อผู้สูงอายุในเรื่องของวาทคดีด้านการดูหมิ่น วาทคดีด้านการเลือกปฏิบัติ และวาทคดีด้านการหลีกหนีให้เกิดผลดีขึ้น

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

สมมติฐานในงานวิจัย

ผู้เรียนมีความเข้าใจหลังได้รับการศึกษาพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่า เพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาทคดีที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ การพัฒนากิจกรรมลิเกป่าเพื่อลดวายาคติ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเสนอเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 ผู้สูงอายุ

1.1.1 ความหมายผู้สูงอายุ

1.1.2 การเปลี่ยนแปลงในวัยผู้สูงอายุ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 กิจกรรมละครเพื่อการศึกษา (Theatre in education)

2.1.1 ความหมายละครเพื่อการศึกษา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวายาคติ

2.2.1 ความหมายของวายาคติ

2.2.2 องค์ประกอบและการวัด

2.3 การแสดงลิเกป่า

2.3.1 ประวัติความเป็นมาของการแสดงลิเกป่า (จังหวัดกระบี่)

2.3.2 รูปแบบการแสดงลิเกป่า (จังหวัดกระบี่)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 วิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับละครเพื่อการศึกษา

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวายาคติ

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลิเกป่า

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 ผู้สูงอายุ

1.1.1 ความหมายผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และมีสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 (ไตรรัตน์ จารุทัศน์, 2549) คำจำกัดความของผู้สูงอายุในแต่ละประเทศแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม วัฒนธรรมและสภาพร่างกาย ในประเทศไทย ผู้สูงอายุเรียกอีกอย่างว่า คนแก่ ซึ่งเป็นคำที่หมายถึงวัยชรา ความชุกค่านิยมตามอายุที่เกิด (อายุตามลำดับ) เรียกว่า ผู้สูงวัย หรือ ผู้สูงวัย คือการชำรุดทรุดโทรม นอกจากนั้นยังมีการเรียกผู้สูงอายุว่า ราษฎรอาวุโส (Senior citizen) ส่วนองค์การอนามัยโลก (World Health Organization, WHO) และองค์การสหประชาชาติ (United Nations ใช้คำในภาษาอังกฤษของผู้สูงอายุว่า Older person or elderly person และ องค์การสหประชาชาติ มักใช้คำว่า Older person มากกว่า Elderly person โดยแบ่งช่วงอายุออกได้เป็น 3 ช่วงวัย ดังนี้

วัยเด็กตอนต้น (อายุ 60-69 ปี) เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมายในชีวิต การเกษียณอายุ หลังจากเพื่อนสนิทเสียชีวิต คู่สมรส มักจะยังเป็นคนเข้มแข็งแต่อาจต้องพึ่งพาผู้อื่น บางคนเริ่มรู้จักปรับตัวและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมต่างๆ ไม่ว่าจะภายในหรือภายนอกครอบครัว วัยกลางคน (อายุ 70-79 ปี) เป็นช่วงวัยที่ร่างกายเสื่อมโทรมลงในช่วงนี้ ผู้สูงอายุในกลุ่มอายุนี้นี้มีแนวโน้มที่จะป่วยมากขึ้น ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมครอบครัวหรือสังคมลดลง ขาดความยืดหยุ่น ความคล่องตัว สูญเสียความทรงจำ การคิดและการอ่านช้าลง หูหนวก ตาพร่ามัว ผมหงอก ฯลฯ ร่างกายจะอ่อนแอและไวต่อการติดเชื้อ วัยชรา (อายุมากกว่า 80 ปี) เป็นวัยที่การทำงานของร่างกายลดลงอย่างมาก และคนส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นในชีวิตประจำวัน เพราะในวัยนี้คนส่วนใหญ่จะติดอยู่ที่บ้านหรือบนเตียง อาการจากการเสื่อมสภาพทางร่างกายและอาการของโรคประจำตัวทำให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมครอบครัวหรือสังคมลดลงอย่างมาก

1.1.2 การเปลี่ยนแปลงในวัยผู้สูงอายุ

เมื่ออายุมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในผู้สูงอายุ ได้แก่ อาการทางร่างกายเสื่อมถอย โดยจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในอวัยวะต่างๆ ในร่างกายผู้สูงอายุ ดังนี้

ผม สิ่งแรกในร่างกายที่มองเห็นได้จากภายนอก เปลี่ยนจากสีเดิมเป็นสีขาวแห้ง และหลุดร่วงได้ง่ายเนื่องจากเนื้อเยื่อหนังศีรษะมีรอยย่น การไหลเวียนโลหิตลดลง ผมได้รับอาหารไม่เพียงพอ และความเครียดที่ทำให้เส้นผมเปลี่ยนแปลงได้ง่าย เป็นเพียงสัญญาณเดียวที่บ่งบอกถึงสภาพร่างกายที่เสื่อมโทรม ต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมาย

ผิวหนัง เมื่อผิวมีอายุมากขึ้น เนื้อเยื่อจะสูญเสียความกระชับเนื่องจากความขึ้นภายในเซลล์ลดลง ต่อมต่างๆ ก็เริ่มเหี่ยวแห้ง น้ำมันใต้ผิวหนังลดลง และการไหลเวียนของเลือดไปยังผิวหนังลดลง ส่งผลให้ผิวแห้ง แห้งและหยาบกร้าน การลดปริมาณไขมันใต้ผิวหนังทำให้ผิวหยาบคล้ำยและริ้วรอยปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นคนในกลุ่มวัยนี้จึงมักรู้สึกหนาวได้ง่ายขึ้นเนื่องจากมีไขมันใต้ผิวหนังน้อยกว่า ศ.ดร.นพ.ธัมมทิวัตต์ นวรัตน์วันชัย (ผิวผู้สูงอายุ และการดูแลรักษา.ออนไลน์.2556) กล่าวว่าเมื่อผิวมีอายุมากขึ้น เนื้อเยื่อจะสูญเสียความกระชับเนื่องจากความขึ้นภายในเซลล์ลดลง ต่อมต่างๆ ก็เริ่มเหี่ยวแห้ง น้ำมันใต้ผิวหนังลดลง และการไหลเวียนของเลือดไปยังผิวหนังลดลง ส่งผลให้ผิวแห้ง แห้งและหยาบกร้าน การลดปริมาณไขมันใต้ผิวหนังทำให้ผิวหยาบคล้ำยและริ้วรอยปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นคนในกลุ่มวัยนี้จึงมักรู้สึกหนาวได้ง่ายขึ้นเนื่องจากมีไขมันใต้ผิวหนังน้อยกว่า

อาการคัน อาจเกิดจากการสัมผัสกับสัตว์เลี้ยง พืชบางชนิด หรือแม้แต่การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ผงซักฟอก ฯลฯ บางรายอาจเกิดจากสภาวะเรื้อรัง เช่น ไตวายหรือความเครียด

ผิวหนังเป็นตุ่มเป็นก้อนเช่น มะเร็งผิวหนังและมะเร็งผิวหนัง การได้รับแสงแดดเป็นเวลานานอาจทำให้เกิดการอักเสบได้ กระและการเปลี่ยนสีผิวในผู้สูงอายุพบได้บ่อยในผู้สูงอายุที่มีประวัติครอบครัวเป็นโรคนี้ ขอบเป็นสีน้ำตาล ไม่เรียบ และมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 มม. ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีเส้นผ่านศูนย์กลางน้อยกว่า 5 มิลลิเมตร และมีขนาดใหญ่ขึ้นและมีจำนวนมากขึ้นเมื่อเราอายุมากขึ้น มักจะอยู่ในบริเวณที่โดนแสงแดดบ่อยครั้ง เช่น ใบหน้าและหลังมือ

ผิวหนังอักเสบจากการแพ้ยา สาเหตุคือการแพ้ยาบางชนิด ยาแผนโบราณ ยาจีนโบราณ ยาสมุนไพร และน้ำมันวดโดยเฉพาะมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุมักใช้ยากุ่มนี้ เช่น ยาปฏิชีวนะ และยาแก้ปวดกระดูก ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการแพ้ อาการคัน ผื่น แผลพุพอง และแม้แต่ผิวหนังอักเสบได้เพิ่มขึ้น ยาลดความดันโลหิต ยาแก้ไอ ยาขับปัสสาวะ ฯลฯ

การอักเสบของผิวหนัง โดยเฉพาะผู้ที่มีผิวแห้ง เมื่อสภาพอากาศแห้งหรือเย็น ผิวหนังจะปรากฏเป็นรอยสีแดงแห้งซึ่งอาจมีรอยแผลเป็นและรอยแตกกร้าว อาการคันที่แขนขาจะปรากฏในฤดูหนาวและหายไปฤดูร้อน

แผลกดทับเกิดจากความเครียดที่ทำให้เลือดและออกซิเจนในเนื้อเยื่อขาด ส่งผลให้ผิวหนังเน่าเปื่อยตายได้ เกิดขึ้นโดยตรงที่บริเวณก้นกบ สะโพก หรือข้อศอก และมักเกิดในผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

กระดูกวัยสูงอายุเป็นกระดูกเปราะง่าย ถ้าได้รับอันตรายเพียงเล็กน้อยจะทำให้กระดูกหัก ทั้งนี้มีการสลายตัวของแคลเซียมออกจากกระดูกมากขึ้น และ ขบวนการขาดวิตามินดี จะอยู่แต่ภายในบ้าน ปัญหาเรื่องการเคี้ยวโอกาสขาดวิตามินดีจึงมีสูง เมื่ออายุ 60 ปีขึ้นไป หมอนรองของกระดูกสันหลังมักจะกร่อนและแบนลงมากทำให้หลังโก่งได้

เล็บ เล็บจะเริ่มเปลี่ยนแปลงคือมีสีขุ่นเหลืองเล็บเริ่มหลุดง่ายปลายเล็บอาจแยกเป็นชั้น ๆ บางเล็บอาจยาวโค้ง และ งุ่มคล้ายเล็บนก (Onychogryposis) มีอาการอักเสบ บวมแดงจากการติดเชื้อหรือแบคทีเรีย

กล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อที่สำคัญคือกล้ามเนื้อลายข ช่วยในการค้าจุนโครงสร้างของร่างกาย เช่น แขน ขา เมื่อกกล้ามเนื้อไม่แข็งแรงมีความเสื่อมสมรรถภาพเกิดขึ้นจะส่งผลให้ความคล่องตัวทำกิจกรรมต่าง ๆ ลดลงไปด้วย ส่วนกล้ามเนื้อเรียบ เช่น ลำไส้ เคลื่อนไหวด้วยตัวเองจะมีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าพวกแรก และอาจทำงานปกติดีตลอดด้วยอายุก็ได้

หู การได้ยินจะเริ่มเสียเมื่ออายุ 40 ปีขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงของประสาทรับเสียงในหูชั้นใน ทำให้การส่งกระแสประสาทของเสียงเสียไป อาการหูตึงในผู้สูงอายุ จะพบมากเมื่ออายุ 65 ปีขึ้นไป

ตา ผู้สูงอายุตาจะเล็กลงเพราะจำนวนไขมันหลังลูกตาน้อยลงหนังตาบนจะตกหรือต่ำ การยืดหยุ่นของหนังตาลดลง ตาลึกมีความเสื่อมโทรมของประสาท ตามีความไวต่อแสงน้อย ทำให้มองเห็นภาพใกล้ไม่ชัด เลนส์เสียไปการเปลี่ยนแปลงนี้ ทำให้ผู้สูงอายุมีสายตายาว

ระบบทางเดินหายใจจะลดลงส่งผลให้ปริมาณอากาศที่เหลืออยู่ในปอดเพิ่มขึ้น เกิดจากความยืดหยุ่นของปอดและหลอดลมลดลง เยื่อหุ้มปอดที่แห้งและหนาแน่น ส่งผลให้ปอดขยายตัวลดลง อาจทำให้เกิดการกักเก็บของเหลวในปอดได้ นอกจากนี้จะมีการยืดเกาะของแคลเซียม เนื่องจากกระดูกอ่อนในซี่โครงและกระดูกสันหลัง การเคลื่อนไหวของหน้าอกจึงถูกจำกัด ผู้สูงอายุจึงมักจะเหนื่อยง่าย

ระบบทางเดินอาหาร ผู้สูงอายุมักจะมีปัญหาการเคี้ยวมากและการรับรสจะไม่ดี มักเลือกอาหารประเภทแป้งมากขึ้น เพราะเคี้ยวง่าย ทำให้ขาดสารอาหารที่จำเป็น เช่น โปรตีน วิตามิน เกลือแร่ นอกจากนี้การหลั่งน้ำย่อยของกระเพาะอาหารลดลง ทำให้การย่อย และ

การดูดซึมอาหารลดลง เกิดภาวะการขาดอาหาร การเคลื่อนไหวของกระเพาะอาหาร และลำไส้ น้อยลง หิวบ่อยลง ทำให้มีปัญหาท้องผูก

ระบบการไหลเวียนของเลือด เนื่องจากมีการจับของแคลเซียมตามผนังเส้นเลือดมากขึ้น ทำให้เส้นเลือดแข็งตัว ความแรงของชีพจรจะลดลง รูของเส้นเลือดก็แคบลงด้วย ทำให้มีแรงต้านทานการไหลเวียนของเลือดมากขึ้น ผู้สูงอายุจึงมักมีความดันเลือดสูงขึ้นกว่าปกติ

ระบบทางเดินปัสสาวะ ขนาดของไตเล็กลง และ อัตราการกรองของไตลดลง กล้ามเนื้อของกระเพาะปัสสาวะจะอ่อนกำลังลง เป็นผลให้มีการขับถ่ายปัสสาวะบ่อยขึ้น ปัสสาวะมากขึ้น ในผู้ชายต่อมลูกหมากโต ทำให้ถ่ายปัสสาวะลำบาก และถ่ายบ่อย

ระบบต่อมไร้ท่อ ต่อมไธรมอยด์ ต่อมใต้สมอง ต่อมไพเรอยด์และต่อมเพศ ตับอ่อน จะทำงานน้อยลง ทำให้มีการผลิตฮอร์โมนลดลงด้วย เช่น ตับอ่อนผลิตอินซูลินน้อยลงจะทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดสูงขึ้น ผู้สูงอายุจึงเป็นเบาหวานได้มาก

ต่อมเพศทำงานลดลง รังไข่จะหยุดทำงาน ทำให้ไม่มีประจำเดือน มดลูก ต่อมมจะเหี่ยวแฟบ บางคนจะอารมณ์หงุดหงิด โมโหง่าย ส่วนการเปลี่ยนแปลงของผู้ชาย เปลี่ยนแปลงน้อยและเกิดช้ากว่าผู้หญิง

ระบบประสาทและสมอง ความรู้สึกความคิดจะช้า สติปัญญาจะเสื่อมถอย ความจำเสื่อมจำเรื่องในอดีตได้มากกว่าเรื่องปัจจุบัน ประสิทธิภาพการสั่งงานของสมองต่ำ นอกจากนี้ยังมีการตาย และ แฟบของระบบเซลล์ประสาทเป็นอย่างมาก เป็นผลให้เส้นประสาทเสื่อม

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 กิจกรรมละครเพื่อการศึกษา (Theatre in education)

2.1.1 ความหมายละครเพื่อการศึกษา

ละครเพื่อการศึกษา (Theatre in Education: TIE) เป็นกิจกรรมละครที่นำเสนอ โดยศิลปิน หรือครูเป็นหลัก โดยการวางแผนโครงการละครให้สอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียน การสอนกับโรงเรียน หรือ สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น จึงเป็นละครที่พัฒนาเรื่องราวจาก หลักสูตรหรือปัญหา และนำมาแสดงโดยเน้นการให้ผู้ชมในชั้นเรียนมีส่วนร่วม นำไปสู่การ วิพากษ์วิจารณ์ประเด็นต่างๆ ในตอนจบ จึงเป็นละครที่ทำเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยนาละคร เป็น สื่อในการเรียนการสอน ละครอีกประเภทหนึ่งที่จัดเป็นละครเพื่อการศึกษา ก็คือ ละครสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ "ละครสร้างสรรค์" หรือ Creative Drama ที่ ปารีชาติ จิ่งวิวัฒน์ภรณ์ (2544)

อ้างอิงจาก สมาคมละครเพื่อการศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้ให้นิยาม รูปแบบของละครหนึ่งที่เกิดขึ้นด้วยการด้นสด (improvisation) และไม่มุ่งหวังที่จะแสดงผลให้ผู้ชมเห็น (Non-exhibition) โดยใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง (Process-centered) โดยมีผู้ช่วยนำในบทบาทของผู้นำ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถใช้จินตนาการในการแสดงบทบาทที่สร้างขึ้นมาเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์มนุษย์ ผู้นำมีหน้าที่ช่วยและเป็นแนวโน้มให้ผู้เล่นสำรวจข้อมูล พัฒนาวิธีการแสดงออกเพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึก โดยใช้ละครที่เกิดขึ้นด้วยการด้นสดผ่านท่าทางและการพูดเพื่อเลือกค้นหาความหมายหรือความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิต (กุสุมา เทพรักษ์, 2549, น. 1-8)

"ละครเพื่อการศึกษา" เป็นคำนามที่ใช้ในการอธิบายละครที่มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้ชม มีลักษณะหลากหลายรูปแบบและสไตล์ แต่ไม่รวมถึงละครที่ผู้ชมมีส่วนร่วมอย่างเต็มรูปแบบ (Full-scale-in-role) หรือเฉพาะในการทำงานที่เกี่ยวข้องเท่านั้น นิยามของ "ละครเพื่อการศึกษา" นี้สามารถใช้ในหลายสถานการณ์ เช่น การเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ละคร, ละครแทรกสอด (Forum theatre) ของ Augusto Boal และตัวอย่างอื่นๆ ที่เป็นการประยุกต์ใช้ละครในกระบวนการพัฒนาในประเทศแอฟริกาหรือประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ อีกทั้งยังมีรูปแบบละครอื่นๆ เช่น "ละครเพื่อการพัฒนา (Theatre for development)" และที่เกิดขึ้นเมื่อนานมาแล้ว เช่น "ละครประยุกต์ (Applied theatre)", "ละครเพื่อสังคม (Social theatre)" และ "ละครเพื่อการแทรกแซง (Interventionist Theatre)" ซึ่งเป็นตัวอย่างของการประยุกต์ใช้ละครในทางประโยชน์ต่างๆ (Jackson A & Jackson T, 2007; Olson & Kendrick, 2008)

ละครเพื่อการศึกษา (Theatre in Education: TIE) เป็นละครที่จัดขึ้นเพื่อความสนใจของผู้ชมที่ต้องการสร้างคำถามและความคิดเพื่อเปิดโอกาสสำหรับการอภิปราย การถกเถียง และการหาความรู้เกี่ยวกับการเป็นหัวข้อหลักของละคร ซึ่งตัวละครนั้นถือเป็นสื่อกลางที่สร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ชมเพื่อให้เกิดความคิดและความสนใจในประเด็นที่เฉพาะเจาะจงมาก ประเด็นเหล่านี้มักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวัยของผู้ชม (ปาริชาติ จิงวิวัฒนาภรณ์, 2546)

พรวิรัตน์ ดำรุง ได้กล่าว เริ่มต้นด้วยการให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบและการนำเสนอเรื่องราวที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก นักเรียนประถมและนักเรียนมัธยมต้น สารความรู้ที่แสดงในการแสดงอาจเป็นเรื่องเดียวกัน แต่วิธีในการนำเสนอ การแสดงและการพูดคุยจะถูกออกแบบให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของโรงเรียน จากเหตุการณ์ในชุมชนและสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็กๆ ทำให้ละครกลายเป็นสื่อที่เข้าถึงเด็กและเสริมสร้างความสนใจ มีการสร้าง

คำถามเพิ่มเติมและพัฒนาในเรื่องการแก้ปัญหาที่เด็กกำลังเผชิญอยู่ ในละคร TIE นอกจากนี้ยังมีการมีส่วนร่วมในละครโดยมีคุณครูในกลุ่มที่มีการให้ข้อมูล และมีประเด็นร่วมกับชุมชน เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับหลักสูตรการเรียน นอกจากนี้ยังมีการสร้างความสัมพันธ์กับวัยของผู้ชมเพื่อการศึกษาในละคร TIE นอกจากนี้ยังมีการแสดงที่เกี่ยวข้องกับประเด็น (issue) และนำไปสู่การพูดคุยและสังสมความคิดเห็นและพฤติกรรมของผู้ชม TIE เป็นรูปแบบละครการศึกษาที่พัฒนาในประเทศไทยและนำไปใช้ในประเทศต่าง ๆ การแสดงละครใช้ครู (actor) นักแสดง (teacher) ซึ่งเป็นนักแสดงอาชีพ นำแสดงละครที่มีประเด็นปัญหาผ่านรูปแบบละคร ฉากสั้นของละครทั้งเรื่อง โดยมีกระตุ้นให้ผู้ชมได้คิดวิเคราะห์และเปรียบเทียบสถานการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มิใช่ความรู้เรื่องการละคร แต่เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ใช้ละครเป็นสื่อ เพื่อไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์และแสวงหาข้อสรุปที่ดีร่วมกัน จะเป็นผู้แสดงและผู้ที่จะคอยกระตุ้นผู้ร่วมโครงการให้ตอบปัญหาที่นำเสนอผ่านละครละครประเภทนี้แม้ว่าจะนำเสนอเป็นละครเต็มรูปแบบแต่ก็ได้จบลงเมื่อสิ้นสุดการแสดง TIE เป็นโครงการต่อเนื่องที่มีการวางแผนอย่างรัดกุมเป็นโครงการระยะยาวเพื่อพัฒนาผู้ชมผู้ร่วมกิจกรรมโดยตรง กับเด็กเยาวชนในช่วงอายุ 11 - 18 ปี ในปัจจุบัน สาระที่นำเสนอมักเกี่ยวข้องกับปัญหาวัยรุ่น เพศศึกษา ปัญหายาเสพติด การเหยียดสีผิว การพกอาวุธในโรงเรียน โรคเอดส์

"การละคร" เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถเปิดโลกทัศน์ทางศิลปะให้กับเด็ก ๆ ได้อย่างชัดเจน การนำละครไปแสดงนั้นเป็นกระบวนการที่สร้างสำนักทางศิลปะและวัฒนธรรมให้แก่เยาวชนได้หลายวิธี ละครเป็นวิธีการที่ทำให้การเรียนรู้มีสนุกสนานและน่าสนใจมากขึ้น การสร้างสรรค์ละครสำหรับเด็กและเยาวชนไม่ใช่การย่อส่วนจากละครของผู้ใหญ่ หรือหมายความว่าละครของผู้ใหญ่สามารถนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเยาวชนได้ เพราะละครสำหรับเยาวชนเป็นศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง มีวิธีการนำเสนอที่แตกต่างไปตามวัยและความพร้อมของผู้ชม ผู้ทำงานที่มุ่งหวังสร้างละครสำหรับเยาวชนทั้งในโรงเรียนและในละครเวทีต้องใส่ใจในรายละเอียดทุกประการ เพื่อสร้างสรรค์จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของศิลปะที่ดี นอกจากนี้ยังต้องมีความจริงใจในการสื่อสารให้เกิดความสนใจกับผู้ชมพร้อมทั้งเสนอแนะเรื่องราว เคล็ดลับวิธีการแก้ปัญหา และทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้ชมอย่างเพลิดเพลิน (พรรัตน์ ดำรุง, 2557:46 - 48)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวัยาคติ

2.2.1 ความหมายของวัยาคติ

Robert Neil Butler จิตแพทย์เชี่ยวชาญเรื่องผู้สูงอายุ และผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการชราภาพแห่งชาติคนแรก ได้บัญญัติคำว่า "Ageism" เมื่อปี 2512 ได้อธิบายในการเลือกปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ เช่นการมีอคติต่อผู้สูงอายุ วัยสูงอายุ และกระบวนการชราภาพ การเลือกปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ หรือจะเป็นนโยบาย หรือการปฏิบัติในระดับสถาบันที่ส่งเสริมการสร้างภาพเหมารวมต่อผู้สูงอายุ

The United Nations Principle for Older Persons ได้ประกาศเมื่อปี 2534 ให้ตระหนักถึงสิทธิของผู้สูงอายุ ดังนี้ Independence (การยืนหยัดได้ด้วยตัวเอง) + Participation (การมีส่วนร่วม + Care (การได้รับการดูแล) + Self-Fulfilment (การเติมเต็มด้วยตัวเอง) + Dignity (ศักดิ์ศรี/ภาคภูมิ) โดยเฉพาะ Dignity ผู้สูงอายุควรสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี ภาคภูมิ ปลอดภัย และไม่ถูกแสวงหาประโยชน์และไม่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ ในทางพระพุทธศาสนา อคติ ๔ ประกอบด้วย ฉันทาคติ โทสาคติ ภยาคติ และโมหาคติ ประกอบกับโดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงคำว่า อคติ เรามักจะนึกถึง ความไม่ยุติธรรม ความไม่เท่าเทียม ความไม่เท่ากัน ความลำเอียงที่เกิดขึ้นจากเหตุต่าง ๆ

ส่วนคำอธิบายที่พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้อธิบายไว้ว่า อคติ หมายถึง ความลำเอียง มี ๔ อย่าง คือ ฉันทาคติ คือความลำเอียงเพราะรัก โทสาคติ คือความลำเอียงเพราะโกรธ ภยาคติ คือความลำเอียงเพราะกลัว โมหาคติ คือความลำเอียงเพราะหลง เมื่อคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ประชากรศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน ได้พิจารณาถึงคำ ageism ที่ประชุมได้บัญญัติศัพท์นี้เป็นภาษาไทยว่า วัยาคติ ซึ่งมาจากคำว่า วัย กับคำว่า อคติ คณะกรรมการดังกล่าวอธิบายว่า วัยาคติ (ageism) หมายถึง อคติ และการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลด้วยเหตุแห่งอายุหรือวัย อคติเช่นนี้อาจเกิดขึ้นจากความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม หรือบรรทัดฐานในทางลบที่คนมีต่อคนบางกลุ่มอายุ ซึ่งนำไปสู่ความลำเอียงและการเลือกปฏิบัติ เช่น การไม่รับฟังความเห็นของวัยรุ่น เพราะเห็นว่าเด็กเกินไป หรือการไม่ยอมรับพฤติกรรมบางอย่างของผู้สูงอายุ เพราะมีทัศนคติว่าผู้สูงอายุไม่ควรทำอย่างนั้น

โดยทั่วไป คำว่า วัยาคติ ใช้หมายถึง อคติ หรือทัศนคติเชิงลบ หรือการเลือกปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ เช่น การมองว่า ผู้สูงอายุเป็นภาระของครอบครัวและสังคม ผู้สูงอายุเป็นผู้ต้องพึ่งพิงคนวัยแรงงานหรือผู้สูงอายุมีภาพลักษณ์ของความทรุดโทรมของสังขารจนไม่สามารถเป็นผู้มี

ผลผลิตอีกต่อไป ในปัจจุบันสังคมไทยได้กลายเป็นสังคมสูงอายุ และกำลังมีอายุเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงจำเป็นต้องลดวายาคติต่อผู้สูงอายุให้เหลืออยู่น้อยที่สุด

สรุปว่า วายาคติ คือ การเหมารวมหรือการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ด้วยเหตุแห่งอายุหรือวัยซึ่งอาจเกิดขึ้นอย่างล้าลองหรืออย่างเป็นระบบ

2.2.2 องค์ประกอบและการวัด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวายาคติเพื่อทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบของตัวแปรวายาคติพบว่า เครื่องมือวัดมักจะครอบคลุมตามแนวคิดองค์ประกอบหลัก 3 ประการของเจตคติ (Tripartite Model) (Kite & Wagner, 2002; Olson & Kendrick, 2008) หรือที่รู้จักในอีกชื่อว่า Cognitive-Affective-Conative Model (Ajzen, 2005; McGuire, 1989) ได้แก่ ความรู้สึก (Affect) ความคิด (Cognition) และพฤติกรรม (Behavior) หรือพฤติกรรม (Conation) วายาคติ ถือเป็นเจตคติต่อกลุ่มทางสังคม จึงมักถูกนำมาเทียบเคียงกับแนวคิดองค์ประกอบหลักของเจตคติ

ในการสังเคราะห์แบบวัดตัวแปรวายาคติ ผู้วิจัยจึงดำเนินการโดยจำแนกองค์ประกอบของวายาคติออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้สึก ความคิด และ พฤติกรรม ได้รับการพัฒนาเป็นเครื่องมือวัด

2.3 การแสดงลิเกป่า

2.3.1 ประวัติความเป็นมาของการแสดงลิเกป่า (จังหวัดกระบี่)

ประวัติความเป็นมาของคณะ "รวมมิตรบันเทิงศิลป์" เริ่มต้นด้วยนายตริก ปลอดฤทธิ์ เป็นหัวหน้าคณะ เกิดวันอังคารที่ ปีจอ พ.ศ.2477 ที่บ้านโคกยาง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ นายตริกเป็นบุตรคนแรกของครอบครัวที่มีพี่น้องอีก 5 คน พ่อและแม่ของนายตริกชื่อ นางเนี่ยวและนายส่อง ปลอดฤทธิ์ นอกจากการทำไร่ทำนาในอาชีพผู้ปกครอง บิดาของนายตริกยังเป็น นายหนังตะลุงและมโนราห์อีกด้วย ผ่านการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดโคกยาง นายตริกเริ่มฝึกเล่นหนังตะลุงกับบิดาตั้งแต่อายุ 15 ปี จนกระทั่งเมื่ออายุประมาณ 20 ปี จึงเริ่มสนใจในการเล่นลิเกป่า ซึ่งในช่วงนั้นมีคณะลิเกป่าที่มีชื่อเสียงในหมู่บ้าน ได้แก่ ลิเกสวาสดี แก้วโลก และลิเกเดช แก้วทิพย์ จึงได้เข้ารับการฝึกเล่นลิเกป่าจากครูทั้งสองท่าน ในครั้งแรกที่ทดลองออกแขกแดง นายตริกสามารถแสดงความสามารถได้ด้วยบุคลิกที่คล่องแคล่ว มีความว่องไว จากลักษณะภาพและความคล่องแคล่วของการกระทำผ่านการใช้ก้านดี ทำให้นายตริก ปลอดฤทธิ์ ได้รับหน้าที่เป็น "แขกแดง" ซึ่งเป็นตัวละครสำคัญในการแสดงลิเกป่าตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

นอกจากนี้ นายตริก ปลอดฤทธิ ยังสามารถแสดงเป็นตัวอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมด้วย หลังจาก นักการแสดงคู่สองท่านถึงแก่กรรมการแสดง ก็จับมือกันทำการแสดงลิเกป่าด้วยความมีจิตสัมผัสระหว่างอาชีพและการแสดง ในขณะที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น ทางอำเภอเมืองก็จัดการประกวดลิเกป่าขึ้นมาและผู้เข้าร่วมประกวดก็ได้รับรางวัลชนะเลิศจากคณะกรรมการประกวดทั้งหมด 8 คณะ การแสดงลิเกป่าได้เริ่มหายไปจากเวทีในหมู่บ้าน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรม จึงทำให้ในปี พ.ศ. 2500 มีการรวบรวมผู้ที่สนใจมาร่วมกันตั้งคณะใหม่ โดยคณะนี้ชื่อว่า "รวมมิตรบันเทิงศิลป์" โดยนายตริก ปลอดฤทธิเป็นหัวหน้าคณะ ก่อนที่จะเริ่มการแสดงลิเกป่าทุกครั้ง นายตริก ปลอดฤทธิจะเป็นผู้นำในการประกอบพิธีไหว้ครูตามประเพณีเสมอ หลังจากนั้น การแสดงลิเกป่าได้รับความนิยมอย่างมากจากชาวกระบี่และจังหวัดใกล้เคียง อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2524 การแสดงลิเกป่าได้ลดลงอย่างมาก นายตริก ปลอดฤทธิและคณะได้รับการสนับสนุนจากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ในการฟื้นฟูศิลปะการแสดงลิเกป่าขึ้นอีกครั้ง เพื่อสืบต่อประเพณี และการอนุรักษ์ นอกจากนี้ การแสดงลิเกปายังได้ถูกนำไปแสดงในงานต่าง ๆ และสาธิตให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง สมาชิกลิเกป่าคณะรวมมิตรบันเทิงศิลป์ในปัจจุบัน ประกอบด้วยนักแสดงและนักดนตรีดังนี้

นักแสดง

1. นายตริก ปลอดฤทธิแสดงเป็น แหกแดง
2. นายฉลวย แก้วทิพย์แสดงเป็น เจ้าเมือง
3. นายศรีวัง แก้วลูกแสดงเป็น เสนา
4. นางละอองศรี จันทร์ส่งแสงแสดงเป็น ยาหยี/แม่ยาหยี
5. นางสุณี ทองทิพย์แสดงเป็น ยาหยี

นักดนตรี

1. นางอมสิน ศรีทองมือกลอง
2. นางปลอง ดวงจิตโหม่ง/ฉิ่ง
3. นายเจริญ ไชยขาวมะนา
4. นายประสิทธิ์ ยวนเศษรำมะนา
5. นายประเจือบ คงผลปี
6. นายอนันต์ ทองทิพย์มือกลอง/ลูกคู่
7. นายวงศ์ ศรีทองทำพิธีกรรม/แทนปี กลอง ลูกคู่
8. นายอาคม แก้วทิพย์ลูกคู่

9. นายสมคิด จันทรสังแสงลูกคู่

2.3.2 รูปแบบการแสดงลิเกป่า (จังหวัดกระบี่)

ลิเกป่าหรือลิเกแขกแดงเป็นการละเล่นพื้นบ้านประเภทหนึ่งในภาคใต้ที่มีการกระจายอย่างแพร่หลายในพื้นที่ของจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันตก เช่น ตรัง พังงา และกระบี่ ในตอนแรกยังไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดเกี่ยวกับการแสดงประเภทนี้ แต่มีข้อมูลว่าประมาณปี พ.ศ.2444 ระหว่างสมัยพระยาอภิชาติชัยเจ้าเมืองกระบี่ มีการส่งเสริมให้เกิดการละเล่นลิเกป่าอย่างแพร่หลายในงานเทศกาลและงานอื่น ๆ และต่อมาได้แพร่หลายไปสู่จังหวัดใกล้เคียง ตัวอย่างเช่นภายในจังหวัดกระบี่ที่อำเภอเหนือคลอง และอำเภอเขาพนม นั่นเอง

การแสดงลิเกป่าของคณะหนึ่งมีนักแสดงและนักดนตรีประมาณ 10-20 คนที่มีหน้าที่เป็นลูกคู่ด้วยกัน บางคนในทีมนักดนตรีอาจเป็นตัวแสดงด้วยในกรณีที่ต้องการคนเพิ่มขึ้นในการแสดง นอกจากนั้นยังมีตัวแสดงสำคัญอื่น ๆ ที่ร่วมรับบท ได้แก่ แขกแดง ยายี เสนา และอาจมีตัวแสดงประกอบอื่น ๆ เช่น นายด่าน เจ้าเมือง ญาติพี่น้อง ภายในการแสดงด้วยการแต่งกายลิเกป่ามีการแต่งกายดังนี้

- แขกแดง สวมกางเกงขายาว นุ่งผ้าโสร่งทับเพียงเข่า สวมเสื้อแขนยาว สวมเสื้อนอกทับอีกทีหนึ่ง สวมหมวก ใส่हनวดหรือแถมहनวด เครา บางครั้งก็มีสายสร้อยสวมด้วย เสริมจุมูกให้โตแบบแขก ส่วนมากมักทำด้วยไม้ทาสีแดง

- ยายี แต่งกายแบบผู้หญิงไทยมุสลิมภาคใต้หรือแต่งกายแบบผู้หญิงไทยทั่ว ๆ ไป แถบชายทะเลตะวันตก คือ นุ่งโสร่งปาเต๊ะสีต่าง ๆ สวมเสื้อแขนยาวบางครั้งก็มีผ้าคลุมผมด้วย

- เสนา แต่งกายตามสะดวก เช่น สวมกางเกงนุ่งโสร่ง หรือนุ่งโจงกระเบน ไม้นิยมสวมเสื้อ บางคนอาจแต่งหน้าด้วยแป้งหรือฝุ่นสีตามที่เห็นว่าตกลงขบขัน

ตัวแสดงอื่น ๆ แต่งกายตามสมัยนิยมเช่นกัน ถ้าแสดงเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือไปจากชุดแขกแดง ก็แต่งกายตามความเหมาะสมของท้องเรื่อง

โรงลิเกป่า

คณะลิเก ต่อมาในสมัยหลังลิเกป่าต้องไปแสดงในงานเทศกาลต่าง ๆ จึงมีการยกพื้นเป็นเวที ในปัจจุบันคณะลิเกป่าทุกคณะมักจะมีฉากสวยเหมือนลิเกประเภทอื่น ๆ หรือเหมือนฉากมโนราห์ที่แสดงกันอยู่ทั่วไป

โอกาสในการแสดง

ในสมัยแรกๆ การแสดงลิเกป่าเป็นการแสดงเพื่อความสนุกสนานในหมู่บ้าน ต่อมาเมื่อมีคนนิยมมากขึ้นจึงรับการแสดงในงานอื่น ๆ โดยมีค่าการแสดงที่เรียกว่า “ค่ารอดโรง” ลิเกป่าแสดงได้เกือบทุกโอกาสส่วนมากเป็นงานรื่นเริง เช่น งานประจำปี งานวัด งานแต่งงาน บวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ ส่วนใหญ่แล้วไม่นิยมแสดงในงานศพ

เนื้อเรื่องหลักของ “ลิเกป่า”

การแสดงลิเกป่ามีเนื้อเรื่องหลักคือการแสดงชุดแขกแดง เป็นเรื่องราวของแขกจากเมืองลี้กตะตา (ลี้กัตตา) ประเทศอินเดีย เดินทางมาค้าขายที่เมืองไทยทางแถบชายฝั่งทะเลตะวันตกมาได้หญิงไทยเป็นภรรยาชื่อ ยายี หรือยาหยี ต่อมาแขกมีความคิดถึงบ้านจึงชวนยาหยีเดินทางกลับบ้านที่ลี้กตะตา ในการแสดงหากมีเวลาเหลือก็จะแสดงนิยายเรื่องอื่น ๆ ที่แต่งกันขึ้นมาเอง

ภาษาในการแสดง

ลิเกป่าเป็นลิเกพื้นบ้าน การใช้ภาษาไม่ว่าในบทกลอนหรือบทเจรจา ไม่ค่อยเคร่งครัดในการใช้มากนัก สำเนียงภาษาที่ใช้คือ

บทแขกแดงใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใต้แต่ดัดสำเนียงให้ลื่นร่วนเป็นแขก

บทยาหยีใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใต้ก็ได้

บทเสนาใช้ภาษาถิ่นล้วน ๆ

ลำดับขั้นตอนการแสดง “ลิเกป่า”

1. การเบิกโรง เป็นการกระทำพิธีเช่นบวงสรวงเจ้าที่ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ครูบาอาจารย์ หัวหน้าคณะเป็นผู้ทำพิธีเบิกโรง โดยเตรียมของดังนี้

- หมาก พลุ 3 คำ

- เทียน 1 เล่ม

- เงิน 12 บาท

2. ไหว้ครู หรือกาตเชิญครู บางที่เรียกว่า “เพลงวง” เป็นการร้องเพลงวง หมุนเวียนภายในวงลูกคู่เพื่อเอ่ยชื่อครูลิเกป่าให้มาประจำโรง จบด้วยการร้องเพลงสรุปเชิญครู

3. การร้องบอกชุด หลังจากทีร้องกาตเชิญครูเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงร้องบอกชุด ๑๒ ชุด การบอกชุดนี้เป็นเพียงการร้องเท่านั้นไม่นิยมแต่งกายออกมาแสดง

4. ออกแขก เป็นการออกแขกเรียกว่า “เต๋นเทศ” (เทศคือแขกอินเดีย) เป็นการเต๋นของแขก ตามจั้งหะรำมะนา หากมีม่านหรือฉากเป็นเครื่องประกอบ เรียกว่า การเต๋นกระตุกม่าน เมื่อออกแขกแล้วก็จับเรื่องที่จะแสดงในฉากต่อไป

เครื่องดนตรี

เครื่องดนตรีที่บรรเลงประกอบการแสดงลิเกป่าที่สำคัญคือ

1. รำมะนามี 2 ลูก เป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญที่สุด บางครั้งเรียกลิเกชนิดนี้ว่า “ลิเกรำมะนา”

2. โหม่ง 2 ลูก

3. ฉิ่ง 1 คู่

4. กลอง 1 ลูก ขนาดเท่ากลองโนรา

5. ปี่ 1 เล้า เป็นเครื่องดนตรีทำนองและบางครั้งมีซอด้วย

ทำนองเพลงไทยเดิม เช่น

- ตะลุ่มโปง

- เคาะดั้น

- พม่ารำชวาน

- ธรณีกันแสง

- ชะนีร้องไห้ เป็นต้น

ลิเกป่าในปัจจุบันมีการประยุกต์โดยบรรเลงตามทำนองเพลงสมัยใหม่ เช่น เพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง เป็นต้น

บทร้องของลิเกป่า

ลิเกป่าใช้การขับร้องเป็นบทกลอนโดยใช้ปฏิภาณภาษาถิ่นเรียกว่าเป็นคนมี “มุตโต” ส่วนในบทเจรจาใช้ภาษากลางและภาษาถิ่นได้

การฝึกการแสดง

สมัยก่อนใช้เป็นการแสดงที่จัดขึ้นบนพื้นที่ให้คนดู เช่น สนามหญ้า ลานวัด ลานบ้าน เหมือนกับการแสดงมโนราห์ โดยสร้างโรงตู้ที่มีหลังคาทรงหมาแหงนอย่างเดียว และไม่มีฉากบริเวณรอบ นอกจากนี้ยังมีม่านกันเพื่อแบ่งส่วนเฉพาะในการแต่งกายของผู้เข้าร่วมการแสดง

ผู้แสดงลิเกป่าส่วนใหญ่พบว่าการแสดงที่ได้รับมานั้นมักเป็นผลสืบทอดจากคณะลิเกป่าก่อนหน้าหรือถือเป็นส่วนสำคัญของคณะลิเกป่าตนเอง การเตรียมความพร้อมเพื่อการ

ฝึกฝนของผู้แสดงมีความสำคัญอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ตัวแขกแดงซึ่งเป็นตัวเอกของเรื่องต้องมีการเดินเข้ามาอยู่ในจังหวะได้อย่างสวยงามตรงตามจังหวะของรำมะนา ในขณะที่เดียวกัน ผู้แสดงบทยายจะต้องฝึกท่ารำเพื่อรำรอยตามจังหวะดนตรีอย่างซ้อยสุข

สรุปว่า การแสดงท้องถิ่นใต้ ลิเกป่า มีรูปแบบการแสดงถ่ายทอดเป็นเรื่องราวที่เข้าใจได้ง่าย บทร้อง บทเจรจา ก็เป็นการพูดคงเอกลักษณ์ภาษาถิ่นไว้ ลีลาท่าทางตามเอกลักษณ์ของตัวละคร การร้องเจรจา สามารถสอดแทรกเนื้อหาที่ต้องการจะปลูกฝัง สะท้อนสังคมได้ตามความเหมาะสม

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 วิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

(ศศธร สุมณ, 2562) การพัฒนาโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตของผู้สูงอายุในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เพื่อพัฒนาโปรแกรมสนับสนุนการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตของผู้สูงอายุในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุแบ่งเป็น 3 ระยะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามความต้องการ แบบวัดการทำงานของสมอง แบบวัดความมีคุณค่าในตัวเอง แบบวัดสุขภาวะทางจิต และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมสนับสนุนการ เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิต ผลการวิจัยพบว่า (1) ความต้องการโปรแกรมสนับสนุนการของผู้สูงอายุและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) ซึ่งใช้การหมุนแกนแบบวาริแมกซ์ (Varimax) ที่มีค่า Factor loading สูงกว่า 0.6 ซึ่งผลการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการไม่แตกต่างกัน

(ปรุพท์จักร อัครวรรค์สกุล, 2562) การสร้างสรรค์ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือเพื่อการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อมที่โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิติต์ เป้าหมายของโครงการที่ผู้จัดทำระบุไว้คือ: เพื่อสร้างสรรค์ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือเพื่อการออกกำลังกายของกล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อรอบเข่าสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อมในตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิติต์ เพื่อศึกษาผลก่อนและหลังใช้ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือในการพัฒนาการออกกำลังกายของกล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อรอบเข่าสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อมในตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิติต์ โดยใช้กลุ่มผู้สูงอายุจำนวนกรองจากแบบประเมินความรุนแรงของโรคข้อเข่าเสื่อม จำนวน 59 คนที่ได้รับการคัดกรองจากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความรุนแรง

ของโรคข้อเข่าเสื่อมประกอบด้วย การวัดค่าต่าง ๆ และการประเมินผล โดยในครั้งนี้เราได้แบ่งเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ ซึ่งแต่ละสัปดาห์จะมีการทดสอบ 3 ครั้ง และแต่ละครั้งจะใช้เวลา 10 นาที พร้อมกับพัก 5 นาที ก่อนที่จะเริ่มทำอีกครั้ง ซึ่งรวมทั้งหมดใช้เวลา 75 นาทีต่อสัปดาห์ โดยรวมทั้งหมดจะมีการทดสอบ 24 ครั้ง ท่ารำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งหมด 8 ท่า

นอกจากนี้เราพบว่าหลังจากใช้ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือเพื่อการออกกำลังกายกล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อบริเวณรอบเข่าในผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อม สามารถสังเกตเห็นได้ว่าการพัฒนาขึ้นอย่างชัดเจน โดยมีจำนวนผู้สูงอายุที่มีการพัฒนากล้ามเนื้อหน้าขาและกล้ามเนื้อบริเวณรอบเข่าอย่างดีมากจำนวน 23 คน เป็นระดับดี และมีจำนวนผู้สูงอายุที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนทั้งหมด 3 คน

(รุ่งกานต์ แซ่แต้, 2561) ผลกระทบของการฝึกกล้ามเนื้อและการฝึกชิ่งอย่างเดียวต่อความกลัวในการล้มและสุขภาพองค์รวมของผู้สูงอายุได้ถูกศึกษาในการวิจัยนี้ การวิจัยถูกแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่หนึ่งเน้นการศึกษาผลของการฝึกกล้ามเนื้อและโยคะต่อการทรงตัว ความกลัวในการล้ม และสุขภาพจิตของผู้สูงอายุหญิง อายุระหว่าง 60-78 ปี ผู้สูงอายุถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 3 กลุ่มเท่าๆ กันโดยใช้คะแนนที่วัดการทรงตัว กลุ่มควบคุม (C) ไม่ได้รับการฝึกกลุ่มฝึกกล้ามเนื้อและโยคะ (QY) และกลุ่มฝึกกล้ามเนื้อ (Q) ผู้สูงอายุถูกให้ฝึกเป็นเวลา 1 ชั่วโมงต่อวัน 8 สัปดาห์ 2 วันต่อสัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มฝึกกล้ามเนื้อและโยคะและกลุ่มฝึกกล้ามเนื้อเทียบกับกลุ่มควบคุมมีการทรงตัวที่ดีขึ้นหลังจากสัปดาห์ที่ 4 และ 8 โดยมีความสำคัญทางสถิติระดับ .05 กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยผู้สูงอายุจำนวน 12 คน มีผลการทรงตัวที่ดีที่สุดจากการศึกษาในระยะที่ 1 จึงตัดสินใจศึกษาผลของการฝึกกล้ามเนื้อร่วมกับโยคะภายหลังสัปดาห์ที่ 1 เพิ่มเป็นเวลาอีก 4 สัปดาห์ 2 วันต่อสัปดาห์ 1 ชั่วโมงต่อครั้ง พบว่า มีผลลัพธ์ดีในด้านที่ 4 คือ (1) การมีสุขภาพกายที่ดีขึ้น (1.1 ความแข็งแรงและความอดทนที่ดีขึ้น 1.2 ความยืดหยุ่นที่ดีขึ้น 1.3 อาการปวดเมื่อยที่ลดลง และ 1.4 การลดน้ำหนักตัว) (2) การมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้นและลดความเครียด (3) การเพิ่มสังคมในกลุ่มเพื่อนและ (4) การมีสติและความจำที่ดีขึ้น และหัวข้อที่ 2 คือเรื่องลดความกลัวการล้มลงเนื่องจากมีขาที่แข็งแรงขึ้น และการทรงตัวที่ดีขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายในผู้สูงอายุมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลและแยกออกเป็นกลุ่มต่างๆ โดยแต่ละบุคคลมีภาวะการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน ดังนั้นเราจำเป็นต้องเสริมสร้างความเข้าใจในผู้สูงอายุเพื่อให้ได้รับการดูแลที่เหมาะสมและความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในผู้สูงอายุด้วย

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับละครเพื่อการศึกษา

(บุษนาภ รื่นสุข, 2561) การพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้กิจกรรมละครเพื่อการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยใช้กิจกรรมละครเพื่อการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมละครเพื่อการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยนักเรียนอายุ 12 ปี จำนวน 12 คน ซึ่งถูกคัดเลือกจากการกรอกแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตที่โรงเรียนวัดชุมพล นิกายาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กิจกรรมที่สนับสนุนดำเนินการคือ "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" โดยใช้กิจกรรมละครเพื่อการศึกษา และจัดทำการทดลองโดยใช้สถิติ t-test และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาที่ได้คือ : รูปแบบกิจกรรม "ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้" ช่วยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมจำนวน 12 ครั้งๆละ 60 นาที เพื่อเสริมสร้างการรับรู้สื่อใน 5 ด้านงาน หรือมิติ คือ มิติการรับรู้สื่อ การวิเคราะห์สื่อ การเข้าใจสื่อ การประเมินค่าของสื่อ และการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ พร้อมทั้งมีการประเมินทักษะการใช้สื่อทั้งในละครเพื่อการศึกษาผลการทดลองระหว่างก่อนและหลังการทำกิจกรรม "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" ในมิติการรับรู้สื่อ ก่อนทำกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 และหลังทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 9.42 ในมิติการวิเคราะห์สื่อ ก่อนทำกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ย 7.58 และหลังทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 9.42 ในมิติการเข้าใจสื่อ ก่อนทำกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.25 และหลังทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 8.67 ในมิติการประเมินค่าสื่อ ก่อนทำกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ย 4.83 และหลังทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 8.83 ในมิติการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ ก่อนทำกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.25 และหลังทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 4.50 ในมิติการใช้ทักษะการรู้เท่าทันสื่อสร้างละครเพื่อการศึกษา ก่อนทำกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 9.17 และหลังทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 18

(อาจารย์ พูนเกษม, 2561) การพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบละครหลวงวิจิตรวาทการเพื่อส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบละครหลวงวิจิตรวาทการเพื่อส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง 2) เพื่อศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบละครหลวงวิจิตรวาทการเพื่อส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 27 คน การวิจัยนี้เป็นรูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวที่มีการศึกษาผลก่อนและหลัง (one group pretest-posttest design) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการทดลองจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีทางสถิติ t-test

เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาและกิจกรรมละคร หลวงวิจิตรวาทการที่ใช้เพื่อส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง โดยใช้ประเภทการศึกษาละคร หลวงวิจิตรวาทการ (Theater in education) ใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 9 สัปดาห์ โดยมีการจัดกิจกรรมครั้งละ 50 นาที จากผลการทดลองพบว่า ค่าเฉลี่ยของกิจกรรมหลังการใช้งานมี ผลและส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง

(นรฤทธิ์ เสรีกิจ, 2560) ละครเพื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมการรับรู้ ความเป็นพลเมือง เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยมุ่งใช้กระบวนการละครเพื่อ การศึกษามาพัฒนาทักษะการรับรู้ นำมาสอดแทรกใช้ในการเรียนการสอนผ่านกระบวนการละคร เพื่อการศึกษาและทำการประเมินผลการรับรู้ ความเป็นพลเมือง เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธี โดยการใช้ละครเพื่อการศึกษา มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 30 คน ที่โรงเรียนสาธิตสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและผลการทดลองจาก กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยพื้นฐาน ผลการทดลองระหว่างก่อนและหลัง การชมละครเพื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความเป็นพลเมืองเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการเรียนด้วยละครเพื่อการศึกษา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ผู้วิจัยได้ทำการประเมินแล้วพบว่านักเรียนสามารถมีการรับรู้ใน ด้านสันติวิธีได้มากที่สุด ในอัตราส่วน 7.15 คะแนน หรือร้อยละ 50 ต่อคะแนนเต็ม ซึ่งอยู่ในอันดับ ต่ำๆ ตามมาด้วยด้านหน้าที่พลเมืองที่ได้คะแนนเป็น 4.29 คะแนน หรือร้อยละ 30 และด้าน ทำยสุดคือด้านการขัดแย้งที่ได้คะแนนเพียง 2.86 คะแนน หรือร้อยละ 20 จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัย ได้ศึกษาพบว่า การใช้ละครเพื่อการศึกษา มีความสอดคล้องไปในทางเดียวกัน ในด้านการพัฒนา ผู้เรียนที่สอดแทรกความรู้เนื้อหาที่จะเสริมสร้างผู้เรียนผ่านกระบวนการละครเพื่อการศึกษา โดยให้ นักเรียนมีความกล้าแสดงออก มีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม ฝึกทักษะการวิเคราะห์และร่วมกันตัดสินใจ การได้ลงมือปฏิบัติจริง การใช้เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และสอดคล้องในด้านผลการใช้ กิจกรรมที่นักเรียนได้ชมละครแล้วนักเรียนมีการรับรู้และเข้าใจเนื้อหาที่สอดแทรกในกระบวนการ ละครได้ดี ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ค้นพบ นำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมละครเพื่อการศึกษา ให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อเกิดการเสริมสร้างความรู้แก่ผู้เรียน

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยาคติ

(เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ, 2562) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดระดับวัยาคติ หรือทัศนคติทางลบ ต่อผู้สูงอายุของประชากรวัยทำงานที่มีอายุตั้งแต่ 20 - 59 ปี ในจังหวัดชลบุรี โดยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการกำหนดโควตาตามสัดส่วนของกลุ่มอายุประชากรวัยทำงาน จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้วัดวัยาคติ คือ Farboni Scale of Ageism (FSA) ของ Maryann Farboni และใช้สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าประชากรวัยทำงานในจังหวัดชลบุรี มีคะแนนระดับวัยาคติ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 66.61 คะแนน (S.D. = 8.11 คะแนน) โดยมีค่าคะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 38 คะแนน คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 86 คะแนน โดยร้อยละ 86 มีระดับวัยาคติต่อผู้สูงอายุอยู่ใน ระดับปานกลาง และร้อยละ 14 มีระดับวัยาคติอยู่ในระดับต่ำ และไม่มีวัยาคติที่มี วัยาคติ ระดับสูงเลย

(ศิริวัตร ไทยแท้, 2562) วัยาคติหรือการมีทัศนคติเชิงลบต่อผู้อื่นโดยมีสาเหตุอันเนื่องมาจากการมีช่วงวัยที่แตกต่างกัน นั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้อยู่เสมอในการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลสองช่วงวัย โดยลักษณะดังกล่าว สามารถสะท้อนให้เห็นผ่านการเลือกใช้รูปแบบภาษาในชีวิตประจำวันทั่วไป ทั้งนี้การศึกษาเพื่อให้เห็นรูปแบบหรือลักษณะของภาษาดังกล่าวอย่างชัดเจนจะทำให้เห็นมุมมองเชิงลบที่มีต่อกันและ เหตุผลเบื้องลึกอันเป็นที่มาของวัยาคติเหล่านั้น ดังนั้นบทความนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะ ทางภาษาที่สะท้อนให้เห็นวัยาคติของกลุ่มวัยรุ่นที่มีต่อวัยผู้ใหญ่ โดยข้อมูลที่น่ามาศึกษาได้มาจาก บทละครจากละครชุดเรื่อง ฮอริโมน วัยว้าวุ่น ซึ่งออกอากาศทางโทรทัศน์ จำนวน 42 ตอน ผล การศึกษาพบว่ากลุ่มวัยรุ่นมีมุมมองเชิงวัยาคติต่อกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย (การจำกัดสิทธิเสรีภาพ การมีพฤติกรรมดูต่ำว่ากล่าวหรือจู้จี้ขี้น การก้าวก่ายสิทธิความเป็นส่วนตัว การมีความคิดหรือพฤติกรรมที่ล้าสมัย การหยิบยกเรื่องราวที่เป็น ปมด้อยของกลุ่มวัยรุ่นมาเป็นประเด็นในการสนทนา การมักทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ การวิตก กังวลกับสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น การปกปิดความจริงบางประการ) 2) ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว (การบกพร่องหรือละเลยต่อหน้าที่) 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (การยัดถ้อ ขนบธรรมเนียมหรือประเพณีดั้งเดิมอย่างเคร่งครัด การมีพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับคำสอนของตนเอง) 4) ด้านความเชื่อ (การมีความเชื่อแบบไร้เหตุผล) และ 5) ด้านความสามารถ (การไม่เชื่อมั่นใน การกระทำหรือคำพูด การไม่เข้าใจในชีวิตความเป็นวัยรุ่น)

(ทอแสงรัศมี ถีตะแก้ว, 2559) การเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยและการเปลี่ยนระบบการผลิต และการออกอากาศของสื่อโทรทัศน์ไปสู่ระบบดิจิทัลของประเทศไทย ทำให้สามารถใช้สื่อ

โทรทัศน์เพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา สภาพการณ์และบทบาทของสื่อโทรทัศน์ในการเผยแพร่ความรู้ สำหรับผู้สูงอายุ 2) ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมการรับชม รายการโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุ และ 3) ศึกษาแนวทางในการกำหนด นโยบายการผลิตรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้แนวคิด "การสูงวัยเชิงรุก" เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้ 1) สำรวจ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และวิพากษ์รายการโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 15 ตอนโดยสุ่มแบบง่ายจากรายการโทรทัศน์ 5 รายการที่ออก อากาศในช่วงปี พ.ศ.2557-2558 2) สำรวจความต้องการและ พฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุ โดยการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสอบถามกับผู้สูงอายุตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน ที่สุ่มแบบง่ายหลายขั้นตอน และ 3) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ ข้อมูลหลักจำนวน 11 คน เพื่อทราบแนวทางในการกำหนดนโยบาย เพื่อผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประเทศไทยมีสื่อโทรทัศน์ดิจิทัล 48 สถานีทำให้อุตสาหกรรม โทรทัศน์ทั้งระบบมีสถานีรวมทั้งสิ้น 768 สถานี ในจำนวนนี้มีรายการ โทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุโดยตรงน้อยมาก คือ มี 5 รายการจาก 4 สถานี 2) รายการที่มีอยู่มีบทบาทส่งเสริมแนวคิดการสูงวัยเชิงรุก แต่ขาดมิติ ด้านความลึก และภาพลักษณ์ของผู้สูงอายุที่ปรากฏในแต่ละรายการ แตกต่างกันตามนโยบายของเจ้าของปัจจัยการผลิต โดยมีวาทศิลป์ต่อ ผู้สูงอายุในหลายลักษณะ 3) ผู้สูงอายุตัวอย่างรู้จักและรับชมรายการ โทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุในสัดส่วนที่ต่ำ เพราะไม่รู้ว่ามีรายการดังกล่าว แต่ส่วนใหญ่ต้องการรับชมรายการโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุทุกวัน โดยเฉพาะรายการที่เกี่ยวกับสุขภาพ และต้องการมีส่วนร่วมในรายการ ขณะเดียวกันก็ให้ความสนใจกับการเชื่อมโยงรายการเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น สื่อสังคม เพื่อความสะดวกในการรับชมและ ในการมีส่วนร่วมในรายการ และ 4) ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าการผลิต รายการโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุต้องกำหนดเป็นวาระเร่งด่วน โดยให้ บรรจุไว้ในผังรายการของทุกสถานีโทรทัศน์ และนอกจากจะมีเนื้อหา การสูงวัยเชิงรุก ต้องมีเนื้อหาที่เชิดชูคุณค่าของผู้สูงอายุ เพื่อการอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุขของประชากรทุกรุ่นวัย งานวิจัยนี้ยังมีข้อเสนอแนะและเสนอแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ต้นแบบ เพื่อให้สื่อ โทรทัศน์ของไทยมีทั้งบทบาทนำและเสริมย้ำการสูงวัยเชิงรุก เพื่อ รองรับสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ไว้ด้วย

สรุปได้ว่า ถึงแม้บุคคลจะมีคุณค่าต่อเรื่องต่างๆ รวมถึงเจตคติและพฤติกรรมการแสดงออกที่คล้ายกับสมาชิกในครอบครัวของตน แต่ไม่ได้หมายความว่าสมาชิกในครอบครัวจะไม่มีอคติหรือความคิดที่เหมือนกัน โดยเฉพาะสมาชิกวัยหนุ่มสาวต่อสมาชิกสูงวัย จากหลักฐานที่พบว่าความหวังใยของคนหนุ่มสาวต่อผู้สูงอายุในครอบครัวส่งผลลบต่อผู้สูงอายุ หากพิจารณา

อาจเห็นได้ว่าการแสดงออกด้วยความเห็นใจนั้นเกิดจากอคติที่มีต่อเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับวัยหรืออายุที่สูงของผู้สูงอายุ

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลิเกป่า

(ภาณินี อนุกุล, 2557)การจัดการเพื่อสงวนรักษาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน : ศึกษากรณีลิเกป่าคณะรวมมิตรบันเทิงศิลป์ จังหวัดกระบี่” เพื่อ 1. ศึกษาประวัติความเป็นมา และสถานการณ์ปัจจุบันของลิเกป่าคณะรวมมิตรบันเทิงศิลป์ จังหวัดกระบี่ 2. ศึกษาประวัติความเป็นมาและอุปสรรคของการจัดการแสดงลิเกป่า คณะรวมมิตรบันเทิงศิลป์ จังหวัดกระบี่ และ 3. เสนอแนะแนวทางในการสงวนรักษาลิเกป่าอย่างเหมาะสม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการประกอบกับการสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์เชิงลึกประชากรกลุ่มเป้าหมาย ผลการศึกษาพบว่าคณะรวมมิตรบันเทิงศิลป์ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2524 เกิดจากการรวมตัวของผู้ที่มีความรักในศิลปะการแสดงลิเกป่า มิได้สืบทอดจากบรรพบุรุษ โดยการนำของนายตริก ปลอดฤทธิ ห้วนหน้าคณะ ปัจจุบันลิเกป่าในจังหวัดกระบี่คงเหลือเพียง 3 แห่ง คือ อำเภอเหนือคลอง อำเภอคลองท่อม และอำเภอเกาะลันตา ลิเกป่ามีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการแสดงเครื่องดนตรี การแต่งกาย บางส่วนให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสการแสดง สำหรับการศึกษาค้นคว้าและอุปสรรคของการจัดการแสดงลิเกป่า ในปัจจุบันพบว่า พื้นที่สำหรับการแสดงลิเกปามีน้อย ทำให้ลิเกป่าไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย เนื่องจากรูปแบบการแสดงไม่เป็นที่นิยมคนในปัจจุบัน อีกทั้งงบประมาณในส่วนการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรมไม่มีความชัดเจนและแน่นอน นอกจากนี้ยังพบว่า แนวทางในการจัดการเพื่อสงวนรักษาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน “ลิเกป่า” ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดถือเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริม และสนับสนุนด้านงานวัฒนธรรมของจังหวัด ควรกำหนดนโยบายในการอนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริม และเผยแพร่ “ลิเกป่า” ให้มีความชัดเจนและต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วม ชุมชน สถาบันการศึกษา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังในการสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประเภทศิลปะการแสดงพื้นบ้าน “ลิเกป่า” ของภาคใต้นี้ให้สามารถอยู่คู่ชุมชนสืบไป

สรุปได้ว่า จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของวัยคดีต้องมีการพูดคุย ทำความเข้าใจ โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจในสภาพปัญหาด้วยตนเอง สร้างบทละครจากความเข้าใจในเรื่องวัยคดีที่มีต่อผู้สูงอายุจากการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มตัวอย่างด้วยการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น รวมถึงการเรียนรู้ขั้นตอนการแสดงลิเกป่า ที่มีลักษณะรูปแบบการแสดงถ่ายทอดเป็นเรื่องราวที่เข้าใจได้ง่าย บทร้อง บทเจรจา ก็เป็นการพูดคงเอกลักษณ์

ภาษาถิ่นไว้ สืบเสาะหาทางตามเอกลักษณ์ของตัวละคร การร้องเจรจา สามารถสอดแทรกเนื้อหาที่
ต้องการจะปลูกฝัง สะท้อนสังคมได้ตามความเหมาะสม ในการนำเสนอผลงานของกลุ่มตัวอย่างที่
จะต้องแสดงออกมาเป็นการแสดงละครที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการสร้างบทละครสามารถช่วย
ให้ผลลัพธ์ออกมาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้เพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยคาดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี และ เพื่อศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยคาดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี เป็นวิจัยเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest -Posttest Design ศึกษากลุ่มเดียว โดยทำการศึกษากิจกรรมลิเกป่าเพื่อป้องกันการเกิดวัยคาดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียนที่มีอายุ 11-12 ปี โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนอายุ 11-12 ปี โรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ ตำบลโคกยาง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ จำนวน 42 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนอายุ 11-12 ปี โรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลจากแบบทดสอบวัยคาด (วัยคาดด้านการดูหมิ่น วัยคาดด้านการเลือกปฏิบัติ และวัยคาดด้านการหลีกหนี)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

- 1) แบบวัดวัยคาด Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni

2) แผนกิจกรรมเพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยชราที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี 10 กิจกรรม

3) แบบสังเกตพฤติกรรม

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบวัดวัยชรา Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni

แบบวัดวัยชราต่อผู้สูงอายุ (Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ จำนวน 29 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามเชิงบวกและเชิงลบ มี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การดูหมิ่น จำนวน 10 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 การเลือกปฏิบัติ จำนวน 9 ข้อ องค์ประกอบที่ 3 การหลีกเลี่ยง จำนวน 9 ข้อ ซึ่งจากคำถามทั้งหมดมีคำถามเชิงบวกทั้งสิ้น 6 ข้อ ส่วนที่เหลือเป็นคำถามเชิงลบหรือการมีวัยชราต่อผู้สูงอายุ ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาแบบวัดวัยชรา ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบวัดวัยชราที่กำหนดขอบเขตและนิยามภาวะผู้นำว่ามีความหมายอย่างไร มีลักษณะอย่างไร ในขั้นนี้ต้องนิยามให้กระจ่างชัดเพื่อให้ครอบคลุมและง่ายต่อการปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถาม

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินเนื้อหาและความเหมาะสมของแบบวัดวัยชรา ซึ่งลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ โดยกำหนดค่าความคิดเห็นแต่ละช่วงคะแนนและความหมาย ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน	1	4
เห็นด้วย ให้คะแนน	2	3
ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน	3	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน	4	1

เกณฑ์การแปลความวัยชราที่มีช่วงคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 29-116 คะแนน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
29 – 58 คะแนน	วัยชราต่อผู้สูงอายุระดับต่ำ (low level of ageism)
59 – 88 คะแนน	วัยชราต่อผู้สูงอายุระดับปานกลาง (moderate level of ageism)
89 – 116 คะแนน	วัยชราต่อผู้สูงอายุระดับสูง (higher level of ageism)

3. ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมข้อมูล ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
4. นำแบบวัดวาทคดีต่อผู้สูงอายุ ใ้ใช้กับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

แผนกิจกรรมเพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจ เพื่อป้องกันวาทคดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

ผู้วิจัยนำองค์ประกอบของละครเพื่อการศึกษา (Theatre in education) การแสดง ลิเกป่าและแนวความคิดมาเป็นเรื่องหลัก และพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่า เพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาทคดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

1. ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาทคดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

2. สัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านลิเกป่าเพื่อสร้างกิจกรรมกิจกรรมละคร ในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาทคดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปีจำนวน 3 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญต้องเป็นผู้ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงท้องถิ่นได้

3. กำหนดขอบข่ายของกิจกรรมโดย กระบวนการละครเพื่อการศึกษา อ่างอิง องค์ประกอบการแสดงลิเกป่า และคุณลักษณะของวาทคดีจากทฤษฎีวาทคดี

4. เขียนโครงร่างวิธีการจัดกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาทคดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ที่มีจุดมุ่งหมายในการป้องกันการ เกิดวาทคดีนำแผนกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาท คดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและเสนอ ต่อผู้เชี่ยวชาญ

5. ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมข้อมูล ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
6. นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างสรุปและประเมินผลการใช้กิจกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรม

การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม เป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เป็นการสังเกตที่ผู้ สังเกตเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ในเหตุการณ์ หรือกิจกรรมนั้น ๆ การเข้าไปมีส่วนร่วมนี้เป็นลักษณะมี ส่วนร่วมโดยสมบูรณ์ (Completion Participant) คือ ผู้สังเกตจะเข้าไปเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม เช่นเดียวกับผู้ถูกสังเกต การมีส่วนร่วมโดยสมบูรณ์ผู้ถูก สังเกตจะไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกสังเกต จึงมีพฤติกรรมตามปกติ เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มถูก

สังเกต โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตและบันทึก ระหว่างการเข้ารับกิจกรรมลีเกปาของผู้เรียนในแต่ละครั้ง แบบสังเกตพฤติกรรมนี้ประกอบด้วย ตาราง การแสดงรายละเอียดของพฤติกรรมที่คาดหวัง ซึ่งสังเคราะห์จากคติและความถี่ของพฤติกรรมที่คาดหวัง มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (กชกร เทศมยา, 2561)

2. กำหนดขอบข่ายพฤติกรรมที่ผู้วิจัยต้องการสังเกตโดยอ้างอิงจากวัตถุประสงค์กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลีเกปาเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

3. นำข้อมูลมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินเนื้อหาและความเหมาะสมในข้อมูลแบบสังเกตพฤติกรรม ซึ่งลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ โดยกำหนดค่าความคิดเห็นแต่ละช่วงคะแนนและความหมาย ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = 3 ผู้เรียนแสดงออกทางพฤติกรรมมากกว่า 90% ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง
ปานกลาง = 2 ผู้เรียนแสดงออกทางพฤติกรรม มากกว่า 50% ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง
น้อย = 1 ผู้เรียนแสดงออกทางพฤติกรรมน้อยกว่า 50% ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

4. ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมข้อมูล ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสังเกตพฤติกรรมไปใช้ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนหลังจากใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลีเกปาเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

หมายเหตุ: เกณฑ์การประเมิน

1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการทดลองแบบ One - Group Pretest - Posttest Design (Fitz-Gibbon, 1987 : 113) ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

T ₁ X T ₂

เมื่อ T₁ คือ แบบสังเกตพฤติกรรม (Pretest)

X คือ การใช้กิจกรรมลีเกปาเพื่อป้องกันการเกิดวาคติ (Treatment)

T₂ คือ แบบสังเกตพฤติกรรม (Posttest)

T₁ และ T₂ เป็นการวัดด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกัน หรือคู่ขนาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สถิติพื้นฐาน

1) ก่อนการทดลอง โดยการหาค่าร้อยละ

$$T_1 = \frac{100}{N} \times N_1$$

เมื่อ T แทน ผลการประเมินก่อนการทดลอง

N แทน จำนวนเด็กทั้งหมด

N₁ แทน จำนวนของข้อมูล

2) หลังการทดลอง โดยการหาค่าร้อยละ

$$T_2 = \frac{100}{N} \times N_2$$

เมื่อ T_2 แทน ผลการประเมินก่อนการทดลอง

N แทน จำนวนเด็กทั้งหมด

N_2 แทน จำนวนของข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพด้วยการหาค่า IOC โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC ดังนี้ ต้องนำไปให้ อาจารย์ / ผู้เชี่ยวชาญ ให้คะแนน 3 ท่าน เพื่อนำผลดังกล่าวมา และตัดค่าที่คะแนนความสอดคล้องไม่ถึงออกไป

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องการเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มีต่อผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

E แทน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อายุ 11-12 ปี โรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินอุบัติเหตุ

T1 แทน การทดสอบก่อนการทดลองโดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องการเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มีต่อผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี

X แทน การจัดทำหรือการให้ (Treatment) ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

T2 แทน การทดสอบหลังการทดลองโดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องการเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มีต่อผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

2. เพื่อศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

ผลจากการศึกษาและพัฒนานากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาของผู้เรียนอายุ 11-12 ปี โรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีอุบัติเหตุกับผู้สูงอายุ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุให้กับผู้เรียนโรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์

2.ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องการส่งเสริมความเข้าใจเพื่อป้องกันความคิดด้วยตนเอง พบว่ากระบวนการของละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เป็นสื่อของการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น รู้สึกสนุกสนาน อีกทั้งยังเพิ่มทักษะ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสิ่งสำคัญคือ ผู้เรียนสามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์และตระหนักรู้เรื่องของความคิดที่มีต่อผู้สูงอายุได้ด้วยตนเอง

3.ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องความคิดที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยตนเอง โดยพบว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 11-12 ปี อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่5-6 อยู่ในช่วงวัยก่อนเข้าสู่วัยรุ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้การดำเนินกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าในกิจกรรมชุมนุม คาบละ 50 นาที จำนวน 10 ครั้ง ตามแผนกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น

4.จากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงลิเกป่า เพื่อนำรูปแบบการแสดงมาประกอบในกิจกรรมละคร ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำรูปแบบของการแสดงลิเกป่าที่มีรูปแบบของละครในการปลูกฝังเพื่อการรักครอบครัว มาประยุกต์ใช้เพื่อปลูกฝังความเข้าใจผู้สูงอายุให้กับผู้เรียน

5.ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการแสดงลิเกป่ามานำเสนอการแสดง ซึ่งก่อนดำเนินงานผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องจนได้แผนการดำเนินกิจกรรม และได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมละคร ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและการวิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการแสดงลิเกป่า จำนวน 3 ท่าน โดยมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

5.1 การออกแบบกิจกรรมละคร

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารข้อมูล รูปแบบการออกแบบกิจกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อลดความคิดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ซึ่งมีชื่อการดำเนินกิจกรรมทั้ง 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ดังนี้

ตาราง 1 โครงสร้างกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อลดวัยคดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

ครั้งที่/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
1.กิจกรรม รู้จักสื่อ ละคร	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เรื่องศิลปะการแสดง ท้องถิ่นภาคใต้ (ลิเกป่า) ลักษณะของการแสดง รูปแบบการแสดง เอกลักษณ์ของการแสดง	แนวคิดทฤษฎีกระบวนการ ละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) <ul style="list-style-type: none"> ● การค้นหาและลงมือ ทำ 	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องประวัติการแสดงลิเก ป่า คุณสมบัติและลักษณะ ของการแสดง รูปแบบการ แสดง เอกลักษณ์ของการ แสดงลิเกป่า
2.กิจกรรม หันหน้าชน กัน	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจประเด็น ปัญหาเรื่องวัยคดี	แนวคิดทฤษฎีกระบวนการ ละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) <ul style="list-style-type: none"> ● การให้ความรู้ใน ประเด็นปัญหา ● ระดมสมอง 	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สภาพปัญหาและต้นเหตุ ของวัยคดีและร่วมกัน หาทางแก้ไขปัญหา
3.กิจกรรม เข้าอก เข้าใจ	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องผู้สูงอายุ	แนวคิดทฤษฎีกระบวนการ ละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) <ul style="list-style-type: none"> ● การให้ความรู้ใน ประเด็นปัญหา ● การระดมสมอง 	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงและการ เป็นผู้สูงอายุ และร่วมกัน หาทางแก้ไขปัญหา

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
4.กิจกรรม นানাศิลป์ ถิ่นใต้	เพื่อให้ผู้เรียนรู้และ เข้าใจองค์ประกอบ ของการแสดงลิเกป่า และการสร้างบท ละคร	แนวคิดทฤษฎี กระบวนการละครเพื่อ การศึกษา (Theater in education) <ul style="list-style-type: none">● การค้นหาและ การลงมือทำ● การระดมสมอง	ผู้เรียนมีความเข้าใจเรื่อง องค์ประกอบการแสดงลิเกป่า เพื่อการเขียนบทละคร
5.กิจกรรม เขียนร่าง ร่วมกัน	เพื่อให้ผู้เรียนมี ความรู้และมีความ เข้าใจองค์ประกอบ ของการแสดงลิเกป่า และสามารถสร้างบท พูด บทร้อง โดยมี เนื้อหาเรื่องวาทคดี	แนวคิดทฤษฎี กระบวนการละครเพื่อ การศึกษา (Theater in education) <ul style="list-style-type: none">● การค้นหาและ การลงมือทำ● การระดมสมอง	ผู้เรียนมีความเข้าใจเรื่อง องค์ประกอบของการแสดงลิเก ป่า การเขียนบทพูด บทร้องที่ดี สิ่งสำคัญคือผู้เรียนสามารถสร้าง บทพูด บทร้องที่มีเนื้อหาในการ ส่งเสริมความมีเมตตา ความ กตัญญูรู้คุณ ความเคารพ (วาทค คดี) โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมกันคิด และเขียนบทด้วยตนเอง
6.กิจกรรม ร้องรำทำ เพลง	เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ การการแสดงมาใช้ ในการแสดงลิเกป่า และสามารถนำมา ประยุกต์ใช้ให้เกิด ประโยชน์	แนวคิดทฤษฎี กระบวนการละครเพื่อ การศึกษา (Theater in education) <ul style="list-style-type: none">● การลงมือทำ● การแสดง	ผู้เรียนได้รับรู้ทักษะการแสดง ฝึกหัดการร้องรำในรูปแบบการ แสดงลิเกป่าและสามารถนำมา ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ใน การแสดงละคร
7.กิจกรรม รำรำทำ เพลงลิเก ป่า	เพื่อให้ผู้เรียนนำ ทักษะทางการแสดง มาใช้ในการแสดง ลิเกป่าและสามารถ	แนวคิดทฤษฎี กระบวนการละครเพื่อ การศึกษา (Theater in education) <ul style="list-style-type: none">● การลงมือทำ	ผู้เรียนสามารถนำบทพูด บทร้อง เรื่องวาทคดี และทักษะการแสดง ละคร การรำรำ มาประยุกต์ใช้ ในการแสดงลิเกป่า

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
	นำมาประยุกต์ใช้ให้ เกิดประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดง 	
8.กิจกรรม รำลึกเกป่า	เพื่อให้ผู้เรียนทำงาน ในรูปแบบการแสดง ลิเกป่าและเข้าใจการ ลงมือปฏิบัติจริง	แนวคิดทฤษฎีกระบวนการ ละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) <ul style="list-style-type: none"> ● การแสดง ● การลงมือทำ ● การระดมสมอง 	เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการทำงาน การแบ่งหน้าที่ และการฝึกซ้อม การแสดงลิเกป่า
9.กิจกรรม ร้อง-รำ ลิเกป่า	เพื่อให้ผู้เรียนฝึก ปฏิบัติการแสดงออก ในรูปแบบลิเกป่าเพื่อ ส่งเสริมการเข้าใจ ผู้สูงอายุ	แนวคิดทฤษฎีกระบวนการ ละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) <ul style="list-style-type: none"> ● การแสดง ● การลงมือทำ ● การระดมสมอง 	เพื่อให้ผู้เรียนมีความกล้า แสดงออกและช่วยกันแก้ไข ข้อบกพร่องของการแสดงก่อนทำ การแสดงจริง
10. กิจกรรม เพลิตเพลิ ลิเกป่า	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ นำเสนอการแสดง ลิเกป่าเพื่อส่งเสริม ความเข้าใจผู้สูงอายุ (การลดวาทคดี)	แนวคิดทฤษฎีกระบวนการ ละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) <ul style="list-style-type: none"> ● การนำเสนอ ● การวิจารณ์และ ตั้งคำถาม 	ผู้เรียนสามารถนำเสนอการแสดง ลิเกป่าเพื่อป้องกันการเกิดวาทคดี ที่มีต่อผู้สูงอายุได้

5.2 ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการศึกษาและพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้าง
ความเข้าใจเพื่อป้องกันวาทคดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ผลการหาค่าความ
สอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อ

สร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ที่มีผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่ายสอดคล้องทุกกิจกรรม

ตาราง 2 ผลการทดสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม
ละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับ
ผู้เรียน 11-12 ปี

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	IOC	ความหมาย
กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมรู้จักสื่อละคร	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องศิลปะการแสดง ท้องถิ่นภาคใต้ (ลิเกป่า) ลักษณะของการแสดง รูปแบบการแสดง เอกลักษณ์ของการแสดง ต่างๆ	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมหันหน้าชนกัน	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจประเด็น ปัญหาเรื่องยาเสพติด	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเข้าอกเข้าใจ	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องผู้สูงอายุ	0.67	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมนาฏศิลป์ถิ่นใต้	เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจองค์ประกอบของการ แสดงลิเกป่าและการสร้างบทละคร	0.67	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเขียนร่าง ร่วมกัน	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และมีความเข้าใจ องค์ประกอบของการแสดงลิเกป่า และสามารถ สร้างบทพูด บทร้อง โดยมีเนื้อหาเรื่องยาเสพติด	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมรำร่ำทำเพลง ลิเกป่า	เพื่อให้ผู้เรียนนำทักษะทางการแสดงมาใช้ใน การแสดงลิเกป่าและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์	0.67	สอดคล้อง

ตาราง 2 (ต่อ)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	IOC	ความหมาย
กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมรำลิเกป่า	เพื่อให้ผู้เรียนทำงานในรูปแบบการแสดงลิเกป่า และเข้าใจการลงมือปฏิบัติจริง	0.67	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมร้อง-รำยลิเก ป่า	เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการแสดงออกในรูปแบบ ลิเกป่าเพื่อส่งเสริมการเข้าใจผู้สูงอายุ	0.67	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมเพ็ดเพลิน ลิเกป่า	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเสนอการแสดงลิเกป่า เพื่อส่งเสริมความเข้าใจผู้สูงอายุ (การลดหยาดคติ)	1.00	สอดคล้อง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางแสดงให้เห็นว่าผลการทดสอบในการค้นหาความ
สอดคล้องระหว่างรูปแบบกิจกรรมละครกับวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมละครในรูปแบบการ
แสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจและป้องกันวัยความรุนแรงที่เข้ามาออกเกณฑ์ต่อผู้สูงอายุ
สำหรับผู้เรียนที่มีอายุระหว่าง 11-12 ปี พบว่าผลการวิเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าดัชนี
สอดคล้องที่ระดับ 1.00 จากนั้นสรุปได้ว่าตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ รูปแบบกิจกรรมละครใน
รูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจและป้องกันวัยความรุนแรงที่เข้ามาออกเกณฑ์ต่อ
ผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียนที่มีอายุระหว่าง 11-12 ปี มีความสอดคล้องกันอย่างเหมาะสมหลังจากผ่าน
การพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเก
ป่าเพื่อสร้างความเข้าใจและป้องกันวัยความรุนแรงที่เข้ามาออกเกณฑ์ต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียนที่
มีอายุระหว่าง 11-12 ปี เพื่อทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. การศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อลด
หยาดคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

2.1 การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานทางโรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ เพื่อ
ขออนุญาตผู้บริหารในการลงพื้นที่ดำเนินกิจกรรม และชี้แจงครูประจำชั้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
5-6 ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของรูปแบบกิจกรรมของงานวิจัย

2. ผู้วิจัยนำกิจกรรมละครไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดย
เริ่มจากการชี้แจงรูปแบบงานวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่างได้รับทราบและแจกเอกสารคำชี้แจงรวมถึง

หนังสือขออนุญาตการทำวิจัยในมนุษย์เพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบถึงรายละเอียดและการดำเนินงานวิจัย

3. การดำเนินกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อป้องกันวยาาคติที่มีต่อผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน 11-12 ปี มีกิจกรรมทั้งหมด 10 ครั้ง ดำเนินกิจกรรมสัปดาห์ละ ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ซึ่งมีลักษณะกิจกรรมดังต่อไปนี้

กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อป้องกันวยาาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมรู้จักสื่อละคร ระยะเวลา 50 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องศิลปะการแสดงท้องถิ่นภาคใต้ (ลิเกป่า) ลักษณะของการแสดง รูปแบบการแสดง และเอกลักษณ์ของการแสดงต่างๆ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยเริ่มการดำเนินกิจกรรมละครโดยให้ผู้เรียนนั่งล้อมเป็นวงกลม จากนั้นให้นักเรียนคนแรกพูดเกี่ยวกับอาชีพของแขกอินเดียที่เข้ามาอยู่ในเมืองไทย ซึ่งคนพูดต้องทวนชื่อที่เพื่อนบอกและบอกชื่ออาชีพตัวเองด้วย ให้พูดไปจนครบจำนวนสมาชิกในวงกลม แต่มีนักเรียนบางคนที่ไม่สามารถบอกอาชีพต่อจากเพื่อนได้ เมื่อกิจกรรมนี้เสร็จสิ้น ผู้วิจัยจะเริ่มการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้เกิดทักษะการค้นหาและการลงมือทำในเรื่องของการแสดงลิเกป่า นอกจากนี้ยังให้ผู้เรียนร่วมกันบอกชื่อศิลปะการแสดงพื้นเมืองภาคใต้ อาจมีนักเรียนบางคนที่ไม่รู้จักและสามารถตอบได้ จากนั้นผู้วิจัยจะอธิบายประวัติความเป็นมาของศิลปะการแสดงลิเกป่า โดยมีวิทยากรเป็นผู้ให้ความรู้ประวัติความเป็นมาของศิลปะการแสดงลิเกป่า พร้อมกับอธิบายลักษณะการแสดงของศิลปะการแสดง เอกลักษณ์และรูปแบบการแสดงลิเกป่า การร้อง การรำ และการปลูกฝังความคิด จากนั้นเปิดวิดีโอการแสดงให้นักเรียนรับชม พร้อมทั้งอธิบายและวิเคราะห์การแสดงให้นักเรียนเข้าใจลักษณะของการแสดงอย่างถูกต้องและมีองค์ความรู้ จากนั้นจัดให้วิทยากรสาธิตทำการแสดงและร้องเพลงเซตให้นักเรียนชม ในส่วนสุดท้ายของกิจกรรม นักเรียนจะถูกขอให้ประเมินการเรียนรู้ของตนเองในลักษณะของการแสดงลิเกป่า และเอกลักษณ์ของการแสดงลิเกป่าผ่านการสร้างผังความคิด (My mapping).

ผลการดำเนินการศึกษากิจกรรม

ภาพประกอบ 1 วิทยากรเลิเกปาให้ความรู้

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2566

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมหันหน้าชนกัน ระยะเวลา 50 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจประเด็นปัญหาเรื่องยาเสพติด

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

โดยผู้วิจัยจัดการดำเนินกิจกรรมที่เริ่มขึ้นโดยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมและนับจำนวนสมาชิก โดยเริ่มนับตั้งแต่ 1 จนถึงจำนวนสมาชิกทั้งหมดในกลุ่ม โดยคนที่ได้รับการนับว่าเป็นบ้านเมื่อตอนที่นับเลข 1 และ 2 ให้เขาจับมือกับคนที่เป็เด็ก และคนที่ได้รับการนับเลข 3 ให้เขาทำหน้าทีเป็เด็ก โดยการวิ่งและเปลี่ยนบ้านเรื่อยๆ เมื่อเปลี่ยนบ้านเสร็จแล้วให้เขาพูดว่า "รัก" แต่กิจกรรมนี้บางครั้งอาจทำให้บางนักเรียนไม่สามารถจับกลุ่มกับเพื่อนได้ทัน เหล่านี้กัวิจัยจึงเริ่มการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการละครเพื่อการศึกษาในการให้ความรู้เกี่ยวกับประเด็นปัญหา และระดมความคิดเพื่อค้นหาปัญหาและแหล่งกำเนิดพฤติกรรม นอกจากนี้ยังให้ผู้เรียนร่วมกันระบุมสมาชิกในครอบครัวคนละคน โดยมีนักเรียนบางคนรู้จักและสามารถตอบได้ จากนั้นผู้วิจัยให้ผู้เรียนเลือกที่นั่งในวงกลม โดยอาจจะเลือกที่จุดที่ห่างกันเพื่อให้สามารถมีเวลาที่อยู่กับตนเองได้ และจากนั้นให้วาดแผนผังโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวตนเองว่าใครเป็นใคร อยู่กับใคร คุณสนิทกับใครที่สุดในบ้านและเหตุผลที่ทำให้คุณสนิทกับพวกเขาเป็นอย่างมากในบ้านคืออะไรคะ? และอีกอย่างคุณไม่สนิทกับใครในบ้านและเหตุผลที่ทำให้คุณรู้สึกไม่สนิทกับพวกเขาคืออะไรบ้างคะ? นอกจากนี้เมื่อคุณอยู่ในบ้านคุณมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องใดบ้างคะ? ผมอยากถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้คนในครอบครัวมีปัญหาทะเลาะวิวาทกัน และวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องวิธีการแก้ปัญหาด่างๆ เรื่องวิวาติดกับผู้เรียน สามารถบอกผมได้ไหมว่าคุณคิดว่าจะมีวิธีการรณรงค์หรือส่งเสริมความเข้าใจกันนในครอบครัวอย่างไรบ้าง? คุณแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายเรื่องนี้ได้โดยให้แต่ละกลุ่มมี 3-4 คน (โดยคุณจะกลุ่มเอง) ผมมีตัวอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์เรื่องวิธีการใช้วิวาติ ซึ่งเราจะเปิดวิดีโอให้คุณดูและวิเคราะห์ปัญหาที่

เกิดขึ้น ว่ามีปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวมาจากสิ่งใดบ้าง และช่วยกันคิดวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องวิ
 ภาคติได้อย่างไรบ้าง ในส่วนท้ายของกิจกรรม ผมจะให้คุณประเมินความรู้ที่คุณได้รับจากกิจกรรมโดย
 การใช้ผังความคิด (My mapping) เพื่อประเมินความรู้เกี่ยวกับลักษณะของการแสดงลิเกป่าและ
 เอกลักษณ์ของการแสดงลิเกป่า

ผลการดำเนินการศึกษากิจกรรม

ภาพประกอบ 2 การสรุปความรู้ในรูปแบบ My mapping

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2566

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเข้าออกเข้าใจ ระยะเวลา 50 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียน
 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องผู้สูงอายุ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยเริ่มการดำเนินกิจกรรมละลายพฤติกรรมโดยให้ผู้เรียนนั่งล้อมเป็นวงกลม
 จากนั้นให้ผู้เรียนจับมือกันแล้วเอนตัวไปด้านหลังยกขาทั้ง 2 ขึ้นจากระดับพื้น นับ 1-10 และให้ผู้เรียน
 นำมือมากอดคอกของตนเอง แล้วยกขาขึ้นให้วางขาซ้ายทับบนขาขวาของเพื่อน นับ 1-10 จากนั้นผู้วิจัย
 เริ่มการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) การให้ความรู้ใน
 ประเด็นปัญหา ระดมสมองเพื่อค้นหาปัญหาและที่มาของผู้สูงอายุ และบอกลักษณะของการ
 เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตของร่างกาย จากนั้นเริ่มเปิดวิดีโอ
 การเปลี่ยนแปลงตามช่วงวัยต่าง ๆ พร้อมอธิบายและวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น ให้ผู้เรียนหยิบ
 ฉลากแผ่นป้ายที่ 1 (ช่วงวัย) แล้วฝึกทำท่าทางตามรูปภาพหลังป้าย ให้ผู้เรียนหยิบฉลากแผ่นป้ายที่ 2
 (อารมณ์) และฝึกทำอารมณ์ตามคำบอกหลังแผ่นป้าย และผู้เรียนฝึกทำท่าและอารมณ์ตามแผ่นป้ายที่
 1 และ 2 โดยในช่วงสุดท้ายกิจกรรมผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายความรู้โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อ
 ช่วงวัยและอารมณ์

ผลการดำเนินการศึกษากิจกรรม

ภาพประกอบ 3 ผู้วิจัยอธิบายข้อมูลให้กับผู้เรียน

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2566

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมนานาศิลป์ถิ่นใต้ ระยะเวลา 50 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจองค์ประกอบของการแสดงลิเกป่าและการสร้างบทละคร
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยเริ่มการดำเนินกิจกรรมละลายพฤติกรรมโดยให้ผู้เรียนนั่งเป็นวงกลม จากนั้นผู้เรียนตบมือพร้อมนับเลข 1-3 พอถึงคนที่ 4 ให้พูดชื่อละครที่เกี่ยวกับครอบครัว จากนั้นคนถัดไปเริ่มนับ 1 ใหม่และทำซ้ำไปเรื่อยๆ ซึ่งกิจกรรมนี้มีนักเรียนไม่สามารถบอกชื่อละครได้ เพื่อนำการระดมสมองรวมความคิดและลงมือทำในการสร้างบทละคร ผู้วิจัยจะเริ่มการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของการแสดงลิเกป่าและการสร้างบทการแสดง ผู้เรียนจะได้บอกองค์ประกอบของละครและหลักการสร้างบทละคร โดยให้ยกมือตอบตามความสนใจ มีการอธิบายเกี่ยวกับโครงเรื่อง ตัวละคร ความคิดการใช้ภาษา เพลง และภาพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นในการสร้างบทละคร หลังจากนั้น นักวิจัยจะแนะนำตัวอย่างการเขียนบทละครที่ดีและครบถ้วนของการแสดงละครให้ผู้เรียนเห็นความสมบูรณ์ในการสร้างบทละคร ในส่วนท้ายของกิจกรรม นักวิจัยจะขอให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 3-4 คน เพื่ออธิบายและสรุปองค์ประกอบของการแสดงละครหน้าชั้นเรียน โดยที่หัวข้อได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ความคิด การใช้ภาษา เพลง และภาพ

ผลการดำเนินการศึกษากิจกรรม

ภาพประกอบ 4 ผู้เรียนยกมือตอบคำถาม

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2566

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเขียนร่างร่วมกัน ระยะเวลา 50 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และมีความเข้าใจองค์ประกอบของการแสดงลิเกป่า และสามารถสร้างบทพูด บทร้อง โดยมีเนื้อหาเรื่องวายาคติ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยเริ่มดำเนินกิจกรรมเพื่อละลายพฤติกรรมโดยเรียกผู้เรียนให้แบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม จากนั้นแบ่งกลุ่มที่ 1 ให้เป็นคนแก่ และกลุ่มที่ 2 ให้เป็นเด็ก และให้แต่ละกลุ่มบอกลักษณะเฉพาะของคำดังกล่าว แต่กิจกรรมนี้อาจจะไม่สามารถดำเนินการได้กับบางคน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงเริ่มเปิดการเรียนรู้โดยใช้แนวความคิดของกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อกระตุ้นความคิดที่รวมกันและเริ่มดำเนินการในการสร้างบทพูดและบทร้อง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและรับรู้เนื้อหาเกี่ยวกับวายาคติ นอกจากนี้ยังให้ผู้เรียนเสนอส่วนประกอบต่างๆ ของละคร เช่น โครงเรื่อง ตัวละคร ความคิด การใช้ภาษา เพลงและภาพ รวมถึงหลักการสร้างบทละครด้วย เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพครบถ้วนเกี่ยวกับการสร้างละคร และนำไปปรับใช้ในการสร้างละครของตนเอง นักเรียนร่วมกันเขียนบทละครโดยกำหนดให้มีหัวข้อ การลดวายาคติ ลงในกระดาษ A4 โดยนำองค์ประกอบที่ได้เรียนรู้มาเป็นแนวทางในการสร้างงานและนำไปเป็นบทละครในการแสดงลิเกป่า โดยในช่วงสุดท้ายกิจกรรมผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนนำบทพูดและบทร้องที่ร่วมกันสร้างมาสรุปผล พร้อมช่วยกันปรับปรุงแก้ไข

ผลการดำเนินการศึกษากิจกรรม

ภาพประกอบ 5 เขียนบทละคร

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2566

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมร้องรำทำเพลง ระยะเวลา 50 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการการแสดงมาใช้ในการแสดงลิเกป่าและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินกิจกรรมเพื่อละลายพฤติกรรมของผู้เรียน โดยให้เขาฟังสัญญาณจากครูที่ใช้เป่านกหวีด 1 ครั้ง และให้ผู้เรียนเดินเมื่อเขาได้ยินเสียง นอกจากนี้ ให้เป่านกหวีดอีก 2 ครั้ง เพื่อให้นักเรียนกระโดด 1 ครั้งแล้วนั่งอยู่จุดนั้น สุดท้ายให้เป่านกหวีดอีก 3 ครั้งเพื่อให้ผู้เรียนหยุดและทำท่าที่ครูกำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าบางคนในนักเรียนไม่สามารถทำท่าที่กำหนดไว้ทันเวลา ดังนั้น ผู้วิจัยได้เริ่มการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคของละครภายในกระบวนการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการแสดงและมีโอกาสปฏิบัติการแสดงตามที่ได้เรียนรู้ อีกทั้งยังให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มหยุดคิดร่วมกันกับเพื่อน ในขณะที่ปฏิบัติการในห้องเรียน และเป็นที่รู้จักกับภาษาอากาศและท่าทางต่างๆ ที่เคยเรียนรู้ ต่อมา ผู้วิจัยจึงได้สอนทักษะการแสดงโดยใช้ท่าทางต่างๆ เพื่อให้นาฏศิลป์งดงามและเหมาะสมกับการแสดงลิเกป่า มีการโต้ตอบบทพูดระหว่างตัวละคร รวมถึงการรำรำที่สวยงาม นอกจากนี้ ผ่านทางการแสดงละครยังสามารถปลูกฝังค่านิยมให้แก่ผู้เรียนได้ด้วย ตัวละครจะต้องถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกไปสู่ผู้ชม และให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติท่าทางตามผู้วิจัย โดยในช่วงสุดท้ายกิจกรรมผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนร่วมกันประเมินองค์ความรู้ผ่านผังความคิด (My mapping) เพื่อประเมินความรู้เรื่องนาฏยศัพท์ ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และท่าทางต่างๆ ทักษะการแสดงละคร

ผลการดำเนินการศึกษากิจกรรม

ภาพประกอบ 6 การสรุปความรู้ในรูปแบบ My mapping

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2566

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมร่ายรำทำเพลงลิเกป่า ระยะเวลา 50 นาที มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนนำทักษะทางการแสดงมาใช้ในการแสดงลิเกป่าและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยเริ่มการดำเนินกิจกรรมละครพหุกิจกรรมโดยผู้วิจัยเป่านกหวีด 1 ครั้ง ให้ผู้เรียนเดินรอบห้อง ผู้สอนเป่านกหวีด 1 ครั้ง ให้ผู้เรียนหยุดและหันหน้าไปทางขวาให้บอก “เกลียด” หันหน้าไปทางซ้ายให้บอก “รัก” ทำวนไปเรื่อยๆ ตามสัญญาณเสียงนกหวีดของผู้สอน ซึ่งกิจกรรมนี้ มีนักเรียนบางคนไม่พูดส่งเสียงออกมา จากนั้นผู้วิจัยเริ่มการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการแสดงและรู้จักการลงมือทำเพื่อการนำทักษะการแสดงที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ และให้ผู้เรียนฝึกทักษะและรูปแบบในการวางแผนการทำงานโดยมีการแบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่การทำงาน ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองในการวางแผนการทำงาน โดยมีการแบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่การทำงาน โดยนำบทละครวาดคตินาแยกบทบาทตัวละคร และหน้าที่การทำงาน แต่ละคนศึกษาบทบาทของตัวละครในบทบาทหน้าที่ตนเองได้รับในละครเรื่องการส่งเสริมการลดหยาดคดี ผู้เรียนลงมือฝึกซ้อมการแสดงลิเกป่าโดยนำบทละครเรื่องการส่งเสริมการลดหยาดคดีที่มีต่อผู้สูงอายุมาเป็นหลักในการแสดงและนำเสนอในรูปแบบการแสดงลิเกป่า โดยในช่วงสุดท้ายกิจกรรมผู้วิจัยได้ให้ร่วมกันอภิปรายการทำงานและร่วมแสดงความคิดเห็นในการทำงาน

ผลการดำเนินการศึกษากิจกรรม

ภาพประกอบ 7 การสรุปความรู้ในรูปแบบ My mapping

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2566

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมรู้จักสื่อละคร ระยะเวลา 50 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทำงานในรูปแบบการแสดงลิเกป่าและเข้าใจการลงมือปฏิบัติจริง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการละลายพฤติกรรมโดยจัดกลุ่มผู้เรียนเป็น 2 กลุ่มเท่าๆกัน ในการเริ่มต้นกิจกรรม ผู้เรียนคนแรกในแต่ละแถวจะได้มาดื่มน้ำที่ครูและนำกลับไปให้เพื่อนๆ โดยผู้ดื่มน้ำจะต้องใช้ท่าทางที่เหมาะสมสำหรับตัวละครนั้นๆ เพื่อสื่อถึงความหมายของคำนั้นๆ อย่างไรก็ตาม บางคนอาจจะไม่สามารถทายใบ้คำจากเพื่อนๆ ได้ดีพอ หลังจากนั้นผู้วิจัยจะขยายการเรียนรู้โดยใช้วิธีการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการแสดงและได้ฝึกทักษะการแสดงที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการแสดงละครลิเกป่า นอกจากนี้ยังมีการแบ่งหน้าที่ในการทำงาน เช่น ผู้สอนจะอธิบายทักษะการแสดงลิเกป่าและให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทำทางผ่านการร่วมกันระดมความคิดในการวางแผนและวิเคราะห์ทำรำที่น่าสนใจเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดงลิเกป่า ผู้เรียนจะได้ร่วมกันวางแผนรูปแบบการแสดงละครลิเกป่าที่สร้างขึ้นมามีความน่าสนใจอย่างเหมาะสม โดยในช่วงสุดท้ายกิจกรรมผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนร่วมกันประเมินองค์ความรู้ผ่านผังความคิด (My mapping) เพื่อประเมินความรู้เรื่องรูปแบบการแสดงลิเกป่า

ผลการดำเนินการศึกษากิจกรรม

ภาพประกอบ 8 กิจกรรมละลายพฤติกรรม

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2566

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมร้อง-รำยลิกเป่า ระยะเวลา 50 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการแสดงออกในรูปแบบลิกเป่าเพื่อส่งเสริมการเข้าใจผู้สูงอายุ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยเริ่มดำเนินกิจกรรมละลายพฤติกรรมโดยวางผู้เรียนล้อมรอบในวงกลมเพื่อให้เข้าใจกติกาของเกม "ฉันเป็นใคร" ซึ่งเป็นการมีตัวแทนในรูปแบบของตัวละคร 5 คน โดยที่ผู้เรียนจะถือป้ายแสดงชื่อของตัวละคร เช่น แยกแดง เป็นต้น จากนั้นผู้เรียนที่เหลือจะเลือกเข้ากลุ่มทีมต่างๆ และผู้สอนจะเป็นผู้ที่เปิดบัตรคำ หากผู้สอนเรียกชื่อบัตรคำในกลุ่มใดแสดงว่าคนในกลุ่มนั้นแพ้และจะต้องรำยรำให้เป็นบทละครอย่างในเรื่องที่กลุ่มนั้นอยู่ เช่น หากมีนักเรียนได้เข้ากลุ่มแยกแดง จะต้องแสดงบทเป็นแยกแดงหรือร้องเพลงที่เกี่ยวข้องกับตัวละครดังกล่าว ดังนั้นกิจกรรมนี้อาจจะมีบางนักเรียนที่ไม่สามารถแสดงบทบาทได้ ต่อมาผู้วิจัยจึงเริ่มการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการแสดงและเรียนรู้การใช้ทักษะการแสดงที่ได้รับมาและรู้จักการใช้ระบบคิดเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการแสดงลิกเป่าได้ด้วย ผู้เรียนฝึกซ้อมการแสดงลิกเป่าตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อฝึกความกล้าแสดงออกและสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนในการแสดง ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน ช่วยกันแก้ไขจุดบกพร่องของการแสดง โดยมีผู้สอนคอยมอบคำแนะนำในการทำงาน โดยในช่วงสุดท้ายกิจกรรมผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายการทำงานและวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการแก้ไขเพื่อปรับปรุงก่อนมีการแสดงจริง

ผลการดำเนินการศึกษากิจกรรม

ภาพประกอบ 9 คู่รับคู่ส่ง

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2566

กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมผลิตเพลินลิเกป่า ระยะเวลา 50 นาที มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเสนอการแสดงลิเกป่าเพื่อส่งเสริมความเข้าใจผู้สูงอายุ (การลดวัยาคติ)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยได้เริ่มการศึกษาโดยใช้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักการแสดงและมีความรู้เกี่ยวกับการลงมือทำเรื่องการแสดงลิเกป่าเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในปัญหาที่เผชิญอยู่ในผู้สูงอายุ (การลดวิสัยทัศน์) โดยการเตรียมทีมผู้เรียนเป็นตัวอย่างที่พร้อมที่จะแสดงลิเกป่า กิจกรรมนี้เป็นการแสดงที่จริงจัง ดังนั้นผู้เรียนทุกคนก็ตื่นตื้นอย่างมาก ผู้กำกับมีหน้าที่ในการอธิบายรายละเอียดงานอีกครั้งก่อนที่จะให้เพื่อน ๆ เข้าไปแต่งหน้า ทำผม แต่งตัว ผู้กำกับจะตรวจสอบงานต่าง ๆ ที่พื้นที่แสดง และในการแสดงลิเกป่าเพื่อป้องกันวิสัยทัศน์ครั้งนี้มีนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ครูและบุคลากรในโรงเรียน และผู้ปกครองเป็นผู้ชมในจำนวนมาก สถานที่แสดงคือสนามหญ้าของโรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ จากนั้นเมื่อการแสดงเริ่มขึ้นผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้สำหรับนักเรียน คณะครูและผู้ปกครองทราบ รายงานผลการแสดงเริ่มขึ้นหลังจากนั้น โดยการแสดงนี้ได้มีความราบรื่นและเป็นมิตร เนื่องจากมีความร่วมมือที่ดีระหว่างคณะครูและนักดนตรีในวงรวมมิตรบันเทิงศิลป์ พอการแสดงสิ้นสุดลง ผู้วิจัยให้นักเรียนเข้ามายืนหน้าเวทีและแนะนำตัวนักแสดงทีละคน ณ ช่วงสุดท้ายของการแสดง ผู้ที่ชมการแสดงก็ได้มีการร่วมวิจารณ์โดยส่วนใหญ่ก็ชื่นชมนักเรียนที่สามารถแสดงออกไปอย่างสวยงามและมีพลวัตที่ดี นอกจากนี้ยังมีแนวคิดที่ดีที่มุ่งเสนอสร้างความเข้าใจให้กับผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดวิสัยทัศน์ที่ผู้สูงอายุมักมี เมื่อการแสดงสิ้นสุดลง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างเข้าห้องเรียนและเปลี่ยนเสื้อผ้า หลังจากนั้นกลุ่มตัวอย่างร่วมกันทำแบบทดสอบเพื่อวัดวิสัยทัศน์ในครั้งสุดท้ายก่อนที่กิจกรรมจะสิ้นสุดลง

ผลการดำเนินการศึกษากิจกรรม

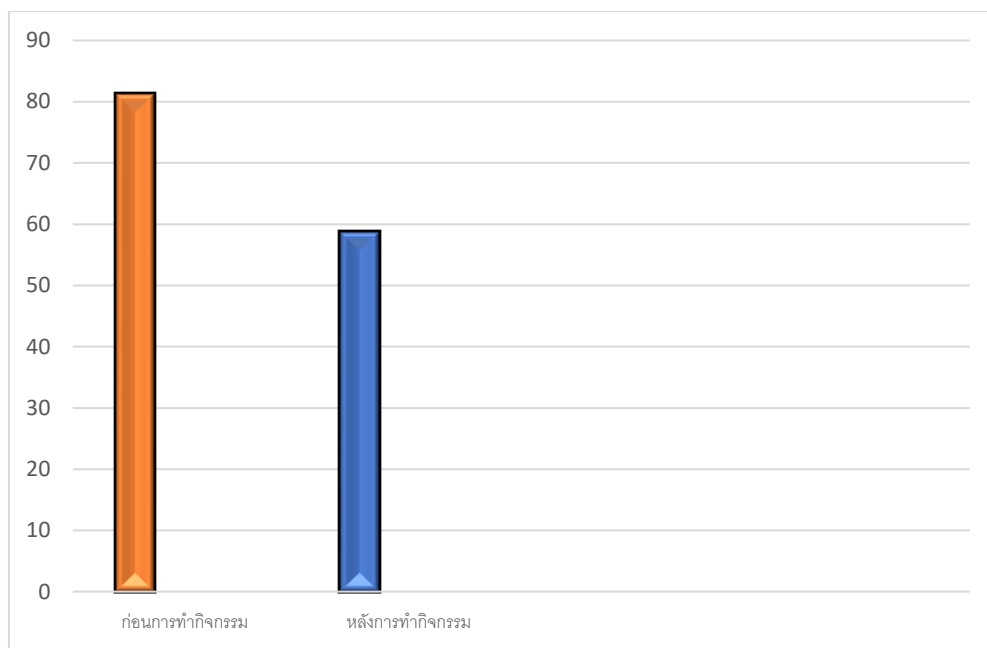
ภาพประกอบ 10 การแสดงลิเกป่า

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2566

ตาราง 3 การวิเคราะห์การทำแบบทดสอบแบบวัดയാคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนที่มีอายุ 11-12 ปี จำนวน 30 คน

การทดลอง	E	T ₁	X	T ₂
	30	81.34	10	58.75

ตาราง สรุปผลการวิเคราะห์การทำแบบวัดയാคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni (ด้านการดูหมิ่น ด้านการเลือกปฏิบัติ และ ด้านการหลีกเลี่ยง)

ภาพประกอบ 11 ค่าคะแนนการทำแบบทดสอบวัดวัยาคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni (ด้านการดูหมิ่น ด้านการเลือกปฏิบัติ และ ด้านการหลีกเลี่ยง)

ที่มา : ราเชล แยม์สุนทร, 2567

ระหว่างผลการทดสอบก่อนและหลัง (Pretest-Posttest) การใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลีเกปาเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ทำให้ปรากฏว่า กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลีเกปาเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ของกลุ่มตัวอย่างจากก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 81.34 และหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลีเกปาเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 58.75 ดังนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลีเกปาเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติ (ด้านการดูหมิ่น ด้านการเลือกปฏิบัติ และ ด้านการหลีกเลี่ยง) ที่มีต่อผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยคดีที่มีต่อผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี มีความมุ่งหมายของงานวิจัยดังนี้

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยคดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี
2. เพื่อศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยคดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

1. สมมุติฐานการวิจัย

ผู้เรียนมีความเข้าใจหลังได้รับการศึกษาพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยคดีที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุ

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อายุ 11-12 ปี โรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินวัยคดี จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่า
2. ตัวแปรตาม ความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยคดีที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดวัยคดี Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni
2. แผนกิจกรรมเพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยคดีที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุ 10 กิจกรรม

3. แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนขณะร่วมทำกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่า

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภทคือ

1. การสร้างและตรวจสอบกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยคดีที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษา

วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนาแนวคิดทฤษฎีมาปรับใช้ในกิจกรรมละคร และ นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อหาดัชนีค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมและวัตถุประสงค์และความเที่ยงตรงในการทาวิจัย (IOC) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนตามเกณฑ์ต่อไปนี้

+1	หมายถึง	สอดคล้อง
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
-1	หมายถึง	ไม่สอดคล้อง

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมที่มีค่า 0.5 ขึ้นไป จำนวน 10 กิจกรรมโดยมีค่ากิจกรรม IOC อยู่ที่ 0.67 และ 1.00 จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเพื่อให้ได้รูปแบบกิจกรรมที่สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองจริง ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำกระบวนการของละครเพื่อการศึกษามาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบของกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาคติที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุ

2.แบบวัดวาคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และแบ่งค่านิยมด้านการดูหมิ่น 10 ข้อ ด้านการเลือกปฏิบัติ 9 ข้อ และ ด้านการหลีกเลี่ยง 9 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การแปลความวาคติมีช่วงคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 29-116 คะแนน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
29 – 58 คะแนน	วาคติต่อผู้สูงอายุระดับต่ำ (low level of ageism)
59 – 88 คะแนน	วาคติต่อผู้สูงอายุระดับปานกลาง (moderate level of ageism)
89 – 116 คะแนน	วาคติต่อผู้สูงอายุระดับสูง (higher level of ageism)

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลจากแบบทดสอบก่อนการทากิจกรรม โดยกลุ่มตัวอย่างต้องเป็นนักเรียนอายุ 11-12 ปี โรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินวาคติ จึงสามารถเข้าร่วมกิจกรรม และต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองก่อน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีอายุน้อยกว่า 18 ปี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ เพื่อเข้าเก็บข้อมูล

1.2 จัดทำเอกสารขอรับรองหนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยสำหรับผู้ยินยอมตนให้ทำวิจัยที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อขออนุญาตด้านจริยธรรมในการทำวิจัยในมนุษย์

2. ขั้นตอนดำเนินการ

2.1 ผู้วิจัยชี้แจงการดำเนินกิจกรรมและแจกเอกสารเพื่อขออนุญาตผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่างมาทดลองในการทำงานวิจัย

2.2 ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดวัยคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni จำนวน 29 ข้อ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อายุ 11-12 ปี โรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินวัยคติโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยการคัดเลือกมีผู้ผ่านการคัดเลือกจำนวน 30 คน

2.3 ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยคติที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุ โดยผู้วิจัยได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 10 ครั้ง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการในการทำกิจกรรม

2.4 ภายหลังจากทำกิจกรรมผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเป็นครั้งสุดท้ายโดยการทำแบบวัดวัยคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni จำนวน 29 ข้อ นำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติและนำเสนอผลการทดลองก่อนและหลังการทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

4. การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูลและมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลจากแบบทดสอบที่ได้มารวบรวมมาจำแนกออกเป็นก่อนและหลังการทดลอง (Pre-test , Post-test) เปลี่ยนข้อมูลเป็นรหัสตัวเลข และป้อนข้อมูลลงในโปรแกรม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลและความถูกต้อง ความสมบูรณ์ข้อมูลในแผนกิจกรรมละครที่ได้ผ่าน

2.การตรวจสอบข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วป้อนข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลหาค่าสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

2.1 อธิบายคุณภาพของเครื่องมือ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุ โดยใช้สูตร IOC

2.2 อธิบายค่าคุณ ภาพของเครื่องมือ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดวัยาคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni โดยใช้สูตร IOC

2.3 อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยจำนวนร้อยละ (Percentage) อธิบายแบบวัดวัยาคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni โดยใช้ผลรวมของค่าคะแนนพฤติกรรม

2.4 เปรียบเทียบระดับแบบวัดวัยาคติ Fraboni Scale of Ageism ของ Maryam Fraboni ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง

การอภิปรายข้อมูลผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ทั้งหมดมานำเสนอเป็นรูปแบบตาราง และภาพประกอบการอธิบาย

5.สรุปผลการวิจัย

1.การพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุ ในการวิจัยเรื่องการเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ขั้นตอนการออกแบบกิจกรรม

1)ศึกษาปัญหาความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2)เก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษากระบวนการของละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ศึกษารูปแบบการแสดงลิเกป่า ศึกษาการออกแบบกิจกรรมละครเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

3)ออกแบบรูปแบบกิจกรรมละคร โดยศึกษากิจกรรมละคร รูปแบบกิจกรรมละคร รวมถึงศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรของสถานศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาและแผนการเรียนการสอน เพื่อออกแบบกิจกรรมละครใน

รูปแบบการแสดงลิเกป่าให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี

4) ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้โดยผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมละครเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านรูปแบบการแสดงลิเกป่า คือ นำแผนกิจกรรมที่ประกอบไปด้วยสาระสำคัญ กระบวนการจัดกิจกรรม การวัดประเมิน และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ผู้วิจัยจึงได้คิดรูปแบบกิจกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมละครซึ่งแบ่งออกเป็น 10 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมรู้จักสื่อละคร
กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมหันหน้าชนกัน
กิจกรรมที่ 3	กิจกรรมเข้าอกเข้าใจ
กิจกรรมที่ 4	กิจกรรมนานาศิลป์กินได้
กิจกรรมที่ 5	กิจกรรมเขียนร่างร่วมกัน
กิจกรรมที่ 6	กิจกรรมร้องรำทำเพลง
กิจกรรมที่ 7	กิจกรรมรำทำเพลงลิเกป่า
กิจกรรมที่ 8	กิจกรรมรำลิเกป่า
กิจกรรมที่ 9	กิจกรรมร้อง-รำลิเกป่า
กิจกรรมที่ 10	กิจกรรมผลิตเพลงลิเกป่า

กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุได้นำกระบวนการของละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) มาใช้เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในเรื่องความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี จากนั้น ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือรูปแบบการแสดงลิเกป่าไปตรวจสอบประสิทธิภาพเพื่อหาความเที่ยงตรง และได้รับคำแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขตามการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนที่รวมจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เมื่อพิจารณาตามลำดับพบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8/10 ถือว่าเป็นคะแนนค่าเฉลี่ยระดับสูง สรุปได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่างค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการแสดงลิเกป่ามีความสอดคล้องกันและมีความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมละครตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

5) เมื่อผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุ ไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับงานวิจัย (อาจารย์ พูนเกษม, 2561) กล่าว

ว่ากิจกรรมละครมีคุณประโยชน์ในการสร้างการเรียนรู้ และผู้วิจัยมีความตั้งใจที่อยากป้องกันเพื่อลดวาทคดีที่มีต่อผู้สูงอายุให้กับนักเรียนอายุ 11-12 ปี โรงเรียนบ้านควนเกาะจันทร์ เพื่อให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพและช่วยลดการเหยียดผู้สูงอายุในสังคม

2. การศึกษาผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาทคดีที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุ ผลการทดลองระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาทคดีที่มีต่อผู้สูงอายุมากขึ้นและเข้าใจผู้สูงอายุทั้ง 10 กิจกรรม มีแนวความคิดนำกระบวนการของละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) มาใช้ในทุกกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเรียนรู้และเข้าใจด้วยตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

สรุปกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมรู้จักสื่อละคร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องศิลปะการแสดงท้องถิ่นภาคใต้ (ลิเกป่า) ลักษณะของการแสดง รูปแบบการแสดง เอกลักษณะของการแสดงต่างๆ ก่อนการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้ สอบถามกลุ่มตัวอย่างและสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้เรียนมีความรู้เรื่องศิลปะการแสดงท้องถิ่นภาคใต้ (ลิเกป่า) ลักษณะของการแสดง รูปแบบการแสดง เอกลักษณะของการแสดงต่างๆ อยู่ในระดับน้อย และหลังการดำเนินกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างร่วมกันแสดงความรู้เรื่องศิลปะการแสดงท้องถิ่นภาคใต้ (ลิเกป่า) ลักษณะของการแสดง รูปแบบการแสดง เอกลักษณะของการแสดงต่างๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้แสดงความรู้เรื่องศิลปะการแสดงท้องถิ่นภาคใต้ (ลิเกป่า) ลักษณะของการแสดง รูปแบบการแสดง เอกลักษณะของการแสดงต่างๆ ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้พื้นฐานในเรื่องการแสดงลิเกป่า

สรุปกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมหันหน้าชนกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจประเด็นปัญหาเรื่องวาทคดี ก่อนการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้ สอบถามกลุ่มตัวอย่างและสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจประเด็นปัญหาเรื่องวาทคดี อยู่ในระดับน้อย หลังการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้ ให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันแสดงความรู้ความเข้าใจประเด็นปัญหาเรื่องวาทคดี พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้แสดงความรู้ความเข้าใจประเด็นปัญหาเรื่องวาทคดี ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

สรุปกิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเข้าอกเข้าใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องผู้สูงอายุ ก่อนการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้ สอบถามกลุ่มตัวอย่างและสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องผู้สูงอายุ อยู่ในระดับน้อย หลังการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้ ให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันแสดงความรู้ความเข้าใจเรื่องผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้แสดงความรู้ความเข้าใจเรื่องผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

แสดงมาใช้ในการแสดงลิเกป่าและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

สรุปกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมรำลิเกป่า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทำงานในรูปแบบการแสดงลิเกป่าและเข้าใจการลงมือปฏิบัติจริงก่อนการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้ สอบถามกลุ่มตัวอย่างและสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้เรียนสามารถทำงานในรูปแบบการแสดงลิเกป่าและเข้าใจการลงมือปฏิบัติจริง อยู่ในระดับน้อย หลังการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้ ให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันแสดงความสามารถทำงานในรูปแบบการแสดงลิเกป่าและเข้าใจการลงมือปฏิบัติจริง พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้แสดงความสามารถทำงานในรูปแบบการแสดงลิเกป่าและเข้าใจการลงมือปฏิบัติจริง ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

สรุปกิจกรรมที่ 9 กิจกรรมร้อง-รำลิเกป่า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการแสดงออกในรูปแบบลิเกป่าเพื่อส่งเสริมการเข้าใจผู้สูงอายุ ก่อนการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้ สอบถามกลุ่มตัวอย่างและสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้เรียนมีการฝึกปฏิบัติการแสดงออกในรูปแบบลิเกป่าเพื่อส่งเสริมการเข้าใจผู้สูงอายุอยู่ในระดับน้อย หลังการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้ ให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันแสดงการฝึกปฏิบัติการแสดงออกในรูปแบบลิเกป่าเพื่อส่งเสริมการเข้าใจผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้แสดงการฝึกปฏิบัติการแสดงออกในรูปแบบลิเกป่าเพื่อส่งเสริมการเข้าใจผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

สรุปกิจกรรมที่ 10 กิจกรรมผลิตเพลินลิเกป่า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเสนอการแสดงลิเกป่าเพื่อส่งเสริมความเข้าใจผู้สูงอายุ (การลดวัยาคติ) ก่อนการดำเนินกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างเตรียมพร้อมเพื่อการแสดงที่จะเริ่มขึ้น หลังการดำเนินกิจกรรมการแสดงจบสิ้นลงได้มีการวิจารณ์การแสดงจากผู้ชม ซึ่งผู้ชมเข้าใจเรื่องวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ และเข้าใจผู้สูงอายุมากขึ้น จากนั้นผู้วิจัยได้ ให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันนำเสนอการแสดงลิเกป่าเพื่อส่งเสริมความเข้าใจผู้สูงอายุ (การลดวัยาคติ) ซึ่งกิจกรรมที่ดำเนินการมีทั้งหมด 10 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างได้มีความเข้าใจผู้สูงอายุมากขึ้น ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก

จากนั้นกลุ่มตัวอย่างได้ทำแบบทดสอบวัยาคติ (ด้านการดูหมิ่น ด้านการเลือกปฏิบัติ และ ด้านการหลีกเลี่ยง) ที่มีต่อผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี เท่ากับ 81.34 และ 58.75 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนและหลังทดลองใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองกิจกรรมละครมีค่าคะแนนต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่องการเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยการแสดงลิเกป่า สำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี ซึ่งสามารถอภิปรายผลในการวิจัยได้ดังนี้

1.กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียน 11-12 ปี

ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการของละครเพื่อการศึกษา(Theater in education) ศึกษาการจัดกิจกรรมละคร ศึกษารูปแบบการแสดงลิเกป่า และบูรณาการความรู้เรื่องยาเสพติดในรูปแบบของการแสดง กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยตนเอง เกิดกระบวนการการเรียนรู้ การค้นหาข้อมูล การลงมือปฏิบัติ การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการแสดงและยังเป็นการปลูกฝังเรื่องราวต่างๆที่ทำให้เกิดยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยตนเอง สอดคล้องกับ พรรตน์ ดำรุง (2547) ได้กล่าวไว้ว่า ละครเพื่อการศึกษา (TIE) เริ่มแรกเน้นการรับผิดชอบและเสนอเรื่องราวให้แก่เด็กเล็ก เด็กประถม และเด็กชั้นมัธยม สาระของการแสดงอาจจะเป็นเรื่องเดียวกัน แต่กลวิธีในการนำเสนอการแสดงและการเสวนานั้นต้องออกแบบให้สัมพันธ์กับวัยและลักษณะความสนใจของโรงเรียน เหตุการณ์ในชุมชน สังคมรอบตัวเด็ก ๆ เราจำเป็นต้องเปลี่ยนเขียนใหม่: วิธีการที่จะทำให้ละครกลายเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงเด็กและทำให้เกิดความสนใจ นั่นคือการใช้การตั้งคำถามหรือการศึกษาเพิ่มเติมและพัฒนาในเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาที่เด็กกำลังเผชิญอยู่ ละคร TIE เป็นลักษณะของละครที่ผสมผสานสื่อต่างๆ เพื่อเข้าสู่สภาพการตอบรับของผู้ชม และจะมีส่วนร่วมของผู้ชมในละคร และมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ทำงานที่มีการให้ข้อมูลจากครู เนื่องจากมีประสิทธิภาพที่สัมพันธ์กับชุมชน หลักสูตรการเรียน และยังสามารถสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายของเราได้อีกด้วย เป็นเทคนิคการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงในการทำงานและพัฒนาตนเอง อีกทั้งรูปแบบของการแสดงลิเกป่ายังเป็นรูปแบบการนำเสนองานในการรำยาว โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ร้องเองรำเอง บทละคร และเพลงที่ใช้เป็นการสร้างสรรค์บทละครกันเองและดนตรีที่ใช้เป็นการนำดนตรีจากการแสดงลิเกป่าคณะรวมมิตรบ้านเทิงศิลป์ ซึ่งรูปแบบการแสดงลิเกป่าเป็นการนำหลักของการปลูกฝังค่านิยมการมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มาปรับเปลี่ยนให้เป็นการปลูกฝังเข้าใจผู้สูงอายุ เพื่อลดยาเสพติดของเด็กที่มีต่อผู้สูงอายุ โดยใช้การรำยาว ละครและเพลงที่มีอยู่ในบทละครเป็นสิ่งที่ปลูกฝังความเข้าใจผู้สูงอายุ สอดคล้องกับ ภานินี อนุกุล (2557) กล่าวว่า

“การแสดงท้องถิ่นใต้ ลิเกป่า มีรูปแบบการแสดงถ่ายทอดเป็นเรื่องราวที่เข้าใจได้ง่าย บทร้อง บทเจรจา ก็เป็นการพูดคงเอกลักษณ์ภาษาถิ่นไว้ ลีลาท่าทางตามเอกลักษณ์ของตัวละคร การร้องเจรจา สามารถสอดแทรกเนื้อหาที่ต้องการจะปลูกฝัง สะท้อนสังคมได้ตามความเหมาะสม”

กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่า จึงทำให้เห็นว่าละครเพื่อการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาคิตที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยตนเอง เกิดกระบวนการการเรียนรู้ การค้นหาข้อมูล การลงมือปฏิบัติ การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการแสดง และยังเป็นการปลูกฝังเรื่องราวต่างๆที่ทำให้เกิดวาคิตที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยตนเอง และ โดยมีประเด็นปัญหาวาคิต ที่สอดแทรกผ่าน การแสดงลิเกป่าเป็นการนำเสนองานในการร่ายรำ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ร้องเองรำเอง บทละคร และเพลงที่ใช้เป็นการสร้างสรรค์บทละครกันเอง ซึ่งรูปแบบการแสดงลิเกป่าเป็นการนำหลักของการปลูกฝังค่านิยมการมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มาปรับเปลี่ยนให้เป็นการปลูกฝังเข้าใจผู้สูงอายุ เมื่อกิจกรรมทั้ง 10 กิจกรรมนี้ ทำให้ผู้เรียนที่ได้ทั้งความรู้จากการค้นหา ลงมือทำ ช่วยกันแก้ปัญหา จนสามารถเข้าใจถึงประเด็นปัญหาได้ และสามารถนำเสนอแสดงออกผ่านการแสดงลิเกป่าให้เห็นถึงความเข้าใจผู้สูงอายุได้ ทำให้พบว่ากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าสามารถลดวาคิตของเด็กที่มีต่อผู้สูงอายุได้ โดยใช้การร่ายรำ ละครและเพลงที่มีอยู่ในบทละครเป็นสิ่งที่ปลูกฝังความเข้าใจผู้สูงอายุ

2. ผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันวาคิตที่มีต่อผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี ในรูปแบบกิจกรรมดังกล่าว ประกอบไปด้วยสาระสำคัญของกิจกรรมกระบวนการจัดกิจกรรม และการประเมิน วัตถุประสงค์ที่ใช้ โดยผู้วิจัยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมรู้จักสื่อละคร ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ด้านการค้นหาและลงมือปฏิบัติ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดงท้องถิ่นภาคใต้ (ลิเกป่า) ลักษณะของการแสดง รูปแบบการแสดงที่มีลักษณะเด่นในการปลูกฝังความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ซึ่งการนำรูปแบบการแสดงลิเกปามาปลูกฝังเยาวชนในปัจจุบัน คือการสร้าง ความเข้าใจเพื่อลดวาคิตที่มีต่อผู้สูงอายุ สังเกตเห็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นดังนี้

1. รู้สึกว่าการแสดงช่วยทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น
2. การแสดงละครสามารถลงรายละเอียดและเห็นภาพชัดเจน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (TIE) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการค้นหาและลงมือปฏิบัติ โดยการนำลักษณะและรูปแบบการแสดงลิเกปามาปรับใช้เพื่อลดวาคิตที่มีต่อผู้สูงอายุ สอดคล้องกับ (ภาณินี อนุกุล,

2557) กล่าวว่า “การแสดงท้องถิ่นใต้ ลิเกป่า มีรูปแบบการแสดงถ่ายทอดเป็นเรื่องราวที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น”

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมหันหน้าชนกัน ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ด้านการให้ความรู้และการระดมสมอง โดยกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ทำให้เกิดความขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท ทั้งทางวาจา และการกระทำ สังเกตเห็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นดังนี้

1. สิ่งที่ทำให้ทะเลาะ เช่น ความคิดไม่ตรงกัน สภาพของร่างกาย
2. ทะเลาะกันเถียงจึงทำให้โดนตี
3. ผู้ใหญ่พูดเตือนแล้วไม่ฟังทำให้เกิดอุบัติเหตุ
4. ปู่ ย่า ตา ยาย ไม่ค่อยฟังความคิดของเด็ก

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (TIE) ที่ต้องการให้ผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการให้ความรู้ในเรื่องปัญหาต่างๆ และกระตุ้นการคิดสร้างสรรค์ของผู้ชม สอดคล้องกับ (พรรัตน์ ดำรุง, 2557) กล่าวว่า “ละครนำเสนอเรื่องราวปัญหาเฉพาะที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนอันเป็นหัวข้อที่โรงเรียนเห็นว่าเป็นปัญหา”

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเข้าอกเข้าใจ ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ด้านการให้ความรู้และการระดมสมอง โดยกลุ่มตัวอย่างร่วมกันสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุและความแตกต่างระหว่างช่วงวัยของผู้เรียนกับผู้สูงอายุ สังเกตเห็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นดังนี้

1. ผู้สูงอายุอยู่คล้ายๆกับเมื่อตอนเราเป็นเด็ก
2. ผู้สูงอายุบางคนยังแข็งแรง
3. ผู้สูงอายุเขาทำอะไรช้าลง ไม่ค่อยมีแรง

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (TIE) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการให้ความรู้ในประเด็นปัญหาและการระดมสมอง สอดคล้องกับ (พรรัตน์ ดำรุง, 2557) กล่าวว่า “การละคร” เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถชี้นำ เปิดโลกทัศน์ทางศิลปะให้กับเด็ก ๆ ได้ ละครทำให้การเรียนรู้น่าสนใจและสนุกสนาน”

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมนานาศิลป์ถิ่นใต้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ด้านการค้นหาและลงมือทำ โดยกลุ่มตัวอย่างต้องรู้เกี่ยวกับการเขียนบทละคร สังเกตเห็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นดังนี้

1. จุดประสงค์ของเรื่องต้องเข้าใจผู้สูงอายุ สถานที่ หน้าที่ของตัวละคร เราต้องแบ่งกันทำงาน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (TIE) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการค้นหาและลงมือทำ สอดคล้องกับ (พรรัตน์ ดำรง, 2547) กล่าวว่า “การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนี้มิใช่ความรู้เรื่องการละคร แต่เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับ “ประเด็นปัญหา” ที่ใช้ละครเป็นสื่อ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอความคิดหรือก่อให้เกิดปฏิกิริยาอันนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์และการแสวงหาข้อสรุปที่ดีร่วมกัน”

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเขียนร่างร่วมกัน ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ด้านการค้นหาและลงมือทำ สังเกตเห็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นดังนี้

1. บทละครจะเน้นไปในทางเข้าใจผู้สูงอายุ นำโครงเรื่องจากการแสดงลิเกป่าและจะแต่งเนื้อเรื่องใหม่ เพื่อให้เข้ากับการร่ายรำตีบท

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (TIE) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการค้นหาและลงมือทำ สอดคล้องกับ (นรฤทธิ เสร็จกิจ, 2560) กล่าวว่า “ในการทำงานและพัฒนาตนเองจากการทำงานกับกลุ่มเพื่อน มีจุดมุ่งหมายพัฒนาผู้เรียน มุ่งเน้นในการทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกและฝึกฝนการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการพัฒนาการสร้างสรรค์และการแสดงออกร่วมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน”

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมร้องรำฮ่าเพลง ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ด้านการลงมือทำและการแสดง กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้พื้นฐานด้านนาฏศิลป์ไทย คือนาฏยศัพท์และภาษาท่า สังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมดังนี้

1. ได้ฝึกฝนนาฏยศัพท์ ภาษาท่า ทำท่าต่างๆ และได้เรียนในท่าที่ไม่เคยเรียน
2. ได้นำท่ารำไปประยุกต์ใช้ในบทละคร

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (TIE) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือทำและการแสดง สอดคล้องกับ (นุชนาฏ รัตน์สุข, 2561) กล่าวว่า “การฝึกฝนนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคนทั้งทางกายและทางจิตใจ และทัศนคติ ผู้ที่เรียนรู้นาฏศิลป์และการแสดงละครจะได้รับประโยชน์โดยมีความรู้ด้านนาฏศิลป์

และการแสดงละคร เช่นการระดมความรู้ในสายละครและการละคร นอกจากนี้ยังสามารถทำละครง่าย ๆ ตามแบบฉบับลิเกป่าได้"

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมร่ายรำทำเพลงลิเกป่า ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ด้านการแสดง การลงมือทำ และการระดมสมอง สังเกตเห็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นดังนี้

1. ลักษณะการรำเต้น การร้องเนื้อร้องเพลง และการเล่าเรื่องของตัวละคร
2. ลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม การฟังและแก้ไขปัญหาโดยความร่วมมือ

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (TIE) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยแนวคิดนี้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการแสดง, การลงมือทำ, และการกระตุ้นความคิดให้เกิดขึ้นโดยการนำท่ารำต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อันดีเหมือนกัน สอดคล้องกับ (พรรัตน์ ดำรุง, 2550) กล่าวว่า "ละครเป็นวิธีการที่ทำให้เด็กมีโอกาสทดลอง หาเหตุผล จดจำ สร้างสรรค์ ต่อสู้ และแก้ไขปัญหา" ดังนั้นการใช้กระบวนการละครเพื่อการเรียนรู้จึงสามารถช่วยให้ผู้เรียนสร้างการแสดงความคิดเห็นร่วมกันอย่างไม่จำกัด โดยกลุ่มตัวอย่างจะสามารถเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาของละครได้มากขึ้น

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมรำลิเกป่า ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ด้านการแสดง การลงมือทำ และการระดมสมอง สังเกตเห็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นดังนี้

1. แก้ปัญหาเรื่องท่ารำแสดงออกให้เหมาะสมกับบทพูด
2. แก้ปัญหาเรื่องท่ารำการแสดงออกถึงบุคลิกของตัวละคร

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมร้อง-รำลิเกป่า ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ด้านการแสดง การลงมือทำ และการระดมสมอง สังเกตเห็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นดังนี้

1. เพิ่มบทให้มีความเข้าใจผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้ชมได้ตระหนักรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ
2. แก้ไขปัญหาเรื่องท่ารำและคำพูดของตัวละครให้เหมาะสมกับการแสดง

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (TIE) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการแสดงและการลงมือทำ สอดคล้องกับ (อาจารย์พูนเกษม, 2561) กล่าวว่า การละครในห้องเรียนมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในด้านการร่วมกิจกรรมและการเป็นผู้ชม โดยการสร้างละครช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการคิดอย่างอิสระ ฝึกการเคลื่อนไหว

และเคลื่อนที่ ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลองและเรียนรู้จากการ ผิดพลาดและการทำถูกต้อง

กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมผลิตเพลิทลิเกปา ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) ด้านการนำเสนอ การวิจารณ์และการตั้ง คำถามในกิจกรรมครั้งนี้เป็นการแสดงจริงของกลุ่มตัวอย่าง สังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างมีการแสดงความคิดเห็นดังนี้

- 1.สามารถนำเสนอการแสดงลิเกปาอย่างดี
- 2.ผู้ชมตั้งใจชมการแสดงและสามารถร่วมกันวิจารณ์การแสดงได้อย่าง

เหมาะสม

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของกระบวนการละครเพื่อการศึกษา (TIE) ที่ต้องการให้ ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านการนำเสนอ การวิจารณ์และการตั้งคำถาม สอดคล้องกับ (อาจารย์ พูนเกษม, 2561) กิจกรรมละครที่นำผู้คนหลายสิบคนมารวมกันในการ แสดงละครเป็นกิจกรรมที่ต้องการความร่วมมือและความสามัคคี การบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับ ทั้งกระบวนการส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างและการทำงานร่วมกันกับกลุ่มอื่น ความหมายที่แท้จริง ของกิจกรรมนี้คือการกำหนดเวลาให้ชัดเจน และต้องมีการทำงานที่ประสบความสำเร็จ การสื่อสาร อย่างเต็มที่ การฟังความคิดเห็นต่างๆ และความพยายามในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้การ ทำงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

บรรณานุกรม

Ajzen, I. (2005). Attitudes, personality and behaviour. *Maidenhead, England: Open University press.*

Jackson A, & Jackson T. (2007). Theatre, Education and the making of meaning: Art or instrument? . *New york: Manchester University Press.*

Kite, M. E., & Wagner, L. S. (2002). Attitudes toward older adults T.D. Nelson Ageism: Stereotyping and prejudice against older persons *Cambridge, Ma: MIT press*, 129-161.

McGuire, W. J. (1989). The structure of individual attitudes and attitude systems A. R. Pratkanis, S. J. Breckler, & A. G. Greenwald Attitude structure and function. *new york, NY: Psychology press*, 37-70.

Olson, M. A., & Kendrick, R. V. (2008). Origins of attitudes W.D. Crano & P. Radmila Attitudes and attitude change *new york, NY: Psychology press*, 111-130.

เจนนิเฟอร์ ชวโนวานิช. (2563). "การเหยียดอายุ" อคติช่วงวัยของคนสองรุ่นที่กลายเป็นปัญหาความขัดแย้งทางความคิด.

https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fwww.gqthailand.com%2Fviews%2Farticle%2Fwhat-is-ageism%3Ffbclid%3DIwAR3PY6nhcpQbm-_XABbQ0XXgK_WyUja9vQOX1hPS0IglN_C2dFhDcXwnsFg&h=AT3Gdz32v8VpzpFBUwq-bBeh-6q6Zd7OHO1xT5YGhsY_ff7HBFVcumac0t92PA9jcwKky2_Lwbe5TFFo22ukZaGw5d0CyQYUww-laUhpw46lqDghScY6e-FoEwpncCI984m4k1xduDn3tM

เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ. (2562). วยาคติต่อผู้สูงอายุของประชากรวัยทำงานในจังหวัดชลบุรี. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 11(2).

เบญจรัตน์ นุชนาฎ, & คณะ. (2555). พัฒนาการของเด็กวัยเรียน 6-12 ปี

<https://l.facebook.com/l.php?u=http%3A%2F%2Fwww.gotoknow.org%2Fposts%2F305078%3Ffbclid%3DIwAR3xRcXkCMD41NbzC7Fb026ITPmbfj3wmIViWtgKtl60jVazkXx1Fkdr7k8&h=AT0Ny9XyGLaf4sH4WN0uOR-iU0005LUEiazPtN5eJGs01XxO6DaFddL5lrS6gD3jjqrNCUosi7xJ2UZxwabMcXZ5io>

8ERbivweQU5sAPrDV-ZT8KseBD3gVFxSPyJlKEEoJLp7P8Ppkb0

- ทอแสงรัศมี ถีตะแก้ว. (2559). การพัฒนารายการโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ [วิทยานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักงานวิทยทรัพยากร.
- นรฤทธิ เสรีกิจ. (2560). ละครเพื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความเป็นพลเมือง เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธีของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ปรินญานิพนธ์ (กศ.ม. (ศิลปศึกษา: ศิลปะการแสดงศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2560.].
- นุชนาฏ รื่นสุข. (2561). การพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยใช้กิจกรรมละครเพื่อการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรินญานิพนธ์ (กศ.ม. (ศิลปศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2561.].
- ปรุพท์จักร อัครารศม์สกุล. (2562). การสร้างสรรค์ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคเหนือ เพื่อการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อม : โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ปรินญานิพนธ์ (กศ.ม.(ศิลปศึกษา))-- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2562.].
- ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์. (2546). ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก. พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- พรรัตน์ ดำรุง. (2547). การละครสำหรับเยาวชน (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชราพรรณ กิจพันธ์. (2561). อาหารและยา. 25(3).
- ภาณินี อนุกุล. (2557). การจัดการเพื่อสงวนรักษาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน: กรณีศึกษาลิเกป่าคณะรวมมิตรบันเทิงศิลป์ จังหวัดกระบี่. 17(1), 241-262.
- รุ่งกานต์ แซ่แต่้. (2561). ผลของการฝึกชกชกพร้อมกับโยคะและการฝึกชกชกอย่างเดียวที่มีต่อความกลัวการล้ม และสุขภาพองค์รวมของผู้สูงอายุ ปรินญานิพนธ์ (ปร.ด. (วิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2561.].
- วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล. (2550). ประสิทธิภาพของกระบวนการกลุ่มในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาอำเภอลำหมั่งเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย, 6(3).
- ศศธร สุมน. (2562). การพัฒนาโปรแกรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิต ของผู้สูงอายุในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ปรินญานิพนธ์ (ปร.ด. (การจัดการกีฬาและนันทนาการ)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2562.].

ศิริวัตร ไทยแท้. (2562). ภาษาและวาทคดี: ภาพสะท้อนจากมุมมองของวัยรุ่นที่มีต่อวัยผู้ใหญ่.

วารสารภาษาและภาษาศาสตร์, 37(2), 77-96.

สุริยเดว ทรีปาตี. (2554). ต้นทุนชีวิต จุดเปลี่ยน สังคมไทย แผนงานสุขภาวะเด็กและเยาวชนสถาบันแห่งชาติเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัว.

อาจารย์ พูนเกษม. (2561). การพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบละครหลวงวิจิตรวาทการ เพื่อส่งเสริมค่านิยมด้านความพอเพียง ปริญญาโท (กศ.ม. (ศิลปศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2561.].

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบทดสอบวัดวัยาคติ

การส่งเสริมความเข้าใจเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุด้วยการแสดงลิเกป่า สำหรับ
ผู้เรียนอายุ 11-12 ปี

โดย

นางสาวราเชล แยมสุนทร

62199130137 สาขาศิลปะการแสดงศึกษา

แบบทดสอบวัดวัยาคติ

คำนิยามแบบทดสอบวัดวัยาคติ

วัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ หมายถึง การเหยียดทางอายุ อคติ และการเลือกปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ รวมทั้งความคิดแบบเหมารวมว่าสิ่งเหล่านั้นเหมือนกันหมด โดยงานวิจัยฉบับนี้ต้องการสร้างกิจกรรมเพื่อป้องกันวัยาคติที่มีต่อผู้สูงอายุ จะเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก สร้างความรู้ความเข้าใจ และการแสดงพฤติกรรมที่มีต่อผู้สูงอายุในเรื่องของวัยาคติด้านการดูหมิ่น วัยาคติด้านการเลือกปฏิบัติ และวัยาคติด้านการหลีกเลี่ยงให้เกิดผลดีขึ้น

การกำหนดคะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน	1	4
เห็นด้วย ให้คะแนน	2	3
ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน	3	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน	4	1

เกณฑ์การแปลความวัยาคติมีช่วงคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 29-116 คะแนน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
29 – 58 คะแนน	วัยาคติต่อผู้สูงอายุนระดับต่ำ (low level of ageism)
59 – 88 คะแนน	วัยาคติต่อผู้สูงอายุนระดับปานกลาง (moderate level of ageism)
89 – 116 คะแนน	วัยาคติต่อผู้สูงอายุนระดับสูง (higher level of ageism)

วาทคติต่อผู้สูงอายุ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. การฆ่าตัวตายของวัยรุ่นเป็นเรื่องที่น่าเศร้ามากกว่าการฆ่าตัวตายของผู้สูงอายุ				
2. ควรจะมีการจัดตั้งชมรมพิเศษที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ตามระดับความสามารถของผู้สูงอายุ				
3. ผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยที่เป็นคนตระหนี่และสะสมเงินทรัพย์สินต่างๆไว้				
4. ผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยมักจะไม่สนใจหาเพื่อนใหม่และมักจะยังคงคบหาอยู่กับเพื่อนกลุ่มเดิมๆ				
5. ผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยมักจะติดอยู่กับอดีตที่ผ่านมาแล้ว				
6. เมื่อเจอกับผู้สูงอายุมักจะหลบสายตา/ไม่กล้ามองหน้า				
7. ไม่ชอบเวลาที่ผู้สูงอายุเข้ามาคุยด้วย				
8. ผู้สูงอายุควรได้รับสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับคนวัยอื่นๆ				
9. เราไม่ควรคาดหวังว่าผู้สูงอายุจะพูดคุยเรื่องน่าสนใจ มีสาระและละเอียดซับซ้อนได้				
10. เป็นเรื่องปกติที่การอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุทำให้รู้สึกหดหู่				
11. ผู้สูงอายุควรจะคบเพื่อนวัยเดียวกัน				
12. ผู้สูงอายุควรรู้สึกยินดีที่ได้เข้าสังคมของคนวัยหนุ่มสาว				
13. แม้ว่าจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมกับชมรมผู้สูงอายุจะเลือกไม่เข้าร่วมมากกว่า				
14. ผู้สูงอายุอาจจะมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีได้				
15. ไม่ต้องการใช้เวลาร่วมกับผู้สูงอายุมากนัก				
16. รัฐไม่ควรต่อใบอนุญาตขับซึ่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้กับผู้สูงอายุ				

วาทคติต่อผู้สูงอายุ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
17. แท้จริงแล้วผู้สูงอายุไม่ได้ต้องการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกอะไรมากมายภายในชุมชน				
18. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ควรได้รับความไว้วางใจให้เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด				
19. ผู้สูงอายุจะมีความสุขมากที่สุด เมื่อได้อยู่ร่วมกับคนที่อยู่ในวัยเดียวกัน				
20. เป็นเรื่องที่ตีความ ถ้าผู้สูงอายุได้อาศัยอยู่ในที่ซึ่งไม่เป็นการรบกวนคนอื่น ๆ				
21. การได้อยู่กับผู้สูงอายุเป็นเรื่องสนุก				
22. เรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาชีวิตต่างๆ ของผู้สูงอายุในทุกวันนี้เป็นเรื่องน่าเศร้า*				
23. ผู้สูงอายุควรได้รับการสนับสนุนให้แสดงความคิดเห็นทางการเมือง				
24. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ เป็นคนที่น่าสนใจและมีความเป็นปัจเจกชน (เป็นตัวของตัวเอง)*				
25. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักจะมึนงง/ การดูแลสุขภาพอนามัยที่ไม่ดีนัก				
26. ไม่ค่อยชอบที่จะอาศัยอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุ				
27. การที่ผู้สูงอายุมักจะเล่าเรื่องเดิมๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าเป็นเรื่องที่น่ารำคาญ				
28. ผู้สูงอายุมักชอบบ่นมากกว่าคนอื่น				
29. ความต้องการของผู้สูงอายุไม่จำเป็นต้องใช้เงินมากนัก				

ภาคผนวก ข
รูปแบบกิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกป่า เพื่อป้องกันवादติ
สำหรับผู้เรียนอายุ 11-12 ปี

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมรู้จักสื่อละคร

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมรู้จักสื่อละคร

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องศิลปะการแสดงท้องถิ่นภาคใต้ (ลิเกป่า) ลักษณะของการแสดง รูปแบบการแสดง เอกลักษณ์ของการแสดงต่างๆ

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้เกิดทักษะการค้นหาและการลงมือทำในเรื่องของการแสดงลิเกป่า

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมละลายพฤติกรรม “แขกเทศคือใคร” (5 นาที)

1. ให้นักเรียนนั่งล้อมเป็นวงกลม
2. จากนั้นให้นักเรียนคนแรกพูดเกี่ยวกับอาชีพของแขกอินเดียที่เข้ามาอยู่ในเมืองไทย คนพูดทวนชื่อที่เพื่อนบอกและบอกของตนเองด้วย เช่น

ก: แขกขายผ้า

ข: แขกขายผ้า แขกขายถั่ว

ค: แขกขายผ้า แขกขายถั่ว แขกขายโรตีสี่ เป็นต้น

พูดวนไปจนครบจำนวนสมาชิกในวงกลม

ขั้นที่ 1 พื้นฐานความรู้ (5 นาที)

- ให้ผู้เรียนร่วมกันบอกชื่อศิลปะการแสดงพื้นเมืองภาคใต้ เช่น หนังตะลุง โนรา ร่องเง็ง ลิเกป่า เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ (25 นาที)

- เรียนรู้เรื่องประวัติความเป็นมาของศิลปะการแสดงลิเกป่า โดยมีวิทยากรมาเป็นผู้ให้ความรู้ประวัติความเป็นมาของศิลปะการแสดงลิเกป่า
- เรียนรู้ลักษณะของการแสดง เอกลักษณ์และรูปแบบการแสดงลิเกป่า การร้อง การรำ การปลูกฝังความคิด วิทยากรอธิบายลักษณะของการแสดง เอกลักษณ์และรูปแบบการแสดงลิเกป่า การร้อง การรำ การปลูกฝังความคิด
- จากนั้นเปิดวิดีโอการแสดงให้ผู้เรียนได้ชม พร้อมอธิบายและวิเคราะห์การแสดงให้ผู้เรียนได้เข้าใจในลักษณะของการแสดงมากขึ้น
- วิทยากรสาธิตการแสดงและการร้องเพลงประกอบการแสดงให้นักเรียนชม

ขั้นที่ 3 อภิปรายความรู้ (5 นาที)

- ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายความรู้เรื่องการแสดงลิเกป่า พร้อมร่วมกันตอบคำถาม

ขั้นที่ 4 สรุปแนวคิด (5 นาที)

- ผู้เรียนสรุปความรู้ที่ได้รับโดยเขียนเป็นแผนผังความคิด Mind mapping เรื่องลักษณะของการแสดงลิเกป่า เอกลักษณ์ของการแสดงลิเกป่า

ขั้นที่ 5 เสนอแนะ (5 นาที)

- ผู้สอนมอบคำแนะนำและสรุปให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องของการแสดงลิเกป่า

อุปกรณ์ / สื่อการเรียนรู้

- กระดาษสีขาวเทา
- ปากกาเมจิก

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมหันหน้าชนกัน

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมหันหน้าชนกัน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจประเด็นปัญหาเรื่องวายาคติ

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) การให้ความรู้ในประเด็นปัญหา ระดมสมองเพื่อค้นหาปัญหาและที่มาของวายาคติ

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมละลายพฤติกรรม “เด็กหลงบ้าน” (5 นาที)

- 1.ให้นักเรียนนั่งล้อมเป็นวงกลม นับ 123 จนครบจำนวนสมาชิก คนที่นับ1กับ2 เป็นบ้าน คนที่นับ3 เป็นเด็ก
- 2.อธิบายกติกาการเล่น “เด็กหลงบ้าน” คือ คนที่เป็นบ้านจับมือกันล้อมรอบคนที่เป็เด็ก และคนที่เป็เด็กจะทำหน้าที่คอยวิ่งเปลี่ยนบ้านไปเรื่อย ๆ เมื่อเปลี่ยนเสร็จแล้วให้พูดว่า “รัก”
- 3.เมื่อจบกิจกรรมละลายพฤติกรรมก็เข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 พื้นฐานความรู้ (5 นาที)

- ให้ผู้เรียนร่วมกันบอกสมาชิกในครอบครัว คนละ 1 ชื่อ

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ (20 นาที)

- ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนเลือกที่นั่ง จะนั่งตรงไหนก็ได้ห่างๆกันกับเพื่อน เพื่อได้มีเวลาอยู่กับตนเอง
- ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนวาดแผนผังโครงสร้างความสัมพันธ์ของครอบครัวตนเอง พร้อมเขียนเล่าว่าตนเองเป็นใคร อยู่กับใคร สนุกกับใครที่สุดในบ้านเพราะอะไร ไม่สนิทกับใครในบ้านเพราะอะไร อยู่ที่บ้านมีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องอะไรบ้าง

- ผู้ดำเนินกิจกรรมถามปัจจัยถึงการทะเลาะวิวาทกันในครอบครัว
- ผู้ดำเนินกิจกรรมถามวิธีการแก้ปัญหาเรื่องวาทคดีกับผู้เรียนว่ามีการแก้ไขปัญหาต่างๆอย่างไร และจะมีวิธีการรณรงค์หรือส่งเสริมความเข้าใจกันในครอบครัวอย่างไร

ขั้นที่ 3 อภิปรายความรู้ (10 นาที)

- ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ3-4 คน (โดยผู้เรียนจับกลุ่มด้วยตนเอง)
- ผู้ดำเนินกิจกรรมยกตัวอย่างสถานการณ์เรื่องวาทคดี โดยเปิดคลิปวิดีโอให้ผู้เรียนดูและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีปัจจัยมาจากสิ่งใดบ้าง
- ให้ผู้เรียนร่วมกันบอกวิธีการแก้ปัญหาเรื่องวาทคดี

ขั้นที่ 4 สรุปแนวคิด (5 นาที)

- ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและรวบรวมเป็นองค์ความรู้เรื่องปัญหาของวาทคดีเป็น Mind mapping โดยเขียนลงในกระดาษ

ขั้นที่ 5 เสนอแนะ (5 นาที)

- ผู้สอนอธิบายเรื่องวาทคดี พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบและสรุปการทำกิจกรรม

อุปกรณ์ / สื่อการเรียนรู้

- คลิปวิดีโอ
- นกหวีด
- กระดาษ
- ปากกา
- สีส

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเข้าอกเข้าใจ

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมเข้าอกเข้าใจ

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องผู้สูงอายุ

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) การให้ความรู้ในประเด็นปัญหา ระดมสมองเพื่อค้นหาปัญหาและที่มาของผู้สูงอายุ

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมละลายพฤติกรรม “ยึดหยุ่น” (5 นาที)

1. ให้นักเรียนนั่งล้อมเป็นวงกลม
2. ให้ผู้เรียนจับมือกันแล้วเอนตัวไปด้านหลังยกขาทั้ง 2 ขึ้นจากระดับพื้น นับ 1-10 และให้ผู้เรียนนำมือมากอดอกของตนเอง แล้วยกขาขึ้นให้วางขาซ้ายทับบนขาขวาของเพื่อน นับ 1-10
3. เมื่อจบกิจกรรมละลายพฤติกรรมก็เข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 พื้นฐานความรู้ (5 นาที)

- ให้ผู้เรียนบอกลักษณะของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงผู้สูงอายุ

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ (25 นาที)

- เรียนรู้เรื่องการเจริญเติบโตของร่างกาย โดยผู้สอนเป็นผู้อธิบายเรื่องการเจริญเติบโตของร่างกาย
- จากนั้นเริ่มเปิดวิดีโอการเปลี่ยนแปลงตามช่วงวัยต่าง ๆ พร้อมอธิบายและวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น
- ให้ผู้เรียนหยิบฉลากแผ่นป้ายที่ 1 (ช่วงวัย) แล้วฝึกทำท่าทางตามรูปภาพหลังป้าย
- ให้ผู้เรียนหยิบฉลากแผ่นป้ายที่ 2 (อารมณ์) และฝึกทำอารมณ์ตามคำบอกหลังแผ่นป้าย

- ให้ผู้เรียนฝึกทำท่าและอารมณ์ตามแผ่นป้ายที่ 1 และ 2

ขั้นที่ 3 อภิปรายความรู้ (5 นาที)

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อ ดังนี้
ช่วงวัย
อารมณ์

ขั้นที่ 4 สรุปแนวคิด (5 นาที)

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม ละ 3-4 คน เพื่ออธิบายสรุปช่วงวัยและอารมณ์ที่แสดงออก

ขั้นที่ 5 เสนอแนะ (5 นาที)

- ผู้สอนมอบคำแนะนำเรื่องผู้สูงอายุ และสรุปการทำกิจกรรม

อุปกรณ์ / สื่อการเรียนรู้

- ฉลากตัวเลข
- แผ่นป้ายรูปภาพ
- แผ่นป้ายคำบอก

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมนานาศิลป์ถิ่นใต้

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมนานาศิลป์ถิ่นใต้

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจองค์ประกอบของการแสดงลิเกป่าและการสร้างบทละคร

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อนำการระดมสมองรวมความคิดและลงมือทำในการสร้างบทละคร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของการแสดงลิเกป่าและการสร้างบทการแสดง

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมละลายพฤติกรรม “ปรบมืออ้าปาก” (5 นาที)

1. ให้ผู้เรียนนั่งล้อมเป็นวงกลม
2. ให้ผู้เรียนตบมือพร้อมนับเลข 1-4 พอถึงคนที่ 5 ให้พูดชื่อละครที่เกี่ยวกับครอบครัว
3. จากนั้นคนถัดไปเริ่มนับ 1 ใหม่และทำซ้ำไปเรื่อยๆ

ขั้นที่ 1 พื้นฐานความรู้ (5 นาที)

- ให้ผู้เรียนบอกองค์ประกอบของลิเกป่า และหลักของการสร้างบทละคร โดยให้ยกมือตอบตามความสนใจ

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ (25 นาที)

- ผู้สอนอธิบายองค์ประกอบของละคร หลักการสร้างบทละคร โดยเน้นเรื่องของโครงเรื่อง ตัวละคร ความคิด การใช้ภาษา เพลงและภาพ
- ผู้สอนแนะนำตัวอย่างลักษณะการเขียนบทละครที่ดีและครบองค์ประกอบของการแสดงละครให้ผู้เรียนได้เห็นความสมบูรณ์ของการสร้างบทละคร
- ชมตัวอย่างบทละครที่ดีและอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 อภิปรายความรู้ (5 นาที)

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อ ดังนี้
องค์ประกอบของการสร้างบทละคร
หลักการสร้างบทละคร
ลักษณะบทละครที่ดี

ขั้นที่ 4 สรุปแนวคิด (5 นาที)

- นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 3-4 คน เพื่ออธิบายสรุปองค์ประกอบของการแสดงละครหน้าชั้นเรียน โดยมีหัวข้อดังนี้ โครงเรื่อง ตัวละคร ความคิด การใช้ภาษา เพลงและภาพ

ขั้นที่ 5 เสนอแนะ (5 นาที)

- ผู้สอนมอบคำแนะนำเรื่ององค์ประกอบละคร เพื่อนำไปสร้างบทละครที่มีเนื้อหา เรื่อง “วยาคติ”

อุปกรณ์ / สื่อการเรียนรู้

- คลิปวิดีโอ
- กะดาษสีขาวเทา
- ปากกาเมจิก

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมเขียนร่างร่วมกัน

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมเขียนร่างร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และมีความเข้าใจองค์ประกอบของการแสดงลิเกป่า และสามารถสร้างบทพูด บทร้อง โดยมีเนื้อหาเรื่องวายาคติ

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อนำการระดมสมองรวมความคิดและลงมือทำในการสร้างบทพูด บทร้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาเรื่องวายาคติ

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมละลายพฤติกรรม “แตกต่างกันแต่เหมือนกัน” (5 นาที)

- 1.ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม เป็น 2 กลุ่ม
- 2.ให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 1 เป็นคนแก่ ให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 2 เป็นเด็ก และให้แต่ละกลุ่มบอกลักษณะเฉพาะของคำเหล่านี้
- 3.เมื่อจบกิจกรรมละลายพฤติกรรมเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 พื้นฐานความรู้ (5 นาที)

- ให้ผู้เรียนบอกองค์ประกอบของละคร ในเรื่องของโครงเรื่อง ตัวละคร ความคิด การใช้ภาษา เพลงและภาพและหลักของการสร้างบทละคร โดยให้ยกมือตอบตามความสมัครใจ

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ (10 นาที)

- ผู้สอนแนะนำตัวอย่างลักษณะการเขียนบทละครที่ดีและครบองค์ประกอบของการแสดงละครเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นความสมบูรณ์ของการสร้างบทละครและเพื่อนำไปปรับในการสร้างบทละครของตนเอง
- ชมตัวอย่างบทละครที่ดีและอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 อภิปรายความรู้ (20 นาที)

- นักเรียนร่วมกันเขียนบทละครโดยกำหนดให้มีหัวข้อ การลดหยาดคติ ลงในกระดาษ A4 โดยนำองค์ประกอบที่ได้เรียนรู้มาเป็นแนวทางในการสร้างงานและนำไปเป็นบทละครในการแสดงลีเกปา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจการลดหยาดคติที่มีต่อผู้สูงอายุ

ขั้นที่ 4 สรุปแนวคิด (5 นาที)

- นักเรียนนำบทพูดและบทร้องที่ร่วมกันสร้างมาสรุปผล พร้อมช่วยกันปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 5 เสนอแนะ (5 นาที)

- ผู้สอนมอบคำแนะนำในการสร้างบทละครและช่วยปรับปรุงแก้ไขให้บทพูดและบทร้องครบสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

อุปกรณ์ / สื่อการเรียนรู้

- นกหวีด
- กระดาษ A4
- ดินสอ
- ยางลบ
- กระดาน
- ปากกาไวท์บอร์ด

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมร้องรำทำเพลง

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมร้องรำทำเพลง

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการแสดงมาใช้ในการแสดงลิเกป่าและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการแสดงและรู้จักการลงมือทำเพื่อนำทักษะการแสดงที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมละลายพฤติกรรม “ทำตามเสียง” (5 นาที)

1. ให้ผู้เรียนฟังสัญญาณจากครูโดย

- เป่านกหวีด 1 ครั้ง ให้นักเรียนเดิน
- เป่านกหวีด 2 ครั้ง ให้นักเรียนกระโดด 1 ครั้งแล้วนั่ง
- เป่านกหวีด 3 ครั้ง ให้นักเรียนหยุดและทำท่าที่ครูกำหนดให้ เช่น ร้องไห้ ตีใจ เป็นต้น

ขั้นที่ 1 พื้นฐานความรู้ (5 นาที)

- ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 3-4 คน ระดมความคิดเรื่องนาฏศัพท์ ภาษากาย และท่าทางต่างๆ ที่เคยเรียนรู้พร้อมๆกันปฏิบัติหน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ (20 นาที)

- ผู้สอนสอนทักษะทางการแสดง คือ นาฏศัพท์ ภาษากายนาฏศิลป์ และท่าทางต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในการแสดงลิเกป่า เอกลักษณ์ของการแสดงที่ต้องมีการโต้ตอบบทพูดระหว่างตัวละครพร้อมทั้งต้องมีการรำทำที่งดงาม วิธีปลูกฝังค่านิยมผ่านบทละครที่ตัวละครจะต้องถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกไปสู่ผู้ชม

- ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทำทางตามผู้สอน

ขั้นที่ 3 อภิปรายความรู้ (10 นาที)

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้เรื่องนาฏยศัพท์ ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และท่าทางต่างๆ ทักษะการแสดงละคร และเขียนลงแผ่นกระดาษสีขาวเทาเป็น mind mapping

ขั้นที่ 4 สรุปแนวคิด (5 นาที)

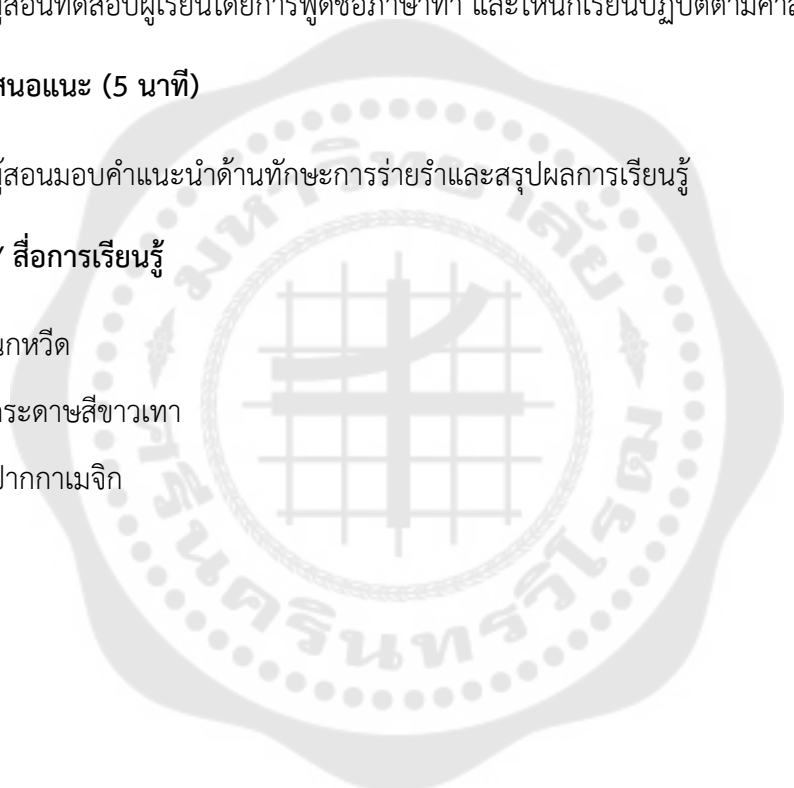
- ผู้สอนทดสอบผู้เรียนโดยการพูดชื่อภาษาท่า และให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่ง

ขั้นที่ 5 เสนอแนะ (5 นาที)

- ผู้สอนมอบคำแนะนำด้านทักษะการรำและสรุปผลการเรียนรู้

อุปกรณ์ / สื่อการเรียนรู้

- นกหวีด
- กระดาษสีขาวเทา
- ปากกาเมจิก

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมร่ายรำทำเพลงลิเกป่า

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมร่ายรำทำเพลงลิเกป่า

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เรียนนำทักษะทางการแสดงมาใช้ในการแสดงลิเกป่าและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการแสดงและรู้จักการลงมือทำเพื่อนำทักษะการแสดงที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมละลายพฤติกรรม “สับสน” (5 นาที)

1. ผู้สอนเป่านกหวีด 1 ครั้ง ให้ผู้เรียนเดินรอบห้อง
2. ผู้สอนเป่านกหวีด 1 ครั้ง ให้ผู้เรียนหยุดและหันหน้าไปทางขวาให้บอก “อุบาทว์” หันหน้าไปทางซ้ายให้บอก “รัก” ทำวนไปเรื่อยๆ ตามสัญญาณเสียงนกหวีดของผู้สอน

ขั้นที่ 1 พื้นฐานความรู้ (5 นาที)

- ให้ผู้เรียนฝึกทักษะและรูปแบบในการวางแผนการทำงานโดยมีการแบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่การทำงาน

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ (20 นาที)

- ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองในการวางแผนการทำงาน โดยมีการแบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่การทำงาน
- นำบทละครวาทคดีมาแยกบทบาทตัวละคร และหน้าที่การทำงาน
- แต่ละคนศึกษาบทบาทของตัวละครในบทบาทหน้าที่ตนเองได้รับในละครเรื่องการส่งเสริมการลดวาทคดี

- ผู้เรียนลงมือฝึกซ้อมการแสดงลิเกป่าโดยนำบทละครเรื่องการส่งเสริมการลดหยาดคิตที่มีต่อผู้สูงอายุมาเป็นหลักในการแสดงและนำเสนอในรูปแบบการแสดงลิเกป่า

ขั้นที่ 3 อภิปรายความรู้ (10 นาที)

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายการทำงานและร่วมแสดงความคิดเห็นในการทำงาน

ขั้นที่ 4 สรุปแนวคิด (5 นาที)

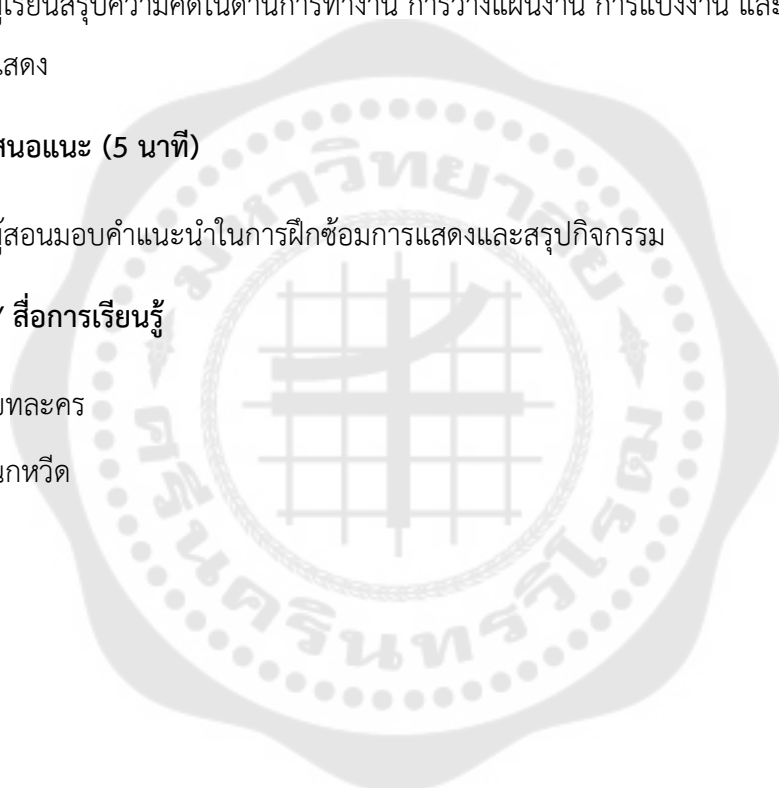
- ผู้เรียนสรุปความคิดในด้านการทำงาน การวางแผนงาน การแบ่งงาน และการฝึกซ้อมการแสดง

ขั้นที่ 5 เสนอแนะ (5 นาที)

- ผู้สอนมอบคำแนะนำในการฝึกซ้อมการแสดงและสรุปกิจกรรม

อุปกรณ์ / สื่อการเรียนรู้

- บทละคร
- นกหวีด

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมรำลึกเกป่า

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมรำลึกเกป่า

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เรียนทำงานในรูปแบบการแสดงลิเกป่าและเข้าใจการลงมือปฏิบัติจริง

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการแสดงและรู้จักการลงมือทำการนำทักษะการแสดงที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมละลายพฤติกรรม “ใบคำ” (5 นาที)

- 1.ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่มเท่าๆกัน
- 2.จากนั้นให้ผู้เรียนคนแรกของแต่ละแถวมาดื่มน้ำที่ครู เช่น แยกแดง ยาหยี เป็นต้น และให้ผู้เรียนนำกลับไปใบคำให้เพื่อน ทาย โดยผู้ที่ดื่มน้ำมีหน้าที่ถ่ายทอดท่าทางของตัวละครนั้นๆ

ขั้นที่ 1 พื้นฐานความรู้ (5 นาที)

- ให้ผู้เรียนฝึกทักษะและรูปแบบการแสดงละครลิเกป่า พร้อมแบ่งหน้าที่การทำงาน

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ (20 นาที)

- ผู้สอนอธิบายทักษะการแสดงลิเกป่าและให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทำทาง
- ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองในการวางแผนและวิเคราะห์ท่ารำที่จะนำมาใช้ในการแสดงลิเกป่า
- ผู้เรียนร่วมกันวางแผนรูปแบบการแสดงละครให้ออกมาในรูปแบบการแสดงลิเกป่า

ขั้นที่ 3 อภิปรายความรู้ (10 นาที)

- ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายการทำงานละครและเข้าใจเรื่องรูปแบบการแสดงลิเกป่า พร้อมเขียนลงแผ่นกระดาษสีขาวเทาเป็น Mind mapping

ขั้นที่ 4 สรุปแนวคิด (5 นาที)

- ผู้สอนทดสอบผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนนำเสนอรูปแบบการแสดง

ขั้นที่ 5 เสนอแนะ (5 นาที)

- ผู้สอนมอบคำแนะนำและสรุปกิจกรรม

อุปกรณ์ / สื่อการเรียนรู้

- นกหวีด
- บัตรคำ
- กระดาษสีขาวยเทา
- ปากกาเมจิก

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมร้อง-รำยลเกปา

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมร้อง-รำยลเกปา

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการแสดงออกในรูปแบบลิเกปาเพื่อส่งเสริมการเข้าใจผู้สูงอายุ

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการแสดงและรู้จักการลงมือทำในการนำทักษะการแสดงที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ และรู้จักการระดมสมองเพื่อหาทางแก้ปัญหาาร่วมกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมละลายพฤติกรรม “ฉันเป็นใคร” (5 นาที)

1. ให้ผู้เรียนยืนล้อมเป็นวงกลม
2. อธิบายกติกาการเล่นเกมส์ “ฉันเป็นใคร” คือ มีตัวแทน 5 คน ในการถือป้ายชื่อตัวละคร เช่น แยกแดง เป็นต้น จากนั้นให้เพื่อนที่เหลือเลือกไปอยู่ในแต่ละทีม และผู้สอนจะทำหน้าที่เปิดบัตรคำ หากครูเปิดเจอบัตรคำในกลุ่มนั้นเท่ากับแพ้ และจะต้องรำยรำให้เป็นบทละครในเรื่องที่กลุ่มตนเองไปอยู่ เช่น หากนักเรียนไปอยู่ในกลุ่ม แยกแดง จะต้องแสดงเป็นแยกแดงหรือร้องเพลงเกี่ยวกับตัวละครดังกล่าว
3. เมื่อจบกิจกรรมละลายพฤติกรรมก็เข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 พื้นฐานความรู้ (10 นาที)

- ให้ผู้เรียนฝึกซ้อมการแสดงลิเกปา

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ (15 นาที)

- ผู้เรียนฝึกซ้อมการแสดงลิเกปาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อฝึกความกล้าแสดงออกและสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนในการแสดง

- ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน ช่วยกันแก้ไขจุดบกพร่องของการแสดง โดยมีผู้สอนคอยมอบคำแนะนำในการทำงาน

ขั้นที่ 3 อภิปรายความรู้ (10 นาที)

- ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายการทำงานและวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการแก้ไขเพื่อปรับปรุงก่อนมีการแสดงจริง

ขั้นที่ 4 สรุปแนวคิด (5 นาที)

- ผู้เรียนสรุปการทำงานและการฝึกซ้อมการแสดงทีละป่า

ขั้นที่ 5 เสนอแนะ (5 นาที)

- ผู้สอนมอบคำแนะนำในการทำงานและการฝึกซ้อมการแสดง

อุปกรณ์ / สื่อการเรียนรู้

- หน้ากากแขกแดง

กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมผลิตเพลินลิเกปา

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมผลิตเพลินลิเกปา

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเสนอการแสดงลิเกปาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจผู้สูงอายุ (การลดหยาดคติ)

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

กระบวนการละครเพื่อการศึกษา (Theater in education) เพื่อให้ผู้เรียนรู้หลักการแสดงและรู้จักการลงมือทำเรื่องการแสดงลิเกปาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจผู้สูงอายุ (การลดหยาดคติ)

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การทำงาน (30 นาที)

- ผู้เรียนเตรียมพร้อมงานการแสดง
- ผู้เรียนร่วมกันแสดงการแสดงลิเกปาเพื่อส่งเสริมการลดหยาดคติที่มีต่อผู้สูงอายุ
- เมื่อจบการแสดง นักแสดงรวมตัวกันหน้าเวที

ขั้นที่ 2 อภิปรายความรู้ (20 นาที)

- นักแสดงและผู้ชมร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นปัญหาและวิจารณ์การแสดงร่วมกัน

ขั้นที่ 3 สรุปแนวความคิด (10 นาที)

- ผู้เรียนสรุปแนวความคิดที่ได้รับจากการร่วมโครงการกิจกรรมการพัฒนากิจกรรมละครในรูปแบบการแสดงลิเกปาเพื่อส่งเสริมการลดหยาดคติที่มีต่อผู้สูงอายุ

ขั้นที่ 4 เสนอแนะ (5 นาที)

- ผู้สอนมอบคำแนะนำและกล่าวปิดโครงการกิจกรรม

อุปกรณ์ / สื่อการเรียนรู้

- ฉาก
- เครื่องเสียง
- เครื่องดนตรี
- เครื่องแต่งกาย
- อุปกรณ์การแสดง

ภาคผนวก ค

บทละครเรื่องความเข้าใจ

ในรูปแบบการแสดงลิเกป่าเพื่อป้องกันยาเสพติดที่มีต่อผู้สูงอายุ

บทละครเรื่องความซื่ออกซื่อใจ

แขกแดงออกมาบรรยายตัวเอง

บพ็อง

เอ้อจะกล่าวเรื่องราวแขกเทศ บังเล่ามูลเหตุนี้ เรื่องเทศชายผ้า

บังมาอยู่ที่นี่ แล้วพี่น้องเหอ ตั้งสืบปีกว่า ทำงานการค้าชายผ้าแพรไหม

บังทำการค้า เอาผ้ามาขาย จำแนกแจกจ่ายภาคใต้เมืองไทย

มาทำการค้าชายผ้าแพรไหม แต่บังทุกซื่อใจ ชายผ้าไม่ได้

ด้วยเศรษฐกิจมันผิดกับแต่ก่อน มวลราษฎรเดือดร้อนใจหาย

บังทำการค้าชายผ้าไม่ได้ แต่ก็ยังเดินขาย ทักทายทั่วไป

ชายภูเก็ต พังงา กัวป่า ระนอง จำหน่ายชายคล่อง ปากร้อง ถามไถ่

มาเที่ยวจำหน่ายชายผ้าเมืองไทย บังทุกซื่อใจต้องกลับไปอินเดีย

คิดถึงพี่น้องพวกพ้องของบัง ร้อนใจจึงคิดทุกวันจึงเสีย

วันนี้ได้ถูกจำต้องเรียกเมีย คู่กันเสียให้รีบมาหาบัง

บทสนทนา

แขกแดง : เอ้อจี้..

ยาหยี : ชา

แขกแดง : มาหาบังเดี๋ยวถีมา

ยาหยี : ได้ค่า

บทร้อง ยายหีย้ออก

เออ... ดับแดงจัดแต่งกายา จัดแต่งนุ่งผ้า เหมือนดาราเมืองกรุง
 นิ้วน้อยๆค้อยๆใส่แหวน กำไลใส่แขนงามเหมือนสาวเมืองกรุง
 จำแลงแต่งสาว น่องไม่ให้ยุ่ง พอหัวรุ่ง น่องขับไปหาบัง
 เอ้อ.. เอาแป้งมาเสก น่องลงเลขสี่ ให้ป่าวตามนี้ ชื่นชมสมหวัง
 จำแลงกายาแล้วออกไปหาบัง สาวน้อยร้อยซึ้งเดินบอกออกไป
 ดับเสร็จสำเร็จไม่ได้ซ้ำ แกวกม่านน้อย ลอยหน้า .. เอ้อ

(ดนตรี ยายหีย้ออก)

บทสนทนา

ยายหีย : บังขา บังเรียกน่อง มาทำไหรคะ

แขกแดง : คือว่าบังมีเรื่องจะปรึกษาว่า...(นิ่ง)

ยายหีย ว่าพรีอคะบัง

แขกแดง : คือว่าบังได้จากบ้านเมืองของบังมาแล้ว ตอนนี้บังคิดถึงบ้านบังจังหุแล้วนิ บังว่าบังขอ
 กลับไปบ้านบังที่อินเดีย

ยายหีย(ตกใจ): บังจิกกลับไปอินเดีย

บทร้อง

เอ้อ... ยายหียตกใจว่าบังจะไปกลับบ้าน กลับสถานบ้านเกิดอินเดีย

ยายหียน้อยใจ ว่าบังไปไกลเสีย ไม่รักเมียทิ้งให้เดียวดาย.

บทสนทนา

ยายหีย : (พูดแบบสะอื้น) ไปตะบังไม่พรีอ น่องอยู่นี้ก็ได้ บังไปตะ

แขกแดง : ใครว่าบังไปคนเดียว บังพาน้องจิชองบังไปด้วยนะ

ยาหยี : จริงๆนะบัง น้องดีใจที่สุดเลย

แขกแดง : ไปๆ เราไปลา แม่น้องจิกัน บอกว่าเราจะไปอินเดีย

ยาหยี : ค่ะ

บพ็ร้อง แขกแดง

เอ้อ... บังมีความสุขสนุกสนาน มีเมียสวยคมหน้าซมใจได้

มีเมียเข้าใจสุขเป็นไหนไหน จะเดินทางไกลไปบ้านเมืองบัง

(แล้วเดินเข้าฉาก)

แม่ยาหยีออกมาตั้ง

บพ็ร้อง

เอ้อ... มะแก่เฝ้าเรือน ปัดกวาดเช็ดถู น่าเห็นคุณมะเฝ้าเรือนคนเดียว

กลางค้ำกลางคิ่นตื่นมาใจเสียว อยู่คนเดียว เป็นม้ายมานาน

มีลูกสาวสวยชมสมฤทัย สวยสดใสไม่ชอบใครมองผ่าน

ไปได้ผิวแขกชายผ้าหน้าบาน สุขสำราญผิวแขกเลี้ยงดี

บทสนทนา

แม่ยาหยี : ฮายมะแก่แล้วนิ อยู่บ้านคนเดียว เวลากินก็ไม่ได้นอน

เวลานอนก็ไม่ได้กิน เวลากินก็กินได้ที่ละคำ ที่ละคำ

มะมีลูกสาว ชื่อยาหยี ลูกสาวมะสวยพริ้ว สวยเหมือนมะตอนสาวๆ

คิดถึงนิ...ตั้งแต่ได้ผิวเทศชายผ้า.. ห้ามกำไม่ฟัง แถมยังตำว่ามะหลาว ว่าแก่แล้วให้อยู่บ้านตะไม

ต้องเลือกเรื่องของเด็กๆ บอกแล้ว ห้ามแล้ว ก็ไม่ฟังเลยต้องให้มันเอาผัวตั้งแต่ยังสาว แผลงใจทร พุด

ไทรไม่ฟังเลย มันคนละยุคคนละสมัยกันแล้ว เห็นว่าวันนี้จะพาผิวมาไหว้มะ มะต้องหุงข้าวไว้สัก
หิด (เดินเข้าฉาก)

บทร้อง (เดินออก หน้าฉาก)

ยาหยี : เอ๊ย...สาวน้อยชวนผิวไปหามารดา . เดินนำหน้ามาถึงเขตหน้าบ้าน

ร้องเรียกแม่ มะเหือ ฉวนฉวน ฉวนมาบ้านอยู่ไหนรีบมา

บทสนทนา

ยาหยี : มะเหือ.. ฉวนมาถึงบ้านแล้ว มะอยู่ไหน

แม่ยาหยี : ' มาแล้วเหอ (เดินออกมา) นั่นใครอะลูก

ยาหยี : ผิวฉวนแล บังเทศผิวคนดีของฉวน

แม่ยาหยี : เชิญนั่งก่อนคะ ลูกบังเทศ

แขกแดง : ขอขอบคุณครับ

ยาหยี : วันนี้ฉันมาลามา เพราะว่ามีผิวฉันจะไปอินเดีย

ไปเยี่ยมบ้านบัง บังคิดถึงบ้านจังหูลแล้ว มะไม่ว่าไหรนะ

แม่ยาหยี : ถ้าลูกจะไปมะก็ไม่ว่า ไหนลูกมาใกล้ๆมะนิมา

(ยาหยี คุกเข่าต่อหน้าแม่)

บทร้อง

แม่ยาหยี : ไปอยู่บ้านเพื่อน แม่จะเตือนเอาไว้ รักษาอย่าทำให้เหลวไหล

อยู่ต้องอยู่ให้ดีต้องมีน้ำใจ มีเยื่อมีใย แล้วฝากไมตรี

ผ้าสั่งผ้าสอนอ่อนน้อมอย่าดี้อ อย่าคิดถือว่าตัวเก่งตัวดี

เป็นหญิงไทยลูกอย่าทำตัวให้บัดสี เป็นคนดีมีศักดิ์ศรีคนไทย

พ่อแม่ผู้มีต่องน้อมต่องไหว ฝากตัวไว้ให้คนรักคนหลง

ไปเถอะลูกขอให้ลูกมั่นคง อยู่เย็นงกลับบ้านเมืองเรา

แม่จะคอย คอยลูกน้อยข้างหลัง จะสวดมนต์ดั่งดั่งให้ลูกปลอดภัย

(หันไปทางแขกแดง) ฝากลูกฉันกับบังด้วยนะ อย่าลดละความรักยิ่งใหญ่

มีความสุข โชคดี ปลอดภัย เดินทางไกล โชคดี โชคดี

ทั้งสอง แขกแดง, ยานฮี ก็มกราบแม่)

จบบริบูรณ์

ประวัติผู้เขียน

